Poštnina plačana v gotovini

Leto IX, št. 252

Ljubljana, petek 26. oktobra 1928

Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi št. 2034.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2056.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2498

Podružnici: Maribor, Aleksandrova št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 25. oktobra.

Prihodnjo nedeljo se bodo vršile po vsej Bosni in Hercegovini občinske volitve, prve te vrste. Občina kot samoupravna edinica je v tej pokrajini doseda neznana stvar. Le mesta so imela doslej organizirano občinsko samoupravo. Sedaj stopi poleg 107 mestnih občin še 292 podeželskih občin. Bosna in Hercegovina je s svojimi 6 oblastmi in 52 srezi velika pokrajina in je pri razdelitvi na občine torej zmagal princip velike občine.

Na žalost ta zmaga ne pomenja mnogo. Režim je tudi tu pokazal svojo popolno nesposobnost in nerazumevanje za naloge lokalne samouprave. Že pri teritorijalni razmejitvi so igrali glavno vlogo ne stvarni, temveč strankarski interesi. Cele mesece sta se grizli in pogajali radikalska in muslimanska stranka, da bi pri razdelitvi kar najbolj očuvali svoje volilne kadre.

Prva razdelitev občin je bila dogotovljena 18. oktobra lanskega leta. Ker pa ta razdelitev občinskega teritorija še vedno ni odgovarjala strankarskim interesom radikalne in muslimanske stranke, sta obe stranki pristali na to, da se ta prva razdelitev zavrže in nova odredi do 30. junija t. l. Nova porazdelitev kmečkih občin pa je bila še slabša kot prva. In pri tej je ostalo. Zato izgledajo občinske granice kakor fantastične karikature. Nič redkega ni, da je naselbina oddaljena od središča svoje občine nad 24 km, dočim ima do sedeža druge občine 1 km daleč. To je samo en primer, ki bi se ga moglo izpopolniti s stotinami drugih.

A še huje je, da bodo občine v nedeljo sicer dobile svoje občinske odbornike, ne bodo pa imele ne sredstev, ne organizacije. Vlada ni ničesar storila, da pripravi in omogoči funkcijoniranje občinskih samouprav. To je tem fatalnejše, ker so podeželske razmere v Bosni in Hercegovini ponekod še jako primitivne ter manjka prebivalstvu, ki si sicer želi občinske samouprave, še vsaka izkušnja in je vsled tega dejanska uvedba samouprav v znatni meri odvisna od inicijativne pomoči države odnosno vlade. Toda gospoda iz Beograda, kateri načeluje danes šef «avtonomistične» stranke (lucus a non lucendo) se je zadovoljila s tem, da je občinam naročila — štampiljke. In še to se je zgodilo, kakor pravijo zlobni jeziki, ker se je nekomu zdelo «važno», da se štampiljke skupno naročijo...

Današnji režim gleda na občinske volitve v Bosni in Hercegovini popolnoma partizansko. Gre mu le za to, koliko kroglic bodo dobile poedine režimske stranke, predvsem seveda radikali, ali se pri tem v očeh naroda institucija občinske avtonomije popolnoma kompromitira ali ne, to je hegemonistom vse eno. Nedeljske občinske volitve se bodo torej vršile popolnoma kot politične volitve in je zato teror režima proti volilcem skoraj ravno tak kakor pri skupščinskih volitvah. Zlasti radikali napenjajo vse sile, da bi očuvali svoje strankarske pozicije ter jim Koroščeva policija služi, kakor da bi bili oni država. Ponekod se pojavljajo med njimi nasprotstva ter nastopajo pristaši Glavnega odbora ločeno od pristašev Velje Vukičevića. Muslimani se tokrat zelo borijo za enotnost ter so v mnogih krajih razcepljeni. Njihovi odnošaji napram radikalom — akoravno so z radikali skupaj v vladi — niso najboljši in muslimanski voditelji se ostro pritožujejo, da je dr. Korošec le pokoren sluga radikalske ofenzive.

KDK je živahno na delu. HSS in SDS gresta sicer ločeno, a ste v stalnem kontaktu. Opaža se, da se v mnogih krajih približujejo KDK muslimani, ki bi zlasti pri konstituiranju občin hoteli koalicijo s strankama KDK proti radikalom. SDS je prevzela nalogo, da tolmači program KDK zlasti med srbskim prebivalstvom. Nesporno je ta naloga jako težka. SDS se nahaja v vrtincu najostrejših partizanskih strasti in mora miriti i plemenske i verske instinkte. Postavila je svoje liste v mnogih občinah ter bo, kakor vse kaže, dobro odrezala. Davidovićevci so zelo v ozadju agilni pa so zemljoradniki, ki imajo kakor znano v Bosni in Hercegovini glavni kader svojih volilcev. Klerikalci se v volilni borbi nikjer ne pojavljajo.

Posebno interesantne bodo volitve v Sarajevu, ki je edina velika mestna občina. V Sarajevu imajo vse stranke svoje prve ljudi za nosilce. Med radikali prevladujejo pristaši glavnega odbora, katerih listo vodi bivši minister posl. dr. Srskić, nosilec muslimanske liste je minister dr. Spaho, liste HSS posl. dr. Šutej, listo SDS pa nosi veleugledni gospodarski strokovnjak in bivši glavni tajnik sarajevske Zbornice TOI posl. dr. Voja Besarović, ki je te dni razvil zelo zanimiv in stvaren komunalni program za mesto Sarajevo. Nobena od teh glavnih strank ne bo dobila za sebe večine in bo treba ustvariti v občini delovno večino iz najmanj 2 strank. Smatra se za sigurno, da radikali in muslimani skupaj ne morejo in zato je razumljivo, če se od ene in druge strani že danes stavljajo ponudbe KDK, od katere bo odvisno, katera od obeh režimskih strank bo — ostala v opoziciji.

Bilo bi pogrešno pričakovati, da bodo nedeljske volitve v Bosni in Hercegovini prinesle velike spremembe v strankarski konstelaciji. Režimski teror ima v Bosni in Hercegovini hvaležna tla in hegemonisti bodo storili vse, da se obdržijo. Vendar ne bodo z nobenim sredstvom mogli preprečiti pojačanja pozicij KDK in okrepitve solidarnosti med obema koaliranima strankama kmečke demokracije.

Akcija Miloša Savčića zopet v ospredju

Kraljev povratek v Beograd. – Vesti iz vrst radikalskih nezadovoljnežev. – Posvetovanja demokratov

Beograd, 25. oktobra p. Tajništvo glavnega odbora davidovićevske demokratske stranke je nocoj objavilo naslednji komunike:

»Skupna seja glavnega odbora demokratske stranke, poslanskega kluba in centralnih odborov za Zagreb in Beograd se vrši v soboto, 27. t. m. ob 9.30.«

Tekom današnjega dne je imel Ljuba Davidović s prvaki demokratske stranke opetovano sestanke, na katerih so razpravljali o pripravah za to sejo, ki bo, kakor se zatrjuje, velike važnosti, ker bo določila smernice nadaljnje politike demokratske stranke.

V radikalskih vrstah se zopet pojavlja večje nezadovoljstvo z voditelji demokratske stranke. Radikali se vprašujejo, zakaj je demokratom potrebna sobotna seja, kaj hočejo s to sejo in čemu vsa ta njihova aktivnost. Radikali sumijo, da imajo demokratski prvaki zahrbtne namene in da nameravajo razbiti četvorno koalicijo ter za hrbtom radikalov skleniti sporazum s KDK.

Razen teh demokratskih konferenc to važni dogodki današnjega dne samo še povratek kralja v Beograd in avdijenci zunanjega ministra dr. Marinkovića ter vojnega ministra generala Hadžićač Zato so se nocoj zopet širile vesti, da bo postalo politično življenje prihodnje dni bolj živahno. Z veliko pozornostjo spremljajo v političnih krogih še vedno akcijo inž. Miloša Savčića, ki je bil včeraj v Topoli sprejet v avdijenci in se je danes tudi vrnil v Beograd. Še za nocoj ali jutri dopoldne se pričakuje njegov ponovni sestanek z Aco Stanojevićem. V radikalskih vrstah, ki so v opoziciji proti Velji Vukičeviću, se zatrjuje, da bo Miloš Savčić v kratkem postal nosilec politične situacije. Obenem se iz njihovih vrst širijo nove vesti o bližnji intervenciji krone za razplet politične krize. Baje se bo vršila na dvoru skupna avdijenca vseh prvakov četvorne koalicije. V te avdijenci bodo razpravljali o možnosti sestave volilne vlade pod vodstvom Miloša Savčića. V vladnih krogih vse te vesti slej ko prej demantirajo in izjavljajo, da situacija še ni dozorela tako daleč, da bi bilo mogoče misliti na volitve.

o

Milijardno posojilo monopolske uprave?

Po vesteh iz vladnih krogov so bila pogajanja z vžigalničnim trustom sinoči ugodno zaključena. – Podrobnosti posojila niso znane

Beograd, 25. okt. p. Nocoj se je iz vladnih krogov razširila vest, da je vladi uspelo najeti posojilo v znesku 1 milijarde 200 milijonov dinarjev. Gre za posojilo monopolne uprave, za katerega so se že več mesecev vršila pogajanja s švedsko-ameriškim vžigalničnim trustom. Po vesteh, ki jih nocoj ni bilo mogoče kontrolirati, je ta trust pripravljen dovoliti upravi državnih monopolov posojilo pod pogojem, da naša država zastavi monopol na vžigalice. Posojilo se glasi baje na 30 let, obrestna mera pa je določena na 6.5 odst. Posojila pa ne bo obdržala monopolska uprava, marveč bo izročeno ministrstvu financ, bo pa služilo kakor se zatrjuje, pred vsem za obratni kapital posameznih podjetij uprave državnih monopolov. V vladnih krogih zatrjujejo da so pogajanja že zaključena in da bo pogodba podpisana še nocoj ter da jo bo jutri potrdil finančni minister.

V političnih krogih je izzvala vest o zaključku tega posojila vsestranske komentarje. Predvsem kritizirajo dejstvo, da najema monopolna uprava brez odobrenja Narodne skupščine tako ogromna posojila. Splošno pa prevladuje prepričanje, da to posojilo sploh ni namenjeno monopolni upravi, marveč da gre za posojilo vladi, ker je znano, da so izčrpani vsi proračunski krediti, tako da postaja finančna stiska od dne do dne večja. Vrh tega je vlada, zanašajoč se na londonsko posojilo, pričela z raznimi investicijskimi deli, za katera nima kritja. Ker je morala te investicije potem, ko je londonsko posojilo propadlo, kriti iz rednih državnih dohodkov, grozi sedaj finančna katastrofa. V tej stiski se je finančni minister postavil na stališče, da so denarna sredstva, ki jih je uprava monopolov porabila za investicije iz rednih dohodkov prav za prav posojilo države upravi monopolov. Zato je pritisnil na upravo monopolov, da mu vrne te zneske, ki so tekom let dosegli ogromno vsoto 1 in pol milijarde dinarjev. Tako je bila uprava monopolov prisiljena iskati posojila v inozemstvu ter je končno pristala na posojilo švedskega vžigalčnega trusta, ki je sicer na videz zelo ugodno, ki pa je gotovo v zvezi z usodnimi koncesijami, ki jih bo dobil švedski vžigalični trust glede produkcije in prodaje vžigalic v naši državi.

Včerajšnja seja poslovnega odbora KDK

Razprava o organizacijskih vprašanjih. — Nova serija shodov. Proslava ustanovitve KDK

Zagreb, 25. oktobra č. Dopoldne je bila seja poslovnega odbora KDK. Razpravljali so samo o tehničnih zadevah, kakor o vprašanju organizacije itd. Med drugim je bil sestavljen načrt za veliko zborovalno akcijo KDK. Na seji se je najprej razpravljalo o proslavi obletnice osnovanja KDK. in o kraju, kjer naj bi se ta proslava vršila. Bržkone bo proslava prirejena v Liki, in sicer v Gospiću. Definitivna odločitev še ni bila sprejeta.

Poslancu dr. Juriju Krnjeviću je bila poverjena izdelava načrta za velika skupna manifestacijska zborovanja KDK, ki naj bo se priredila na tak način, da bi mogla predsednika KDK Svetozar Pribićević in dr. Vlakdo Maček govoriti na isti dan na več zborovanjih. Danes so bili že določeni kraji, v katerih naj bi se predvsem priredila taka zborovanja. Na seji sta bila določena poslanca Večeslav Vilder in inž. August Košutić za izvedbo nekih posebnih sklepov KDK. Seja ja bila zaključena ob 1. popoldne.

Dr. Krnjević je po seji dejal novinarjem: »Prvi zbor se bo vršil v nedeljo v Celju, kjer bosta govorila oba predsednika koalicije. Naslednji veliki zbor KDK se bo vršil na dan obletnice osnovanja KDK, t. j. 11. novembra v Gospiću ali pa v Medaku. Potem bo koalicija priredila velik zbor v Slavonskem Brodu, ki bo tolik, kakor je bil oni v Sisku. Nato bodo trije zbori v virovitiški županiji, ki bodo vsi eno nedeljo: dopoldne v Virovitici, opoldne v Slatini in popoldne v Valpovu. Na vseh treh zborih bosta nastopila oba predsednika KDK. In tako se bodo nadaljevali zbori Kmečko-demokratske okalicije po vseh večjih krajih.

Kako vlada sama sebe demantira

Svetozar Pribićević o napovedanih »ostrih ukrepih« vlade

Zagreb, 25 oktobra n. Povodom pisave beograjskega tiska o nameravanih ukrepih vlade proti KDK je Pribićević danes izjavil novinarjem med drugim:

V vrstah KDK ne posvečamo posebne pažnje od vlade najavljenim »ostrim ukrepom za osiguranje miru in reda« v pečanskih krajih. Ne morem pa razumeti, zakaj vlada na tak način demantira intervju v »Daily Telegraphu«. V tem intervjuvu se čita, da se situacija v naših krajih stalno in sigurno boliša. Vlada pa s svojimi ukrepi dokazuje baš nasprotno. Kajti, ako se je situacija pomirila, potem so ostri ukrepi odveč. Mi komaj čakamo teh vladnih ostrih ukrepov, ker so nam samo v reklamo. Čudno je, da se beograjski vlastodržci ne morejo ničesar naučiti iz zgodovine. Kadar je ves narod v borbi, tedaj so »ostri ukrepi« samo slamica v vetru.

Urednik „Narodnega Vala“ zopet izpuščen

Sodišče je proglasilo njegovo aretacijo za protizakonito in ga zopet izpustilo iz zapora

Zagreb, 25. oktobra. r. Kakor smo poročali, je bil odgovorni urednik «Narodnega Vala» Krešimir Devčić aretiran v uredništvu in takoj zaprt. Danes je imel sodni stol tajno sejo, na kateri je sklenil, da se mora urednik Devčić takoj izpustiti na svobodo. Svoj sklep je sodišče utemeljilo s pozitivnimi predpisi tiskovnega zakona, v katerem se nikjer ne omenja možnost zapora osumničenega. Vsa vsebina tega zakona, zlasti pa predpisani postopek nasprotujeta povsem jasno vsakemu preventivnemu zaporu. Čeprav ni bilo nobenega dvoma o protizakonitem postopanju oblasti, ki so za novinarja Devčića odredile preiskovalni zapor, se je vendar z velikim zanimanjem pričakoval sklep sodišča, ki je principielnega značaja, ker je bil to v Zagrebu prvi poskus, da se kršijo jasne določbe zakona.

Deportacije Slovanov se nadaljujejo

Trst, 25. oktobra. č. Iz okolice Pulja je tamošnja fašistična organizacija poslala 100 naših ljudi na prisilno delo na Sardinijo, kjer bodo zaposleni pri osuševanju nočvirnega ozemlja.

Priznanje narodnega dela

Beograd, 25. okt. č. Kakor se doznava je odbor za priznanje narodnega dela pripravil ukaz, ki je tudi že podpisan in s katerim se priznava gotovo število let narodnega dela profesorju Vekoslavu Špinčiću, dr Gustavu Gregorinu in dr. Dinku Trinajstiću

Guverner Narodne banke v Zagrebu

Beograd, 25. okt. p. Nocoj je odpotoval v Zagreb guverner Narodne banke Ignac Bajloni. Iz Zagreba odpotuje v Ljubljano, nato pa v Split in Sarajevo. Guvernerja Bajlonija spremljata generalni direktor dr. Novaković in šef oddelka za gospodarska proučevanja dr Aleksander Jovanović.

Težka rudniška nesreča v Zenici

Zenica, 25. oktobra č. Včeraj se je pripetila v tukajšnjem rudniku težka nesreča. V rudniku se je utrgala plast zemlje, ki je zasula rudarja Iva Markovića. Čeprav so ga njegovi tovariši hitro odkopali, je vendar dobil težke notranje poškodbe ter mu je zlomilo tudi več reber. Pripeljali so ga v sarajevsko državno bolnico.

Akcija za pravoslavno cerkev na Sušaku

Sušak, 25 okt. č. Na Sušaku živi okoli 160 pravoslavnih, ki so odvisni od reške cerkvene občine. Dne 1 novembra bodo imeli zborovanje, na katerem nameravajo izvoliti odbor, ki ima izdelati načrt za ustanovanje pravoslavne cerkvene občine na Sušaku, povsem neodvisne od reške. Obenem nameravajo začeti akcijo za zgradbo pravoslavne cerkve na Sušaku.

Priprave za reparacijsko konferenco

Vršila se bo najbrž v Pragi. Poljska in reparacije

Pariz, 25 oktobra s Kakor poroča »Temps«, bo po razgovorih glede sestave odbora strokovnjakov za končnoveljavno ureditev reparacijskega vprašanja ta odbor sestavljen iz predsednikov emisijskih bank Nemčije, Francije, Anglije, Italije, Belgije in Japonske. Kot kraj zasedanja bo najbrž določen Pariz, kjer ima reparacijska komisija svoj sedež.

Berlin, 25. oktobra s Kakor poroča »Lokal Anzeiger«, je poljska vlada z ozirom na sedaj vršeča se pogajanja o reparacijskih vprašanjih sporočila v Pariz, da predstavlja po njenem mišljenju zasedba Porenja garancijo za izpolnitev vseh določb versailleske mirovne pogodbe. Francija mora uveljaviti poljske zahteve glede obvezne izjave za varnost Poljske kot pogoj za predčasno izpraznitev Porenja.

Berlin, 25. oktobra (be.) Danes je razpravljal generalni agent za reparacije Parker Gilbert s finančnim ministrom in drugimi vladnimi člani.

„Pravda“ napoveduje akcijo proti KDK

Beograd, 25. oktobra p. Tudi nocojšnja «Pravda» nadaljuje s provokacijami proti vodstvu KDK. List poziva vlado, naj ukrene proti KDK represivne ukrepe češ, da so izjave v Sisku dale zato dovolj povoda. List smatra, da KDK ruši osnovne temelje države. «Pravda» napoveduje v tej zvezi, da bo vlada imela jutri sejo, na kateri bo sklepala o konkretnih ukrepih proti KDK.

Kralj zopet v Beogradu

Beograd, 25. oktobra p Danes ob pol 6. zvečer se je vrnil kralj v Beograd. Kmalu za tem je kralj sprejel v avdijenci ministra zunanjih del dr. Marinkovića in generala Hadžića.

Skupščina se sestane 3. novembra

Beograd, 25 okt. p. Iz vladnih krogov se doznava, da bo okrnjeja Narodna skupščina sklicana za 3 november in ob 10 dopoldne otvorjena s kraljevim ukazom.

Vlada neprestano konferira

Beograd, 25 okt. p. Nocoj so je vršila v predsedništvu vlade konferenca ministrov gospodarskih resorov. Na konferenci so razpravljali o gradnjah, ki bi se naj izvršile v krajih, kjer obstoja pomanjkanje hrane (Konferenc je bilo že dovolj, treba bi bilo dejanj, da ljudstvo ne bo umiralo gladu, kakor lani.)

Zaplemba beograjskih listov

Beograd, 25. oktobra p. Policija je davi zaplenila »Politiko« in »Vreme« zaradi Pribičevićeve izjave, v kateri odklanja očitek republikanstva zase in za KDK. Policija je tekom dopoldneva zasegla vse izvode obeh listov po trafikah. Popoldne pa je sodišče razveljavilo zaplembo.

Osrednja knjižnica v Pragi

Praga, 25. oktobra g. Danes dopoldne je bila vsečano otvorjena nova praška osrednja knjižnica, ki jo je zgradila Mestna hranilnica v teku treh let in ki stane 25 milijonov Kč. Knjižnica je ena največjih v Evropi.

Prizor z otvoritvene seje alzaškega deželnega sveta

Strasbourg, 25. oktobra (be.) Na prvi seji deželnega sveta, v katerega sta bila izvoljena avtonomista Rosse in Ricklin, je prišlo do razburljivih prizorov. Vzlic temu, da je prefekt razveljavil njuno izvolitev, se je Rosseju in Ricklju posrečilo, da sta prišla na galerijo, od koder sta motila in ostro napadala prefekta. Končno je svet sklenil, da prepusti oba avtonomista k sejam pod pogojem, da se ne udeležita glasovanja o njiju aferi vse dotlej, dokler ne reši te zadeve svet.

Poljsko in Gdanskom

Gdansk, 25. oktobra (be.) Parlament je ratificiral pogodbo s Poljsko, na podlagi katere se uvajajo poljske trgovinske odredbe. Konservativni krogi so ratifikacijo silno napadali, češ da se je s tem opustila suverenost gdanske države.

Lord Balfour obolel

London, 25. oktobra s. Lord Balfour je obolel v gripi. Vendar pa se njegovo zdravstveno stanje izboljšuje. Zdravniki so mu nasvetovali mir.

Velika tramvajska nesreča na Dunaju

Dunaj, 25. oktobra. g. Danes sta se v okrajih Josefstadtu in Margareten dogodili dve tramvajski nesreči. V enem in drugem okraju sta trčila skupaj dva vagona. Ranjenih je bilo 23 oseb, med njimi tudi prometni policist. Nesreči sta se dogodili najbrže zaradi tega, ker sta odpovedali zavori.

Protižidovske demonstracije

Budimpešta, 25 oktobra g. Prosvetni minister je odredil vsem budimpeštanskim dijaškim domovom, naj skrbijo zato, da se dijaki, ki stanujejo v teh domovih in čijih starši niso v Budimpešti, ne bodo udeleževali pocestnih demonstracij. Obenem se je obrnil na budimpeštanske starše, naj prepovedo svojim sinovom udeležbo na demonstracijah.

Dr. Stresemann okreval

Berlin, 25. oktobra s. Zunanji minister dr. Stresemann je toliko okreval, da je kot predsednik nemške ljudske stranke sklical za 2. november predsedstvo stranke. Svoje posle kot zunanji minister bo najbrže prevzel 5. novembra. Približno ob istem času se bo vrnil v Berlin državni tajnik Schubert.

Belgija priznala albansko kraljevino

Beograd, 25. oktobra p Albanski dopisni urad javlja, da je belgijska vlada priznala albansko kraljevino.

Grško-turški incident

Atene, 25 oktobra (be.) Vlada je protestirala proti obstreljevanju grških ribičev s strani turških obrežnih ladij. Neki grški ribič je bil ustreljen in več težko ranjenih.

Važna trgovinska pogodba med Razorožitev — nemogoča stvar

Pariz, 25. oktobra s. Predsednik zunanjega odbora senata Hubert je izjavil, da je popolna razorožitev, kakor jo zahtevajo idealisti, nemogoča stvar ter bi pomenila največjo nevarnost za manjšine.

Pogreb žrtev gradbene katastrofe v Vincennesu

Pariz, 25. oktobra s. Danes se je vršil v navzočnosti zastopnikov oblasti pogreb 19 žrtev gradbene katastrofe v Vincennesu. Ker so komunisti pripravljali demonstracije, je policija zaprla ceste. Pri izhodih s podzemskih železnic je bilo aretiranih 1300 oseb.

Ustavljen komunistični dnevnik v Hamburgu

Hamburg, 25. oktobra (be.) Senat je ustavil komunistični dnevnik, ker je pozival v zvezi s stavko ladjedelniških delavcev, ki se bliža kritični točki, na oborožen upor.

Poraženi mehiški uporniki

Mexico City, 25. oktobra (be.) Uporniki so napadli mesto Autland v državi Jalisco. Po krvavem štirinajsturnem boju je vojaštvo upornike premagalo. Uporniki so pustili na bojišču 20 mrtvih in mnogo ranjenih. Zvezne čete so imele tri mrtve in dvanajst ranjenih.

6. Ogibajte se bolezni las in vporabljajte mesto shampoona izključno »Gammac« milo za pranje las!

Kako je treba preurediti državo

Zanimive izjave posl. dr. Žerjava dopisniku „Novosti“

—ž **Ljubljana**, 25. oktobra.

Dopisniku zagrebških «Novosti» je podal narodni poslanec dr. Gregor Žerjav intervju, v katerem se je dotaknil razprav na zadnji seji poslanskega kluba KDK v Zagrebu, zlasti pa tudi najaktualnejšega vprašanja, revizije ustave.

Na vprašanje, koliko je resnice na časopisnih vesteh, da bo KDK naslovila na kralja posebno adreso, je dr. Žerjav odgovoril:

«Na seji poslanskega kluba KDK v Zagrebu ni bilo niti predloga niti razprave o kaki adresi ali apelu na Nj. Vel. kralja. Mislim, da bi bil tak apel depasiran in bi se mogel vrhu tega napačno tolmačiti. Vidite, v Sisku ni nihče rekel, da KDK ne bi želela inicijative krone. Če pa bi mi sklenili apel na krono, bi se zopet našli ljudje, ki bi rekli: E, pa to je pritisk! Zato mislim, da je za nas najbolje, da ne stavimo več nikakih zahtev. To velja tudi za razpust sedanje Narodne skupščine. Vsakdo ve, da mi tja ne moremo več nazaj. Zato razpust Narodne skupščine ni nikak pogoj, marveč znači odstraniti s proge oviro, ki onemogoča promet. Če bi bila julija meseca sestavljena nevtralna vlada, bi imeli danes lahko že novo skupščino. Toda bolj se je verjelo onim, ki se boje svobodnih volitev. Od zgoraj je delalo vse v korist ekstremnih elementov. Sedaj pa oni, ki so na vladi in ki imajo v rokah oblast, zopet pravijo: pustite nas še do spomladi, potem bo bolje Izvrstni proroki! Vsak dan po 20. juniju je menda bolje in do spomladi bo nastala prekrasna atmosfera najugodnejše gospodarske prilike! Če se ljudem, ki so interesirani na tem, da ostane sedanje stanje, veruje vse, nam pa ničesar, kaj hočemo potem drugega kakor da se še bolj umaknemo in se zanašamo samo v svojo lastno moč.»

Toda predstavniki četvorne koalicije so vendar izjavili g. Milošu Savčiću, da tudi oni žele sporazum?

«To govore vsi že od leta 1924.,» je odgovoril dr. Žerjav. «Reči: ‚hočem sporazum‘, ne pomeni ničesar več kakor če se reče: Dober dan! Da, še več: reči, da se hoče decentralizacijo, široke samouprave, v sedanjem času ni nič drugega kakor cenena fraza. To je tisti tako zvani sporazum iz leta 1924. in 1925. Danes je potrebno mnogo več!»

Kaj mi lahko poveste po zadnji seji poslanskega kluba KDK?

«Zadovoljni smo z notranjim razvojem v KDK. Začeli smo se zelo lepo razgovarjati o naših načelnih naziranjih glede državne ureditve. Mislim, da ne izdam nobene tajnosti, če povem, da se želi konkretizirati načela naše znane deklaracije od 1. avgusta t. l. Kar smo 1. avgusta v Zagrebu podpisali, četudi se je nekaterim zdelo preširoko, je bil velik korak. Upoštevajoč, da se je zlasti SDS doslej predbacivalo doktrinarstvo v politiki, mislim, da je treba podčrtati, da naših skupnih pogledov na revizijo ustave ne želimo konkretizirati s stališča doktrine. **S tem je v zvezi mišljenje, da ni potrebna ureditev države v vseh njenih delih po enem modelu, marveč da obstoja možnost da se državna moč organizira za razne dele države različno po stvarnem delokrogu in teritorijalnem obsegu, če to zahtevajo praktične potrebe in narod sam. Več o tem zaenkrat ne morem povedati.»**

Končno je dr. Žerjav potrdil kot pravilno, da se bo SDS v skupni fronti borila do kraja. «Ali želimo, da se borimo na temelču v vseh podrobnostih izenačenega naziranja.»

Ustavitev dela v Hrastniku in Zagorju

Vagonov je še vedno premalo. — Omejitev dela v rudnikih TPD za nedoločen čas

Trbovlje, 25. oktobra. Zadnje dni je nastopilo zopet hudo pomanjkanja odprtih vagonov in je zopet nastal velik zastoj v nakladanju premoga. Trboveljska premogokopna družba danes ni dobila niti polovice za nakladanje potrebnih vagonov. Ker ni niti najmanjših izgledov, da bi premogovniki dobili jutri zadostno število vagonov, se bo, kakor doznava vaš dopisnik, **jutri ponovno ustavilo obratovanje v Hrastniku in Zagorju.** Obnovitev obratovanja je povsem odvisna od tega, koliko vagonov bodo premogovniki dobili prihadnje dni.

Gospodarska pogajanja s Češkoslovaško

Splošni del trgovinske pogodbe izgotovljen. — Carinsko-tarifni del ne pride z mrtve točke. — Pogajanja za konzularno pogodbo

Praga, 25 oktobra h. Dosedanja pogajanja med jugoslovensko in češkoslovaško trgovinsko delegacijo so toliko napredovala, da je splošni del pogodbe izgotovljen in da ga bosta delegaciji jutri ali pojutrišniem končnoveljavno redigirali. Nato se bodo takoj pričele razprave o obeh nadaljnjih delih pogodbe, in sicer o carinsko-tarifnem delu ter o veterinarski konvenciji. O kakem prekinjenju pogajanj ne more biti govora. Ves potreben materijal za nadaljnje razprave o gornjih dveh točkah je natančno pripravljen Izgledi, da bodo pogajanja glede carinsko-tarifnega dela v kratkem končana z uspehom, so minimalni, ker obstojajo izredne zapreke, ki jih ne morejo odstraniti delegacije, ker so političnega značaja in ki ogražajo pogajanja Pač pa bo, tudi če ne bo dosežen sporazum glede carinsko-tarifnega dela, vendarle dana možnost, da se splošni del pogodbe kot zakon ratificira ter uveljavi.

Istočasno se pogaja v Pragi še druga jugoslovenska delegacija in sicer glede konzularne pogodbe med Češkoslovaško in Jugoslavijo. Pogajanja vodita za Jugoslavijo praški poslanik Branko Lazarević in dr. Svetislav Predić.

„Ofenziva proti cerkvi“

Kadar se klerikalcem slabo godi, pričnejo običajno udarjati na verski boben. Ker proti KDK ne morejo ničesar ukreniti in se med ljudstvom pojavlja vedno večji odpor proti SLS zaradi njenega sodelovanja s srbijanskim hegemonizmom, je pričel »Domoljub« sedaj brenkati po katoliških framasonskih strunah, da bi ohranil svoje ovce v zaželjenem razpoloženju. Tako piše v svoji zadnji številki:

»Hrvatski radičevski časopisi so začeli strupen boj proti škofom in duhovnikom. **Ves boj gre za tem, da bi se hrvatsko ljudstvo docela odtrgalo od katoliške cerkve ter se podvrglo framasonski komandi, ki se v zadnjem času pri radićevcih in pribičevićevcih vedno očitneje pojavlja. Hrvat. svobodomiselci se dobro zavedajo, da imajo najnevarnejšega nasprotnika v svojem brezverskem delovanju vprav katoliško Cerkev. Zato z vso silo udarjajo vanjo. Zlasti jih boli, ker se hrvatski škofje pri svoji konferenci, ki so jo imeli v zadnjem času v Zagrebu, niso hoteli postaviti v njihovo framasonsko službo in v službo njihove obupne politike.**

Mi ugotavljamo to zato, ker se pri nas v Sloveniji vprav radićevci in žerjavovci delajo tako pobožne, kadar jim to kaže. Njihovo vodstvo, ki je sedaj v Zagrebu in ki ima edino in popolno komando tudi v Sloveniji, jih same najbolj očito na laž postavlja.

Po vsem tem moramo ponovno naglašati: **Dober katoličan ne more biti niti žerjavovec, niti radičevec,** ker baš v zadnjem času zlasti na Hrvatskem najhuje napadajo Cerkev ter ljudstvo naravnost pozivljajo naj ne hodi k službi božji.«

Iz navedenega je zopet enkrat jasno razvidno, da istovetijo klerikalci svojo stranko s katoliško cerkvijo. Vse to jim seveda ne bo mnogo pomagalo, ker je znano tudi po Sloveniji, da se v Beogradu družijo s framazoni in celo z nekristjani. Ali bo njihova politika v korist katoliški cerkvi je drugo vprašanje, ki bo postalo aktualno zlasti tedaj, ko jih bodo v Beogradu postavili na hladno.

Župan prestolnega mesta

Današnja »Politika« poroča, da je beograjski župan dr. Kumanudi včeraj zopet obiskal posl. Lune Jovanovića v zaporu in ostal z aretirancem, ki je, kakor znano, obtožen sokrivde pri umoru dne 20. junija v Narodni skupščini, delj časa v »prijateljskem razgovoru«.

Dr. Kumanudi je očividno pozabil, kaj je njegova dolžnost kot župan prestolnega mesta. Vsej naši javnosti so znane besede, ki jih je izrekel obtoženi Lune Jovanović po zločinu, ki ga je izvršil Puniša Račić. Ta poslanec je že pred 20. junijem opetovano pretil pok. Stjepanu Radiću, da bo z njim obračunal in da ga bo ta obračun stal glavo. Sedaj se s takim človekom druži župan prestolnega mesta in sankcijonira s tem sedanje splošne razpoloženje v Beogradu, ki vidi v zločinu od 20. junija obrambo Srbstva ter herojsko dejanje, ki zasluži le občudovanje.

Taista »Politika« poroča tudi to, da se je taisti dr. Kumanudi pri tej priliki sestal na hodniku beograjskega zapora (Glavnjače) s samim morilcem Punišo Račićem, ki se je ravno sprehajal. Dr. Kumanudi je pristopil k Račiću, mu »segel v roke in ostal z njim v kratkem razgovoru«.

Župan prestolnega mesta . . .

Poostreno iztirjevanje davkov tudi v Srbiji

Beograd, 25. okt. p. Zemljoradniški poslanci prejemajo številne pritožbe svojih pristašev iz Srbije, v katerih se pritožujejo, da so davčne oblasti poostrile izterjevanje davkov ter posegle tudi po eksekutivnem izterjevanju. Na več krajih se je pripetilo da so davčne oblasti pobrale ljudem poslednje štorže koruze (To proti čemur se pritožujejo sedaj srbijanski davkoplačevalci se godi v prečanskih krajih že leta in leta, toda beograjski vlastodržci so bili za pritožbe gluhi. Državne blagajne pa morajo biti že presneto prazne, da že celo v Srbiji nasilno izterjuje davke.)

Kongres trezne mladine

Beograd, 25. oktobra p Redni letni zbor Saveza trezvene mladine se vrši 4. novembra v Zagrebu. Ministrstvo saobračaja je dovolilo polovično vožnjo.

Češkoslovaške jubilejne slavnosti

Objavljeno samo v enem delu včerajšnje naklade.

Praga, 22. okt.

V nedeljo je pri nas napočil jubilejni teden 10letnice obstoja republike. Večer za večerom so pomembnejša poslopja razsvetljena tako, da nudi mesto z višjih in oddaljenejših točk naravnost bajno sliko. Na **deželi zasajajo mesta, vasi in občine jubilejna drevesa in jubilejne gaje;** v bogatejših občinah odkrivajo spomenike predsedniku Masaryku, odličnejšim politikom in padlim vojakom. Pardubice, Kromeriž in druga mesta so postavila spomenik Masaryku, Češke Budjejevice pa dr. Rašinu.

V nedeljo je bila slavnostno otvorjena železnica, ki spaja vzhodno Moravsko preko Vsetina s Slovaško. Cela desetletja so Madžari zabranjevali kakršnokoli ugodnejšo zvezo, tako da so češke historične dežele imele s Slovaško najugodnejšo zvezo preko Dunaja. Za železnico iz Vsetina so se Čehi na Dunaju potegovali že pred 66 leti in je tudi kasneje sam Masaryk kot poslanec nekolikokrat zahteval to zvezo s Slovaško, tembolj ker je Vsetin spadal v njegov volilni okraj. Po pol stoletju se je ta zahteva izpolnila in železnica nosi v čast predsedniku njegovo ime. Zidali so jo nekoliko let in je stala preko 50 milijonov čeških kron.

Na Olšanih, ogromnih pokopališčih praških, je bil takisto v nedeljo odkrit spomenik »Zvestemu ruskemu vojaku«, v ruski kapeli, ki je bila svojčas sezidana na inicijativo dr. Kramarja in z njegovo pomočjo, ter je prvič zapel zvon, ki ga je daroval jugoslovenski kralj Aleksander. Obred odkritja je bil posebno slavnosten.

Razen tega se otvarjajo razni jubilejni zavodi. Mesto otvori za 28. oktober znameniti »Socijalni zavod«. Ta zavod je nekaj velikanskega in se s čim podobnim ne more postaviti nobeno drugo mesto v Evropi. Stal je preko 170 milijonov dinarjev.

Samo ob sebi umevno je, da postavljamo spomenike onemu dnevu, ki pomeni začetek naše svobode v nove epohe, ki je mejnik med staro in novo dobo. Že vse leto so naši časopisi prinašali z dolžno pijeteto spomine na dogodke pred desetimi leti, ko se je vršil težak boj za našo samostojnost.

S temi spomini zaključujemo poglavje svetovne vojne in našega upora, kakor je 28. oktobra zaključil pred desetimi leti poglavje našega dolgoletnega jarma. Prihodnjim generacijam bo šele mogoče pravilno oceniti delo, ki ga je mlada republika izvršila v teh desetih letih trdega dela za nove večje cilje.

Treba pa je opozoriti še na en moment. Pred desetimi leti smo Čehi in Jugosloveni delovali tako, kakor da smo eno telo in ena duša in je skupno delo prineslo take uspehe, da smelo rečemo: Brez takega skupnega dela bi ne bili dosegli vsega tega, kar smo. Toda ravno to se pri teh slavnostih tako malo poudarja, kakor da smo se v teh desetih letih drug drugemu popolnoma odtujili. Ni dvoma, da je treba najti pota in načina za uresničenje onega, o čemur smo tedaj sanjali in sklepali. Ta nedostatek se mora v prihodnjih desetih letih odpraviti.

Listi češke opozicije z ogorčenjem podčrtavajo dejstvo, da se v jubilejnem letu republike nahaja na čelu njene vlade pristaš stranke, ki ni prav ničesar doprinesla k osvobojenju naroda. Ta stranka, katere načelnik je monsinjor Šramek, je še novembra meseca 1918 priredila v Velehradu zborovanje z veliko manifestacijo Habsburgovcem in to v času, ko je ostala Češka že praznovala svoje vstajenje. Delegat te stranke pater dr. Hruban ni hotel odpotovati dne 22. oktobra z našo delegacijo v Ženevo. Prišel je šele pozneje in se skrbno izogibal dr. Benešu Vse to so klerikalci zagrešili v momentu, ko se je vse obrnilo od Avstrije in je v Pragi ter po ostalem Češkem bil že popolnoma izvršen prevrat!

Problem bolgarskega izhoda na Egejsko morje

Sofija, 25. oktobra (cs) Vprašanje bolgarskega izhoda na Egejsko morje je stopilo zopet v ospredje predvsem v gospodarskih krogih. Časopisje in javno mnenje sta dolgo molčala o tem problemu ter sta se oglasila šele o priliki Venizelosovih izjav, ki jih je podal v svojem volilnem govoru v Solunu. Ker je po vojni Bolgarija izgubila pristanišče Dedeagač, so zapadne velesile zagarantirale Bolgariji v neuillski mirovni pogodbi izhod na morje v enem egejskih pristanišč ki so danes grška. Bolgarija vztraja na podani ji garanciji ter se trudi, da dobi prost izhod na morje v Dedeagaču skupno s teritorijalnim koridorjem vzdolž reke Marice. Bolgarija se sklicuje pri tem na odredbe neuillske mirovne pogodbe in na poljski primer, ker ima Poljska sličen koridor do Baltiškega morja.

Nasproti temu pa stoji grško stališče proti vsakemu teritorijalnemu koridorju. Še preden je Venizelos postal ministrski predsednik je izjavil dopisniku velikega grškega lista v Carigradu, da zadostujeta za ves izvoz iz severne in južne Bolgarije obe bolgarski pristanišči ob Črnem morju Varna in Burgas, kar pa se tiče izvoza iz južnozapadne Bolgarije, naj bi se ta usmeril na Solun in sicer tako, da bi se bolgarska železniška proga iz Petriča podaljšala do meje ter se potem spojila z grško vzdolž grško-bolgarske meje

Grška vlada hoče zasigurati Solunu čim večje zaledje, zato je pripravljena, kakor je izjavil Venizelos v Beogradu, osigurati bolgarski izvoz preko Soluna z raznimi olajšavami, toda brez svobodne cone, kakršno imajo Jugosloveni. Celokupno bolgarsko časopisje odbija to rešitev ter se sklicuje na kontradikcije v nazorih Venizelosa, ki misli popolnoma drugače kakor pa je mislil takrat, ko je Turčija odstopila Dedeagač Bolgariji.

Pred desetimi leti: 26. oktobra 1918.

Beg dr. Šusteršiča iz Slovenije. — Zadnja dunajska vlada. — Epidemije in lakota v zadnjih dneh Avstrije

Zadnji dnevi Avstrije so potekali v znamenju senzacijonalnih političnih in vojaških poročil, ki jih je naša javnost pogrešala leta in leta. Za ta glad je bilo dovolj hrane, ni je pa bilo za pravi fizični glad, ki je vse grozneje pritiskal zlasti na bednejše meščanske sloje. Kot verna družina je roko v roki ž njim hodila grozna pljučna kuga, ki je okrutno končala delo, kjer ji je dolgoletno pomanjkanje pripravilo lahko žetev.

Časopisi imajo stalno rubriko o aprovizaciji. Človek bi danes mislil, da so aprovizačni uradi skrbeli za prehrano ljudstva tako, da je vsakdo prišel do dobre in tečne hrane, toda temu na žalost ni bilo tako. Pod to rubriko so se objavljali dnevi in ure, ko se bo delil krompir po posameznih okrajih in po abecednem redu proti živilskim nakaznicam. Nekateri oglasi zopet povdarjajo, da se bo delilo kislo zelje na zelene izkaznice, bele in rdeče pa da ne veljajo več. Dandanes se tako oznanilo sliši že komično, doraščajoče pokolenje pa se bo gotovo krohotalo času, ko so se ljudje pulili za kislo zelje, krompir in kostanj, ki so bila tedaj skoro edina živila, ki jih je aprovizacija imela v zalogi. Pa še zelje samo na zelene izkaznice!

Pred desetimi leti je vse to bila kruta resnica in na vsak tak poziv se je zgrnilo na stotine strank z lončki, skledami in krožniki, da prejmejo 2 kg zelja, 3 kg krompirja ali 5 kg kostanja za osebo. Po delitvi pa je bilo čitati pritožbe, da niti teh siromašnih živil v tem ali onem kraju ni bilo na razpolago in ogorčene besede so letele na glave samogoltnih verižnikov. Tudi ta posel — verižništvo — danes zapada pozabi; skovanka je plod tedanjih razmer in v današnji ustroj ne spada več.

Ljubljana dobiva slovensko lice, kakor po 20. septebru l. 1908. Tuji trgovci odstranjujejo nemške napise in javnost hvali njih koncilijantnost, češ — da so se le spomnili, dasi pozno, da je treba živeti v miru s sodržavljani, od katerih živé, in spoštovati jezik večine, ki je že vladajoči element. Vendar strupeno jedro našega nemštva in nemškutarstva še vztraja v svojem neuklonljivem pravcu, zanašajoč se na armado ob Piavi, o kateri sicer krožijo čudne vesti, toda vedno je še predstavljala nekako silo. Deželni šolski svet pod Kalteneggerjem je še 25. oktobra odklonil slovenske referate, nakar so slovenski člani zapustili sejo in zagrozili, da je to zadnja seja pod takimi okoliščinami.

Po dolgih letih zastoja se je tudi kulturno življenje začelo probujati. Slovensko gledališče, ki so ga bili klerikalci v zadnjih letih vojne spremenili v kinematograf, je otvorilo sezono, ustanovila se je Narodna galerija in v časopisih se oglašajo razni strokovnjaki s predlogi in načrti za sanacijo nekaterih popolnoma zanemarjenih panog javnega življenja.

Trenutno zadoščenje vzbudi v javnosti vest, da je dr. Šusteršič zapustil domovino in se z avtomobilom odpeljal proti severu. Bridko je bilo njegovo slovo in skrušeni mož je med jokom spraševal: «Kaj sem res tak grešnik?» Danes lahko ugotovimo, da je SLS naložila nanj vse svoje grehe preteklosti in svojega najodličnejšega moža s črno nehvaležnostjo pognala v tujino.

Politično se bližamo popolni likvidaciji Avstrije. Baronu Hussareku sledi na mestu ministrskega predsednika Lamasch, ki mu ostane slava poslednjega predsednika avstrijske vlade. Čehi in Jugosloveni izjavljajo, da je Lamasch sicer simpatičen mož, toda zanje Avstrije ni več . . .

Narodno Veče je napovedalo, da bo 29. oktober prvi narodni praznik Jugoslavije in pozvalo javnost, da naj ta dan proslavi posebno veličastno in slavnostno. Listi opozarjajo meščanstvo, naj si nabavi nove narodne zastave, ker so stare v petih letih večnih zmag silno trpele in se na nekaterih barve skoro ne ločijo več. Za Avstrijo da so bile še dobre, zdaj pa spodobnost zahteva njih obnovitev. Dan pred narodnim praznikom pa je počilo — Avstrije, cesarja in monarhije ni več!

Nova era v Grčiji

Te dni se je otvorilo zasedanje nove grške zbornice. Lahko rečemo, da se je s tem pričela nova era za državo. Zakaj v novo zbornico prihaja z ogromno večino liberalna stranka, ki si je v volitvah priborila tako odlično zmago, bodisi nad svojimi republikanskimi kakor še bolj nad rojalističnimi nasprotniki. Njen šef, stari Venizelos, je v novem parlamentu absoluten gospodar; razpolaga s toliko večino, da je nezavisen tudi od svojih zaveznikov iz republikanske desnice in levice. V državi uživa toliko zaupanje, da bo mogel izvesti program notranje reorganizacije po svoji volji. Lahko rečemo, da pričenja za Grčijo doba smotrenega režima, ki bo nosil seveda pečat Venizelosove osebnosti več kot v enem pogledu. Tako se zdi, da bo mogel ta znameniti Krečan izpolniti zadnja leta svojega nenavadno nemirnega državniškega življenja s plodonosnim zaključkom, z vnanjo in notranjo konsolidacijo države.

Vidi se že iz dosedanjega, da smatra Venizelos za svojo poglavitno nalogo na znotraj sanirati Grčijo. V ta namen hoče najprej likvidirati vse vnanje probleme, urediti odnošaje do vseh sosedov, da se potem loti glavne naloge.

Venizelos smatra očividno, da je v nacijonalnem pogledu Grčija saturirana in da je dosegla v vnanji politiki maksimum svojih uspehov. Gotovo je vsaj to, da za dogledni čas noče misliti na kakršnekoli možnosti, pridobiti še kaj od tega ali onega soseda. Sicer ne bi grška vlada iskala prijatelistva z Italijo, ki drži Dodekanez, poseljen z Grki, ki imajo slej ko prej svoj iredentični emigrantski komite v egiptovski Aleksandriji in nadaljuje s srdito kampanjo ter propagando proti italijanskemu režimu. Venizelos se je odločil, da položi vprašanje Dodekaneza ad acta, odnosno da v tem pogledu nadaljuje politiko prejšnjih grških vlad, ki so priče'e s to resignacijo in ki se jim je v svojem ekspozeju te dni še posebej zahvalil.

Slično je v odnošajih napram Turčiji. Kar je pridobila Grška od l. 1913. dalje, se je izvršilo z neznatnimi izjemami le na račun Bolgarije, v Mali Aziji pa je izgubila v toliko, da je morala sprejeti grške begunce odondot. S tem se je sicer grška nacijonalna sila ojačila, saj je država za to oddala ostanke Turkov, ali odrekla se je zato stari nacijonalni zemlji v Joniji, ki pač ne bo prišla več v območje grških nacijonalnih aspiracij. Zato pa je grška vnanja politika postala enostavnejša; ako bi imela v posesti Smirno, bi se morala presneto brigati za nieno obrambo, zakaj Turki ne bi hoteli zlepa pozabiti nanjo. Če odšteje mo begunsko vprašanje, ki povzroča še vedno večja ali manjša nesoglasja med obema državama, je samo še Carigrad, ki bi mogel s svojimi stotisoči Grkov še vedno povzročati neprilike med Grčijo in Turčijo, osobito, ker stoluje tamkaj še vedno patrijarh, ki bi ga angorska vlada rada prestavila na Grško. Ali kakor se iz Venizelosovega ekspozeja razvidi, kaže uspeh dosedanjih pogajanj, da se vse te zadeve v najkrajšem času ugodno likvidirajo, zakaj ako bi ne bilo te gotovosti, ne bi ta preizkušeni državnik že sedaj napovedal potovanja v Angoro, na podpis prijateljske pogodbe.

V svojem ekspozeju je tudi povedal, da so tudi tehnične podrobnosti sporazuma z Jugoslavijo urejene in da je pogodba v vsakem pogledu perfektna. O odnošajih do Bolgarije in Albanije je bil Venizelos manj obširen, ali jasno se vidi, da je odločen tudi v teh smereh možnost konfliktov skrčiti na minimum.

Zdi se, da se smatrajo Grki v izolaciji, ki nikogar ne odbija, a se tudi z nikomur ne veže pretesno, najvarnejši; tudi ni dvoma, da s pridom tehtajo nasprotja med svojimi sosedi in znajo v njih najti koristne možnosti. Venizelos se ne izogiblje tem ugodnostim, to tem bolj, ker je njegova največja briga, izvršiti finančno in gospodarsko konsolidacijo države, ki je toliko trpela v zmedah vojnih in povojnih let. S tem bo izvršil program, ki so si ga postavljale tud že vlade pred njim, a ga niso znale realizirati.

Magistratni uradniki z ročnimi granatami

Varšava, 25. okt. g. Na magistratu v Lodzu je policija izvršila hišno preiskavo ter našla v pisalnih mizah uradnikov ročne granate. Pri preiskavi o tej zadevi so izjavili uradniki, da ne vedo ničesar o tem, kako so prišle ročne granate v njihove mize, čeprav imajo vsi ključe vedno s seboj. Zadeva je v javnosti izzvala veliko pozornost.

Ponovni izgredi proti židovskim visokošolcem na Madžarskem

Budimpešta, 25. oktobra s. Na budimpeštanskih visokih šolah je danes vladal mir. Pač pa je prišlo na tehnološkem institutu, kjer dosedaj ni bilo nemirov, do protižidovskih demonstracij. Židovski slušatelji so bili prisiljeni zapustiti poslopje. Tudi v Pečuju, kjer so se do včeraj predavanja vršila v popolnem obsegu, je prišlo včeraj in danes dopoldne do razburljivih scen. Rektor je v smislu odredbe prosvetnega ministra dal zapreti univerzo. Kakor poročajo iz Debrecina, je 250 dijakov, ki so bili od snoči na dvorišču univerzitetnega kolegija, davi zapustilo poslopje. Vsi so bili legitimirani in se bo proti njim uvedlo postopanje.

Nova ekspedicija „Krasina“

Moskva, 25. okt. g. Ledolomilca «Krasin», ki je sedaj v Ljeningradu bodo pozimi predelali za plovbo s sosednjimi državami. Ta rekonstrukcija je bila potrebna, ker bo «Krasin» prihodnjo spomlad napravil ekspedicijo na otok Nordland. Edina baza za gorivo mu bo Beli otok. Nova ekspedicija se bo vršila zopet pod vodstvom prof. Samojloviča ter bo zasledovala samo znanstvene smotre. Ekspedicije se bosta udeležila tudi znana letalca Čuhnovski in Babuškin.

Smrt španskega admirala

Madrid, 25. oktobra (lo.) Tu je umrl admiral Fernandez de la Puente.

Hmeljski trg

Žatec, 25. oktobra h. Po deželi živahni nakupi pri neizpremenjenih cenah 1750 do 2000 Kč za 50 kg. v Žatcu manjši nakupi po 1800 do 2050 Kč za 50 kg.

Naši kraji in ljudje

Proslava desetletnice našega osvobojenja

Nacijonalna in kulturna društva v Ljubljani bodo jutri proslavila 10 letnico narodnega osvobojenja z manifestacijo pred Kazino in na Taboru. Iz Šiške izpred Narodne čitalnice odkorakajo manifestanti na čelu z godbo železničarskega društva «Sloge» po Gosposvetski Dunajski cesti, Šelenburgovi ulici pred Kazino. Istočasno koraka druga povorka z godbo Sokolskega društva Tabor po Vidovdanski, Komenskega, Resljevi in Sv. Petra cesti, Wolfovi ulici pred Kazino, kjer se strnejo s prvo povorko.

Točno ob 20. uri se bo vršil nato zbor pred Kazino. Odtod odkorakajo manifestanti po Vegovi ulici, Emonski cesti, Cojzov graben, Št. Jakobski most, Stari trg, pred mestni magistrat, kjer pozdravi manifestante zastopnik mestne občine. Nato krene povorka skozi Štritarjevo ulico, Marijin trg, po Št. Peterski in Vidovdanski cesti na Tabor, kjer se vrši ob 21. uri slavnostna manifestacija v Sokolskem domu. Zveza kulturnih društev prosi in poziva vse meščanstvo, članstvo vseh narodnih in kulturnih društev, da se te proslave polnoštevilno udeleži.

Slovo odlične vzgojiteljice

Maribor, 25. oktobra

Ravnateljica Antonija Štupca je izpolnila 35. službeno leto. S tem je sicer rečeno, da je upokojena po uradnih formalnostih, upokojiti se pa osebe tako odličnih sposobnost in tako velike ljubezni za šolo in narod sploh ne dajo. Ona zapušča svoj poklic sicer kot osivela žena, vendar telesno in duševno krepka, da bi jo zavidal marsikdo. Kot osemnajstletno dekle je nastopila službo učiteljice pri Sv. Marku niže Ptuja, delovala je pozneje na šoli v Krčevini, od prevrata do upokojitve pa je bila ravnateljica II. dekliške meščanske šole v Mariboru.

Slovenska javnost je ne pozna samo po njenem vzornem in vseskozi požrtvovalnem delu v šoli. Pozna jo tudi po narodnem, izobraževalnem in karitativnem delu. Če naglašamo prav posebej njeno narodno delo, se gotovo spominjamo časov, ko je stala ravnateljica Štupca pod avstrijskim, slovenskemu učiteljstvu odločno sovražnim režimom krepko in junaško v prvih vrstah narodnih borcev. Saj so ji celo obljubljali odlična mesta, če izpremeni Štupco v Stupzo. Ona pa je ostala Štupca, skromna slovenska učiteljica na takrat utrakvistični šoli v Krčevini. Kdo šteje neštevilne narodne prireditve, ki jih je vodila ali vsaj podpirala? Dasi odločno konservativna, ni vprašala, kdo in zakaj. Delala je, če je le uvidela korist, ki bi jo iz dela mogla črpati narod in mladina.

V Mariboru pač menda ni slovenskega ali karitativnega društva, kjer bi je ne bili ali je še ne šteli med najboljši delavne in ugledne odbornike. Njena široka naobrazba, globoko in uspešno vsestransko delo, ljubezniv in odličen nastop so ji odpirali pot do najodličnejših osebnosti in ji zagotavljali uspehe tam, kjer bi se drugi borili za nje zaman. Ko stopa danes kot osivela žena po ulicah našega Maribora, stopa lahko brezpogojno s polno zavestjo, da šteje med tiste, ki so res prispevali visok davek k osamosvojitvi naroda, in da jo pa njen narod tudi res ljubi in spoštuje.

Slovo od mladine in njene šole ji je bilo bridko. Poslovila se je od nje v imenu šole učiteljica tovarišica, poslovile so se v ganljivih nagovorih od nje tudi učenke. Par ljubkih pesmic so ji zapele v slovo, njej, ki tako ljubi lepo pesem, zlasti če zadoni iz otroških grl. Pa so glasovi sicer tako sigurni, zastajali. Mladina je ob tej izgubi bridko zaplakala. Nobeno oko ni ostalo suho. Kako tudi ne? Zavod izgublja vzorno voditeljico in učiteljico, izgublja mater in najboljšo tovarišico. Jedva se je mogla zahvaliti in pozdraviti še enkrat svojo ljubljeno družino.

Ga. ravnateljica ostavlja sicer delo v šoli, a ne zapušča dela za mladino in narod izven šole. Želimo ji še mnogo, mnogo krepkih in zdravih let!

Manifestacijski zbor KDK v Celju

v nedeljo, dne 28. oktobra ob **pol treh** popoldne v veliki dvorani Celjskega doma.

Govorita predsednika KDK

dr. Vladko Maček

in

Svetozar Pribičević

Pridite manifestirat za močno državo enakopravnih Slovencev, Hrvatov in Srbov, za dobro in čisto upravo, odstranitev korupcije in policijskega režima ter za svobodne volitve!

Živela Kmečko-demokratska koalicija!

Iz krogov finančne kontrole

(Dopis.)

Zima je pred durmi. Organi finančne kontrole so po večini brez potrebne obleke, dasi bi se temu lahko odpomoglo, ker leži denar v ta namen naložen v podružnici Državne hipotekarne banke v Ljubljani.

Interesantno je, kako se upravlja s tem denarjem.

Stalnim organom se izplačuje pavšal za obleko v gotovini na roke, če so let količkaj preskrbljeni z obleko, dočim morajo nestalni organi in oni, ki nimajo obleke, čakati, da se zanje obleka izgotovi. Ker ni še nabavljeno blago za te obleke in se tudi še ne ve, kdo ih bo delal, si lahko vsak sam predstavlja kdaj bodo organi prišli do teh oblek. Res bistroumno gospodarstvo, ki je vredno svojih gospodarjev!

Nestalni organi so morali po novem pravilniku o oskrbovanju organov finančne kontrole z obleko itd., predložiti potrdila dobro situranih oseb, katere jamčijo, da bodo povrnile državi eventualno škodo, ki bi jo utrpela, ako bi organ državno obleko na kakršenkoli način zapravil. In vendar se sedaj dela taka razlika med stalnimi in nestalnimi organi. Zakaj?! Zima tare vsakogar enako, naj si bo stalen ali nestalen!

Naj omenimo še žalostno okolnost, da oblastni inspektorat finančne kontrole v Ljubljani, ki je veljal do sedaj za najtočnejšega v pogledu poslovanja vobče, nima ali moči ali pa volje, da bi to neznosno stanje ublažil vsaj tam, kjer se to da, ne da bi za to prestopil meje kompetence.

Koliko je n. pr. organov, ki bi lahko dobili pavšal za obleko na roke in se oblekli, ker so stvarno že zdavnaj postali stalni, a se jim v formalnem pogledu povzročajo težkoče, ker se jim ne vročijo dekreti o stalnosti, kar spada v kompetenco oblastnega inspektorata.

Ali je treba, da morajo organi, ki so izpolnili vse pogoje za stalno namestitev, čakati mesece in mesece na odnosni dekret in to le zaradi brezbrižnosti, ker se ne more najti časa za izvršitev ocene teh siromakov?

Upamo, da te vrstice ne bodo naletele pri merodajnih činiteljih na gluha ušesa in pričakujemo v bodoče od njih več razumevanja za potrebe podrejencev. fk.

Za asanacijo vasi

Poročali smo kratko o načrtu za asanacijo vasi širom Jugoslavije. Načrt je seveda delo neumornega dr. Andrije Štamparja, v inozemstvu imenovanega »Napoleona higijene«, strokovnjaka, ki ga v poslovanju sedanje vlade menda še edinega odlikuje vzorna energija in sposobnost. Načrt naredbe ima sedem členov, ki določajo:

Pri Državni hipotekarni banki se osnuje fond za asanacijo vasi. Upravljalo ga bo ministrstvo za narodno zdravje. Iz tega fonda se bodo dajala brezplačna posojila oblastim in občinam za vse potrebe pri asaniranju naših vasi. Posojila se bodo vračala najkasneje v 10 letih. Dajala se bodo v iznosu do 75 % proračuna za izvedbo posameznih asanacijskih del. Vsoto bo določil minister za narodno zdravje na osnovi poročila pristojnega Higijenskega zavoda. Fond se bo ustvarjal na ta način, da bo v vsakoletni proračun ministrstva za narodno zdravje vstavljenih 5 milijonov dinarjev, dokler fond ne bo narastel na 100 milijonov.

Pod asanacijo vasi se pojmuje: zgraditev javnih vodovodov, cistern, vodnjakov, kanalizacij, gnojišč, stranišč, ljudskih kopališč, higijeničnih kmečkih hiš in vsa druga dela za prospeh higijene v naših vaseh.

Seveda od lepega načrta do njegovega uresničenja je pri nas dolga pot, čeravno je v razgovoru z beograjskimi novinarji minister za narodno zdravje delal, da je ta stvar nad vse nujna. Higijenske in zdravstvene razmere v naši državi so marsikod obupne. Dasi pa se bodo vsa dela izvrševala v državni režiji in napoveduje minister celo potrebo kuluka, je treba naredbo smatrati samo za dober začetek, ki bo uspešen samo tedaj, ako se fond še znatno bolj poveča, kakor je predviden. Minister sicer napoveduje, da se bo v ta namen porabil tudi dober del onih 100 milijonov, ki so bili odobreni za pomoč prizadetim po suši. Petino tega kredita odpade na ministrstvo za narodno zdravje, ki bo denar porabilo za asanacijo, predvsem za ureditev cistern in vodnjakov. A vse to je še mnogo premalo. V ostalem pa jamči za izvedbo tega načrta samo ime dr. Štamparja, ki bi ustvarjal še mnogo več, če bi se njemu poverjali milijoni, ki se sicer trosijo za mnoge nepotrebnosti.

Kako je duhovnik ukradel meniha

Aleksandrovo na Krku, 23. oktobra

Zagrebška afera s ponarejanjem dolarskih čekov je kajpak tudi hrvatskim klerikalcem, kolikor jih je, popolnoma zmešala glave. Ko je neki zagrebški dnevnik prinesel veliko fotografijo glavnega krivca, bivšega patra in orlovskega organizatorja Frana Markovića, jo je neki tukajšnji trgovec izrezal. Seveda kar z vsem opisom njegovega življenja in delovanja. Na list je nato prilepil »propisni« kolek za 20 par, dal vse skupaj v okvir in obesil na vrata svoje trgovine. Radovedneži so drli skupaj in komedija je kmalu dobila svoj zanimivi začetek.

Nekemu tukajšnjemu duhovniku nikakor ni šlo v glavo, da se drznejo »brezverci« že javno razobešati sliko grešnega patra. Hodil je ta duhovnik gori in doli pred trgovino, kakor mačka okrog vrele kaše. Čakal je ugodne prilike, da bo sam in da ga ne bo nihče videl — tudi ne njegov angel varuh. In prilika se je kmalu našla.

Opoldne, ko utihne vrvenje po aleksandrovskih ulicah, stopi naš duhovnik k vratom trgovine, »amputira« patra in odbeži z njim proti domu. Ni hotel s sliko pod pazduho dirjati skozi glavne ulice, zato je patra položil na bližnjo njivo, nakar se je jadrno podal domov.

Toda njegova opreznost le ni bila popolna. Ko je opravljal svoje dobro delo, ga ni videlo samo oko božje, marveč tudi oko neke devojke. In komedija se je nadaljevala. Na vrata prečastitega gospoda je kmalu potrkal varuh postave. Zadrega je bila silna. Po kratkem parlamentiranju pa je bil vendarle dosežen kompromis. Pristal je duhovnik na to, da bo sam šel po amputiranca in ga lastnoročno pribil nazaj na vrata trgovine.

Kmalu je o tem govorilo staro in mlado. Povsod si čul take in druge opazke: »Ste čuli? Pop je ukrao patra.« Po ulicah se je nabralo precej ljudi. Med njimi se je pojavil tudi duhovnik, ki je s povešenimi očmi in korpusom delicti pod pazduho korakal nazaj do trgovine. Bled in tresoč se po vsem telesu je lastnoročno pribil patra Markovića zopet nazaj na vrata . . . To je bilo dovtipov in pikrih opazk. Toda stvar je bila poravnana in naslednji dan je duhovnik pridigal o božji milosti. J.

Avtomobilista so hoteli linčati

Buren prizor se je v sredo dopoldne okrog 11. nudil pasantom v Makenzijevi ulici v Beogradu. Šolarček Milan Pantić, ki se je ravno vračal iz šole, je hotel prekoračiti ulico, a v tistem trenutku je pridrvel avto tipa Dodge, bliskovito podrl fanta, ga pregazil in se šele potem ustavil.

Pasanti so takoj pridrveli na kraj nesreče. Nekateri so se zbrali okrog fantka, ležečega v nezavesti v mlaki krvi, druga skupina, ki je vedno bolj naraščala, pa je navalila na šoferja in ga hotela linčati. Smrtno bled se je šofer iztrgal iz gruče in zbežal, ljudje pa za njim. Šele na kraju ulice je šoferja prestregel stražnik in ga rešil pred zasledovalci, obenem pa mu napovedal aretacijo. Šofer Milan Banac je po poklicu natakar in se je zadnje čase brez šoferskega dovoljenja vozil po opravkih z avtom svojega gospodarja. Avtomobila ni mogel ustaviti, ker niso funkcijonirale zavore, a njegova krivda je v tem, da je vozil s preveliko brzino. Pridržali so ga v zaporu. Nesrečnega sinka pa je oče na rokah odnesel v bolnico. Fantek ima zlomljeno desno roko in močno poškodovano lobanjo, vendar pa mu utegnejo rešiti življenje.

Iz muhe slona . . .

Kranj, 24. oktobra

Kakor znano, se je baš v tistih dneh, ko se je vsa javnost vznemirjala zaradi vesti iz Prage o katastrofi dveh večnadstropnih hiš, ki so zahtevala številne človeške žrtve, dogodila tudi v Kranju pri gradbi poslopja velike tekstilne industrije na Gorenji Savi večja nesreča. Zaradi nepravilnega ravnanja zaposlenih delavcev pri zvračanju gramoza in cementa iz vagončkov na strop, sta se zvrnila dva vagončka na opaž in ga prebila v širini šestih kvadratnih metrov. Pri tem so padli skozi zevajočo odprtino tudi trije delavci, ki so dobili manjše in težje poškodbe.

Ker v prvem trenutku ni bilo mogoče kontrolirati značaja nesreče, ki se je pripetila že v polnem mraku, se je bliskovito raznesla vest, da se je pripetila nesreča v takih okolnostih in v takem obsegu, ki skoraj dosega praško katastrofo. Posebno se je govorica raznesla z večernimi vlaki. Govorilo se je o porušenju celega tvorniškega objekta in o mrtvih. Že naslednji dan je prineslo »Jutro« točno poročilo o nesreči, o dejanskem položaju in obsegu ter pripomoglo znatno do pomirjenja javnosti.

Kljub temu, da ta nezgoda pomenja povsem običajen in po posledicah neznaten primer, so prinesli dan kasneje zagrebški dnevniki že senzacijonalne vesti o nezgodi. Zagrebški nemški jutranjik je pod kratkim naslovom vedel povedati o »gradbeni katastrofi v Kranju«, da se je porušila cela nova tekstilna tovarna. Poročilo omenja, da so potegnili tri delavce izpod razvalin in da se ne ve, koliko je podkopanih. Še pristavlja, da ta nesreča spominja na praško katastrofo.

Iz Zagreba je ta senzacija takoj našla pot v inozemstvo in čim dalje je šlo, tem bolj je bila zabeljena in povečana. Razumljivo je, da so bili te senzacije najbolj veseli češki listi, da pokažejo svoji javnosti, češ: se rušijo stavbe tudi drugod. »Prager Presse«, »Venkov«, »Česko slovo« so prinesli mastno tiskane senzacijonalne brzojavke o »ogromni katastrofi nove večnadstropne tovarne v Sloveniji«, a število mrtvih delavcev je narastlo tako, da jih je bilo več kakor je dejansko zaposlenih delavcev pri vseh objektih te nove tovarne. Senzacija »Kranjske katastrofe« je našla odmev tudi v praškem radiju.

Za učinek te senzacije inozemskih časopisov je značilno naslednje: Potniki monakovskega brzovlaka, ki vozi v Kranju tik ob tej tovarni, kažejo na ogromne množine opeke, ki se nahaja med poslopjem in železniškim tirom, češ: to so še ruševine porušene tovarne — in resno verjamejo v to. Dejansko pa je ona opeka direktno zložena iz železniških vagonov.

Tako se je s pomočjo telefona in radija razvila manjša nezgoda pri gradbi v senzacijo svetovnega kova. Gorenjska metropola, katere ime se je poneslo v širni svet, je hvaležna za to brezplačno reklamo, glede nezgode pa je glavno, da so vsi trije ponesrečenci že preboleli svoje poškodbe.

Morilec bitoljskega milijonarja

Bitolj, 24. oktobra

Danes so privedli v Bitolj krojaškega pomočnika Rudolfa Bergleza, ki je umoril bitoljskega milijonarja Danabeša in odnesel ob tej priliki 1000 napoleondorov, zlat nakit in dragocenosti v vrednosti pol milijona dinarjev.

Rudolf Berglez, rodom iz Zagreba, je znan kot opasen vlomilec. Zbral je svoj čas družbo postopačev, s katerimi je izvršil v Zagrebu in v okolici nešteto tatvin. Zagrebški policiji se je končno posrečilo, da je polovila vse Berglezove pajdaše, dočim je Berglez sam pobegnil in je ostalo vse zasledovanje brezuspešno.

Skrivajoč se pred oblastmi je prišel Berglez na idejo, da bi bilo najbolje poiskati zatočišče v bližini grške ali bolgarske meje. Poiskal si je dela v Bitolju, kjer se je prijavil pod napačnim imenom. Ko pa mu je zmanjkalo denarja, je začel misliti na nove delikte. Pred mesecem je ves Bitolj pretresla novica o strahovitem roparskem umoru milijonarja Danabeša, čigar truplo so našli grozno razmesarjeno v njegovem stanovanju.

Kot osumljenec je bil kmalu prijet Rudolf Berglez, ki pa je na doslej nepojasnjen način še isto noč pobegnil iz policijskega zapora. Sledovi za njim so vodili v Beograd, kjer so ga te dni aretirali na Terazijah in ga po zaslišanju eskortirali v Bitolj.

Morilec je nekaj časa zanikal krivdo, nato pa v polnem obsegu priznal svojo krivdo. Izdal je tudi mesto, kjer je skril svoj plen. Ob aretaciji so našli pri njem 12 dolarjev in 380 Din. V označenem skrivališču pa je našla policija skoraj vse dragocenosti in denar, ki ga je morilec odnesel Danabešu.

O podrobnostih preiskave varujejo najstrožjo tajnost. Preiskavo vrši veliki župan skupno s šefom bitoljske policije.

Pred revizijo procesa proti Pepci Kureševi

Akcija Parižank za takojšnjo obnovitev razprave in za odpravo smrtne kazni

Pariz, 24. oktobra

Napeto zanimanje, ki je vladalo med pariškim prebivalstvom tekom porotne obravnave proti Pepci Kureševi, je po izrečeni smrtni obsodbi rodilo nenavadno močno reakcijo, ki se izraža predvsem v energičnem pokretu pariškega organiziranega ženstva z zahtevo, da se proces revidira. Pepca Kureševa se nahaja v beli celici jetnišnice Saint Lazare in je vsa strta. Neprestano joče in zatrjuje, da je nedolžna. Vestno jo čuvajo, da ne bi v obupu izvršila samomora. V Franciji ni običaj, da bi se smrtne obsodbe nad ženskami izvrševale in tako se lahko smatra za gotovo, da bo pomiloščenja od strani prezidenta republike deležna tudi Pepca Kureševa. Preostala bi ji tedaj dosmrtna internacija v Guayani.

Toda v pariški javnosti se vedno energičneje pojavlja dvom o krivdi Pepce Kureševe in pariško organizirano ženstvo je začelo dvigati glas proti procesu samemu, kakor tudi proti obsodbi. Izdan je bil apel na vse francosko ženstvo, ki zahteva ne samo revizijo procesa proti Pepci Kureševi, marveč tudi revizijo zakona, da se odpravi smrtna kazen vobče.

Pozornost je vzbudil te dni članek znane pariške prvoboriteljice in publicistke ge. dr. Noémi Strickerjeve, ki ga je objavila v znanem pariškem dnevniku »Ere Nouvelle«. Tu navaja:

— Smrtna obsodba v procesu proti Pepci Kureševi je osnovana na nezadostnih materijalnih dokazih. Pravijo, da je obtoženka lažnivka in tatica. Toda lažnivka in tatica ne postaja obvezno tudi ubijalka. Preiskava ni pojasnila nekaterih važnih momentov, med drugimi tudi ne trenutka, kdaj je bil zločin izvršen. Malenkost, od katere pa vendar zavisi življenje obtoženke. Čuvar boulonjskega gaja je izjavil, da je zločin samo v kratkih minutah bil materijalno nemogoč. Tej izjavi senat ni pripisoval dovolj važnosti, a neverjetno je, da bi bila obtoženka mogla zločin izvršiti okrog 11. dopoldne in da so jo že opoldne zopet videli na pariški glavni tržnici. Na čem vobče bazira obtožba? Na preteklosti, na nezadostnih dokumentih, na činjenicah, ki nikakor ne zadostujejo, da bi predstavile absolutno gotovost. Kaj naj mislimo o važnosti ki jo je preiskava posvetila proučavanju blata in listja na čevljih? Na centralni tržnici je mnogo ostankov praproti, blata in listja, kakršno je v boulonjskem gaju. Strašno je, da more kakršnokoli človeško življenje, sojeno od drugih ljudi, biti odvisno od ugibanj. Nepojmljivo je, kako je brez nepobitnih materijalnih dokazov mogoče izreči smrtno obsodbo. To je treba preprečiti!

— Ženske! Zahtevamo revizijo procesa ene najnesrečnejših naših sester, pa naj bo tudi kriva. Zahtevamo revizijo zakona! Zahtevamo ukinitev smrtne kazni, ki je barbarska, ki budi najprimitivnejše instinkte in ki še ni preprečila nobenega zločina in tudi ne daje zadoščenja. Zadoščenje se daje samo v življenju. Je tudi brez koristi, ker ne more obuditi mrtve žrtve in daje obitelji tako žalostno satisfakcijo, da jo morajo odkloniti vse ženske, vse matere. Ženske, v imenu človečanskega zakona, ki mu predvsem služimo, zahtevamo ukinjenje smrtne kazni v **Franciji in v vseh državah.** Bolehno človeštvo se ne da ozdraviti s smrtnimi kaznimi. Samo obramba življenja, radikalna in absolutna, ne pa ubijanje niti individualno niti po zakonu niti kolektivno v vojni, bo dosegla spoštovanje življenja. Matere, hčerke, soproge, sestre, vse, ki živite, zahtevajte življenje za vse one, ki živijo!

Na koncu poziva dr. Strickerjeva čitateljice, da podpišejo njen apel. In že v istem listu podpira poziv enako ugledna pariška novinarka in feministka ga. Fanny Clarova, ki opisuje obup Pepce Kureševe v jetnišnici. Navaja, da bo Pepčin zagovornik dr. Canet storil vse za revizijo procesa. Ako se zgodi, — izvaja ga. Clarova — da odkrijejo drugega krivca, bodo pristaši smrtne kazni utrpeli izgubo. Toda nasprotniki smrtne kazni bodo s tem dobili močno podporo v borbi za pravično stvar.

1. »Gamma« je najpopolnejše sredstvo za rast las.

Kakšen bo konec sveta?

(II. poučno filmsko predavanje ZKD o temi V carstvu vesoljstva.)

Vsakdo izmed nas si je prav gotovo že zastavil vprašanje glede konca naše zemlje. Učenjaki vseh časov so razpravljali o tem ter postavili najrazličnejše domneve. Dve hipotezi sta danes najverjetnejši in najbolj razširjeni v krogih učenjakov-astronomov. Obe imenovani hipotezi bo nazorno predočeval nad vse zanimiv in velepoučen film, ki ga bo predvajala ZKD jutri in v nedeljo ob priliki filmskega predavanja »V carstvu vesoljstva«.

Film je impozantno delo kulturnega oddelka svetovno znane produkcije Ufa v Berlinu, sad troletnega truda velikega štaba risarjev, fotografov umetnikov. Bil je izdelan pod strokovnjaškim nadzorstvom najuglednejših nemških astronomov. Je senzacija, ki bo zanimala vso našo publiko. Film bo nudil kratek, toda zelo lahko umljiv vpogled v naš planetni sistem, potovali bomo z enega planeta na drugega, videli grafično predstavljeno njih gibanje, njih velikost v razmerju do zemlje, skratka, dobili bomo prav lep temeljni pojem iz ene najtežjih ved — astronomije.

Filmske slike bo pojasnjevalo strokovno predavanje g. prof. Dolžana, na kar publiko še prav posebno opozarjamo. Predstave bodo jutri ob 14.30 in v nedeljo ob 11. dopoldne v prostorih Elitnega kina Matice.

Danes! Triumf navdušenja. Film neprekosljivega čara. Danes!

Svečana premijera edinstvenega, bajnolepega

po vsem svetu z največjimi triumfi predvajanega velefilma lepote, kneževskega sijaja in bleska, mladostnega čara in globoke prisrčne ljubavi dveh lepih čistih src

STARI HEIDELBERG

Najnovejše in najboljše filmsko delo znamenitega režiserja

ERNST LUBITSCHA

V glavnih vlogah božansko lepi, nepozabni ljubavni par

RAMON NOVARRO (slavni Ben-Hur)

in dražestna

NORMA SCHAERER

Film, ki ostane nepozaben v spominu slehernega gledalca.

Film ob katerem se smejate s solzami v očeh in ki gane najtrše srce.

Popolnoma novo! Prvič v Ljubljani!

Naročite takoj vstopnice za predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

Telefon 2124. Elitni kino Matica.

Kulturni pregled

Narodno gledališče v Ljubljani

Ljubljanska drama.

Začetek ob 8. zvečer.

Petek, 26.: Zaprto.

Sobota, 27.: «Tajna dolgega življenja». (Stvar Makropulos). Premijerski abonma.

Nedelja, 28.: «Herman Celjski». Izven.

Ljubljanska opera

Začetek ob pol 8. zvečer.

Petek, 26.: Zaprto.

Sobota, 27.: «Boccaccio». A.

Nedelja, 28. ob 3. popoldne: «Madame Butterfly». Izven.

Narodno gledališče v Mariboru

Začetek ob 8. zvečer.

Petek, 26.: Zaprto.

Sobota, 27.: «Robert in Marijana». B. Premijera.

Nedelja, 28. ob 3. pop.: «Ognjenik». Znižane cene. Kuponi. — Ob 8. zvečer: «Gejša». Znižane cene. Kuponi.

Novačanov »Herman Celjski« zopet na odru. V nedeljo zvečer se bo igral v ljubljanski drami »Herman Celjski«, drama Antona Novačana. Delo je imelo lansko leto velik uspeh pri kritiki in pri občinstvu. G. Levar kot Herman, ga. Nablocka kot Veronika, g. Cesar kot pater Melhijor in še nekatere vloge štejemo med igralsko najboljše na našem odru. Samo delo je polno renesančne bujnosti in prekipevajočega življenja ter je prežeto z živo dramatično silo. Ljubljanska drama ga ponavlja za deseto obletnico našega osvobojenja kot eno najsilnejših dramatskih del, kar jih premore naša literatura. Kdor ni imel prilike, da bi ga videl lani in kdor hoče zasanjati z mogočnim Hermanom »celjski sen« v znamenju treh zvezd, pridi k tej predstavi!

Ga. Marija Vera v Čapkovi »Stvari Makropulos«. V soboto, dne 27. t. m. bo vprizorila ljubljanska drama zanimivo Čapkovo komedijo »Tajna dolgega življenja« (Stvar Makropulos). V glavni vlogi Emilije Harty, ki jo je za premijero kreirala jubilantka ga. Danilova, nastopi ga. Marija Vera. Ostala zasedba ne bo izpremenjena. Režijo ima g. prof. O. Šest.

Nedeljska popoldanska operna predstava. V nedeljo 28. t. m. popoldne ob 15. uri bo v ljubljanski operi prva popoldanska operna predstava letošnje sezone. Poje se Pucciniijeva opera »Madame Butterfly« z go. Vilfan-Kunčevo v glavni vlogi. Začetek točno ob treh popoldne.

Koncert slavnega čelista Casparja Cassado-a bo drevi v petek zvečer točno ob 20. uri v Unionski dvorani. Svetovni sloves, ki ga uživa ta umetnik in skrbno izbrani program bosta brez dvoma privabila v koncertno dvorano največjo množino naše glasbeljubno občinstvo. Najjačje karakteristike nastopajočega umetnika so: dovršena tehnika, kristalno čista intonacija ter izredno poln in blagodoneč ton, ki ga izvablja svojemu instrumentu. Cassado je izredno muzikalen, zato je prednašanje vsake kompozicije strogo v stilu in duhu skladateljevem. Umetnika občinstvo povsod obožuje in mu je za umetniško koncertiranje tudi vedno neizmerno hvaležno. Zato zasluži današnji koncert najboljši poset. Vstopnice vseh vrst je še dovolj na razpolago v Matični knjigarni.

Premijera »Roberta in Marijane« na mariborskem odru bo to soboto, 27. oktobra. To krasno igro iz modernega zakonskega življenja režira g. Rakuša, glavne vloge pa igrajo gdč. Starčeva in Kraljeva ter gg. Skrbinšek in Rakuša.

Zagrebško in beograjsko gledališče. V torek sta nastopila v Wagnerjevem »Lohengrinu«, ki ga je dala zagrebška opera, nemški pevec Pavel Heim in Rusinja Jelena Smirnova. Prihodnje dni bo gostovala pevka dunajske opere Marija Nemeth v »Aidi« in »Turandotu«, sofijska primadona ga. Zalotićeva pa v naslovni vlogi Massenetove »Manon«. Balet pripravlja za prihodnji teden Stravinskega »Žar ptico« in bakanal iz »Fausta«. Drama daje te dni Romainsovega »Diktatorja«, Vernevilejevo komedijo »Odvetnik Boebec in njegov soprog« ter v Tuškancu več burk, med njimi »Švejka«, ki mu v Zagrebu očividno ne manjka publike. Za desetletnico češkoslovaške republike se bo pela v soboto novonaštudirana »Prodana nevesta«. — Beograjsko gledališče daje z uspehom Ogrizovićevo »Hasanaginico« in Langerevo »Perifer ijo«. V soboto bo premijera Dvořakove »Rusalke«, s katero Beograd proslavlja deseto obletnico Češkoslovaške.

Domače vesti

* **Izpremenba v državni službi.** Okrajni glavar Dominik Dereani je iz Maribora premeščen k okrajnemu glavarstvu v Konjicah. Dosedanji pogodbeni uradnik inž. Aleksander Kulakov je imenovan za definitivnega uradnika pri direkciji državnih železnic v Ljubljani v 5. skupini I. kategorije. Sodni sluga pri okrajnem sodišču pri Sv. Lenartu v Slovenskih Goricah Franc Kranjc je trajno upokojen.

* **Diplomske izpite** je s prav dobrim uspehom položil na filozofski fakulteti ljubljanske univerze tajnik poštne direkcije g. Tilen Epich. Čestitamo!

* **Nov direktor Hrvatskega narodnega muzeja.** Dr. Marijan Salopek, redni profesor filozofske fakultete v Zagrebu, je imenovan za direktorja Hrvatskega narodnega muzeja v Zagrebu.

* **Zakonski načrt o avtorskem pravu.** Ministrstvo prosvete je predložilo vladi zakonski načrt o avtorskem pravu. Na poslednji seji so ministri podpisali ta načrt, ki bo v kratkem predložen Narodni skupščini.

* **Sprejem v naše državljanstvo.** V državljanstvo naše kraljevine so sprejeti: trgovski potnik Lenščak v Ljubljani, učiteljica Teodora Kandler v Litiji, knjigovodja Ivan Nabergoj v Ljubljani, poštna nameščenka Marija Perić v Ljubljani, nadstrojnik Oton Farnik v Ljubljani, pekovski pomočnik Karl Sommer v Laškem in mehanik Jurij Banaj v Medvodah.

* **Profesorjem.** Profesorsko društvo v Novem mestu prosi gg. tovariše, ki se bodo udeležili občnega zbora dne 3. novembra in ki reflektirajo na kosilo in prenočišče, da to pravočasno sporoče.

* **Sprememba naredbe o odpiranju in zapiranju obratov.** Veliki župan ljubljanske oblasti je izdelal osnutek nove naredbe o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic v ljubljanski oblasti, s katero se bo izmenjala naredba, ki se je uveljavila 8. julija t. l. Osnutek nove naredbe določa v denarnih zavodih, grafičnih, pekovskih in nekaterih drugih obratih 8urno delo, v špecerijskih, kolonijalnih, delikatesnih in trgovinah z mešanim blagom ter brivnicah 10urno delo in v vseh ostalih trgovinskih, obrtnih in pisarniških obratih 9urno delo. Določila o nedeljskem počitku v pekarnah in v trgovinskih obratih na deželi se bodo tudi spremenila. Osnutek naredbe je predložen Delavski zbornici za Slovenijo na mišljenje ter bo naredba po tej izvršeni formalnosti podpisana in uveljavljena.

* **Kongres Jugoslovenskega šumarskega udruženja,** ki bi se imel vršiti 28. t. m. in naslednje dni, je ponovno odgoden.

* **Nov odvetnik.** Kakor razglaša Odvetniška zbornica, je dr. Franc Brandstetter vpisan v imenik odvetnikov s sedežem v Mariboru.

* **Iz Zdravniške zbornice za Slovenijo.** Zasebeni zdravn. v Metliki dr. Ivan Pavešič je bil izbrisan iz imenika Zdravniške zbornice za Slovenijo, ker je odpotoval v inozemstvo.

* **Dobra ideja za pospeševanje turizma.** Naše zveze za pospeševanje turizma na Jadranu razpravljajo o načrtu, da na lastne troške zgrade na naši rivijeri radio-postaje za davanje, preko katere bi dnevno razpošiljala poročila o vremenu in o vseh drugih prilikah, ki so važne za turizem na našem Jadranu.

Najboli ugodno

nudi lesenska in zimska oblačila

J. Maček

specijalna konfekcija za gospode in deco

ALEKSANDROVA CESTA 12.

* **Higijenski zavod v Ljubljani** je izdal izpod peresa šefa dr. Iva Pirca knjigo »Čitanka o higijeni«. Delo obsega 296 strani v velikosti 23 × 16 in je opremljena s 236 slikami. Dobi se v Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

* **Iz »Uradnega lista«.** »Uradni list« ljubljanske in mariborske oblasti objavlja v 100. številki pravila o opravljanju državnih strokovnih izpitov za asistente na univerzah in na visokih šolah z veljavo univerz za prestop iz pripravljalne skupine v pomožno skupino; nadalje pravilnik o nagradah članom komisij za izpite šoferjev ter naredbo velikega župana ljubljanske oblasti, po kateri se s 1. novembrom 1928. glavna odgonska postaja Gorenji Logatec ukine in ustanovi glavna odgonska postaja Dolenji Logatec.

* **Četrto porotno zasedanje v letu 1928.** Za četrto porotno zasedanje v letu 1928. so imenovani pri deželnem sodišču v Ljubljani: za predsednika Fran Rekar, za njega namestnika pa podpredsednik Peter Keršič, višji deželnosodni svetniki Anton Mladič, dr. Adolf Kaiser in Jakob Antloga in deželnosodni svetniki Josip Janša, dr. Alojzij Gradnik in dr. Milko Gaber; pri okrožnem sodišču v Celju: za predsednika dr. Josip Kotnik, za namestnike pa višji deželnosodni svetnik dr. Franc Peitler, Fran Posega Premschak in Valentin Levičnik; pri okrožnem sodišču v Mariboru: za predsednika dr. Franc Žiher, za namestnike podpredsednik dr. Franc Pichler, višji deželnosodni svetniki dr. Franc Peister, Fran Posega in Janko Guzelj ter deželnosodna svetnika Oskar Lev in dr. Fran Vidovič; pri okrožn. sodišču v Novem mestu: za predsednika dr. Jurij Polenšek, za namestnike pa deželnosodni svetniki Anton Kuder, Jakob Luznar in Božidar Romih.

* **Edinstveno kasacijsko sodišče v Zagrebu.** V ministrstvu pravde se vrše priprave za uveljavljenje zakona o sodnikih. Novi zakon bo stopil v veljavo 1. aprila prihodnjega leta. To vprašanje je važno zlasti zaradi tega, ker gre za organizac. edinstvenega kasacijskega sodišča v Zagrebu za vso državo. Do 1. aprila 1929. naj bi se opustila kasacijska sodišča, ki obstoje sedaj v Beogradu, Zagrebu, Novem Sadu, Sarajevu in Podgorici ter osnovala edinstvena kasacija v Zagrebu, ki naj bi pričela funkcijonirati 1. aprila 1929. Rešitve tega vprašanja pa so na potu velike težkoče. Kasacija bo morala še nadalje ostati razdeljena po dosedanji teritorijalni kompetenci posameznih pokrajinskih kasacij, faktično uedinjenje pa bo možno šele po ujedinjenju zakonodajstva, in sicer po predpisih uradniškega zakona.

* **Konj ubil svojega gospodarja.** V Čapljini je te dni pri delu na njivi ugriznil konj v roko malo Kato Buljanovo. Njen oče ji je priskočil na pomoč, konj pa je brcnil z zadnjimi nogami in ga tako nesrečno zadel v trebuh, da je Buljan ostal na mestu mrtev.

* **Velik požar v Zagrebu.** Predvčerajšnjim zjutraj je v Zagrebu v skladišču barv in lakov tvrdke Haase nastal požar, ki se je zaradi velike množine špirita in bencina naglo širil ter kmalu objel sosedno manufakturno trgovino Hochsinger, ogražal pa je tudi že obsežne hleve zagrebške nadškofije. Po sedemurni gasilni akciji se je končno posrečilo omejiti požar. Škoda se ceni na več milijonov dinarjev, ki pa je večinoma krita z zavarovalnino. Dva gasilca sta bila hujše poškodovana in prepeljana v bolnico.

* **Tatvina na železnici.** Med vožnjo iz Osijeka v Zagreb je bila predvčerajšnjim ukradena listnica s 600 dinarji in z vojaško knjižico delavcu Josipu Vešniku iz Sevnice.

Nedelja 28. oktobra

Ob vsakem vremenu

Hašk : Ilirija

Zagreb Ljubljana

na igrišču Ilirije.

Pričetek ob 15.30.

Predigra ob 14. uri.

* **Na Dunaju tožijo našo državo.** Naše dunajsko poslaništvo in naša trgovinska delegacija stojita pred veliko blamažo, ki bo znatno škodovala našemu kreditu v inozemstvu. Naša država je sodelovala na pomorski razstavi in naši zastopniki so naročili razstavni prostor ter ga dali urediti po vseh potrebnih obrtnikih tako, da so stroški dosegli približno 40.000 dinarjev. Obrtniki sedaj že od meseca maja čakajo na denar. Prišlo je že do neprijetnih prizorov pred našim poslaništvom. Sedaj so dunajski upniki izročili zadevo nekemu advokatu, ki toži našo državo, naše poslaništvo in našo trgovinsko delegacijo.

* **Sin ubil lastnega očeta.** V Belem bregu pri Apatinu je bil te dni izvršen grozen zločin. Adam Benčić, sin premožnega seljaka, je ubil svojega očeta, ker ni dovolil, da se po lastni volji oženi. Ljudstvo je hotelo zločinca linčati. Le s težavo ga je žandarmerija otela ljudski jezi.

4. »Gamma« je tudi od zdravnikov priporočano zdravilo.

* **Na smrt obsojen morilec v ječi umrl.** V osijeških zaporih je v sredo ponoči umrl za jetiko Srečko Virag, ki je zaradi umora svojega brata bil obsojen na smrt.

* **Vesti glede družbe »Split«.** Ravnatelj ljubljanske podružnice d. d. za portlanski cement »Split« g. Albert Pečevnik nam na naše vesti o tem podjetju sporoča, da se obrat v družbeni tovarni Salonit v Vranjici ni ustavil iz političnih razlogov. Obrat v tovarni v Laškem, ki jo je družba »Split« kupila, je bil ustavljen le zaradi nerentabilnosti. Kakor izjavlja g. Pečevnik, se ljubljanska podružnica ne bo likvidirala. Glede zaposlenja domačega uradništva in delavstva pripomnja g. Pečevnik, da je tekom zadnjih let za tovarno v Splitu angažiral štiri domače inženjerje in tri tehnike. Prav tako da je poslal v Split več domačih preddelavcev, oziroma mojstrov, ki so še danes na svojih mestih. Prav tako ne more biti po izjavi g. Pečevnika govora o namestitvi italijanskih delavcev v tovarni, ker stoji vodstvo na stališču, da naj se v jugoslovenski tovarni namešča le jugoslovensko delavstvo. G. Pečevnik je pravkar dobil nalog, da preskrbi v Ljubljani nekaj dobrih preddelavcev. Končno potrjujemo, da g. Pečevnik, seveda, ni pisec in ne v zvezi z zadevnimi noticami v našem listu.

* **Živčno bolnim in duševno utrujenim** povzroča naravna grenčica »Franz Josef« dobro prebavo, lahko glavo in mirno spanje. Po preizkušnjah znamenitih specijalistov za živčevje je uporaba grenčice »Franz Josef« neprecenljive vrednosti. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

* **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.**

Večina nalezljivih bolezni nastaja z dohodom klic potom ustne dupline. Zato deco čuvajo nalezljivih bolezni vrata okusne

ANACOT-PASTILE

DR. WANDERA

Zahvala

Po proslavi svojega 40letnega jubileja si dovoljujem izreči slavnemu občinstvu, številnim čestilcem, prijateljem in znancem in vsem, ki so pripomogli k tako lepemu, meni nepozabnemu večeru, najprisrčnejšo zahvalo.

Ljubljana, 22. oktobra 1928.

AVGUSTA DANILOVA.

Pozivamo članstvo vseh narodnih in kulturnih društev Ljubljane in okolice, da se v soboto 27. t. m. polnoštevilno udeleži sprevoda ter manifestacije pred Kazino in na Taboru v svrho proslave 10-letnice našega osvobojenja!

Zveza kulturnih društev.

Iz Ljubljane

u— **Štetje posetnikov grobov.** Kakor je lanskega leta, izvede tudi letos društvo »Skrb za mladino« na dan Vseh svetnikov štetje posetnikov grobov za obe ljubljanski pokopališči in za pokopališče na Viču in v Štepanji vasi. Kak namen ima društvo s tem štetjem, je naši javnosti znano. Gre za to, da društvo, ki ima v svojih načrtih zgradbo mladinskega doma na jadranski obali za ubožno, zapuščeno, bolno mladino, zbere za to zgradbo potrebna denarna sredstva. Zbirka pa se vrši tako, da vsak posetnik grobov pokloni društvu po eno novčanico katerekoli vrednosti — čim večja je, tem bolj je dobro došla — a skupno število tako v človekoljubne društvene namene podarjenih novčanic izkazuje število vseh tistih, ki s svojim posetom žele počastiti spomin svojih dragih pokojnikov. Uspeh lanskega štetja je bil naravnost presenetljiv in tak bo, upamo, tudi letos.

u— **Pisarna »Krajevnega šolskega odbora ljubljanskega« je nastanjena v uradnih prostorih prosvetnega oddelka pri mestnem magistratu v Gradišču št. 2 v pritličju (prejšnji prostori okrožnega urada za zavarovanje delavcev), kamor je odslej nasloviti vse dopise.**

u— **Železniškim upokojencem v Ljubljani.** Vsi železniški upokojenci in upokojenke, ki imajo rdeče legitimacije, se obveščajo, da morajo iste predložiti v podaljšanje najkasneje do 3. novembra 12. ure z zadnjim odrezkom nakazila pokojnine. Legitimacije je oddati v Ljubljani v računski pisarni na glavnem kolodvoru. Pozneje predložene legitimacije pri tem terminu ne bodo prišle v poštev.

LJUBLJANČANI!

V soboto ob 21. uri vsi na Tabor k proslavi 10-letnice osvobojenja!

u— **Napredno društvo za dvorski okraj** naznanja svojim članom, da zopet pričenja z rednimi predavanji. Prvo filmsko predavanje se bo vršilo v petek 26. t. m. ob 20. v Kazini, II. nadstropje. Krasne slike iz najvažnejših krajev Srednje Evrope. Vstop prost. K obilno udeležbi vabi člane in prijatelje društva odbor.

u— **Društvo učiteljev glasbe za Slovenijo v Ljubljani** bo imelo svoj redni občni zbor 5. novembra t. l. ob 20. v salonu pri Mraku, Rimska cesta. — Odbor.

u— **Obiskovalcem dramskega tečaja ZKD.** Ker je v torek 30. t. m. g. prof. Šest zadržan, se preloži prihodnja vaja na ponedeljek 29. t. m. — **Zveza kult. društev.**

KINO IDEAL

Samo še danes

veliki film razkošja in tajinstvenosti Indije

V senci grobov

(Vestalka Gangesa)

Najboljši igralci. Krasna vsebina.

Predstave ob 4., ½6., ½8. in 9.

u— **Policijski drobiž.** V policijskih zaporih je včeraj ponoči zopet prenočevalo več neukrotljivih razgrajačev in pijančkov, ki so jih morali stražniki spraviti na policijo večinoma s silo. Aretiranih je bilo dalje tudi več krošnjarjev ter 2 tatova. Prijavljeni so bili naslednji dogodki: 4 tatvine, 1 poneverba, 1 primer pretepavanja in razgrajanja, 3 primeri kaljenja nočnega miru, 1 prestopek obrtnega reda, 2 prestopka obrtnega reda, 1 onemoglost na cesti, 1 neprevidna vožnja, 1 ogenj, 1 pobeg od doma, 17 prestopkov predpisov o zapiranju trgovin, 7 prestopkov cestnega policijskega reda ter 1 poročilo o popadljivem psu.

u— **Magnet sta prodajala.** Pred nekai dnevi sta se pojavila pri trgovcu Rudolfu Velepiču dva mlajša razcapanca, ki sta mu ponudila v nakup avtomobilski magnet znamke »Bosch« s številko 21055. Čeprav je bil magnet vreden okrog 2000 Din, ga je Martin R. ponudil za 350 Din. Velepiču se je posel takoj zazdel sumljiv, vendar je pristal na kupčijo. Vzel je magnet, a je izročil Martinu le 10 Din, pri čemer je izjavil da bo dobil ostalo šele, ko mu bo prinesel potrdilo, kje je magnet dobil. Martinu kupčija seveda ni nič kaj ugajala, a si ni vedel pomagati. Velepič je zadevo še istega dne prijavil detektivu K., ki je pozneje Martina aretiral Zvitež, ki je magnet prav gotovo nekje ukradel, saj je že znana prikazen na sodišču ter na policiji, pa lastnika magneta ni hotel izdati, marveč trdi, da je magnet kupil od neznanca. Lastnik naj javi svoj naslov policijskemu nadzorniku g. Podredberšku v Ljubljani.

u— **Male tatvine.** Trgovec Ivan Bahovec na Starem trgu je prijavil, da mu je nekdo ukradel iz nezaklenjenega skladišča 25 Din vredno žarnico. Neznani tat je žarnico pozneje prodajal v Rožni ulici. — Užitkar Janez Žitnik na Ižanski cesti 45 je imel nekaj časa v svoji hiši delavca Ivana Lužarja iz Dobrega polja. Lužar jo je te dni neznano kam pobrisal, ko je prej ukradel Žitniku nekaj obleke ter ga po vrhu še ostepal za 130 Din. — V Knafljevi ulici je bil predvčerajšnjem okraden stavbinski delavec Janez Hočevar iz Štepanje vasi. Neznani tat mu je ukradel iz žepa suknjiča listnico s 50 Din. Hlapec Ivan Omejc, uslužben pri posestniku Šušteršiču v Zgornji Šiški, je prijavil, da mu je ukradel neki njegov bivši tovariš, uslužben pri istem gospodarju, za 300 Din razne obleke, nato pa neznano kam izginil.

Zobozdravnik

DR. LEVEC ANTON, ordinira od 29 okt. dalje vsako predpoldne v hotelu »Triglav«.

u— **Zopet vlom v barako.** Vlomi v razne delavske barake, ki so navadno tekom dne zapuščene ter zaklenjene, so vedno pogostejši. Včeraj je prijavil tak vlom delavec Beco Cenanović, ki je imel spravljeno svojo obleko v neki baraki na Aljaževi cesti poleg Burnikove hiše. Vrnivši se predsinočnjim domov, je zapazil, da je bilo tekom dne v barako vlomljeno ter ukradenih par njegovih novih čevljev ter nekaj drugih malenkosti. Vlom je Cenanović sicer takoj prijavil, kar pa, seveda, ni zaleglo, ker je storilec s plenom že neznanokje.

u— **Okraden starček.** 75letni mestni ubožec Josip Cvetežnik, stanujoč v mestni ubožnici v Japljevi ulici, se je zadrževal v sredo dopoldne na Sv. Petra nasipu pred Kaplanovo gostilno, kjer se je razgovarjal z nekimi prodajalci krompirja. Cvetežnik je medtem položil svojo rjavo listnico z 200 Din gotovine na neke razne vreče, a je priliko takoj opazil neznan tat, ki se je polastil reveževega denarja. Cvetežnik je tatvino sicer kmalu opazil, toda je manjkala za tatom vsaka sled.

u— **Izvidniški odred streljačke družine.** V soboto 27. t. m. ob 16. uri strogo obvezni sestanek za vse člane in ob vsakem vremenu v vojašnici vojvode Mišića. Vpisovanje novih članov - izvidnikov istotam. — Zdravo! — Vodja odreda.

u— **Portugalko, novo, prvovrstno,** toči **K. Brezovšek.** 2056

5. Pri vsaki bolezni las pomaga »Gamma« zanesljivo.

Iz Maribora

a— **Proslava 10letnice češkoslovaške republike.** Proslava 10-letnice obstoja češkoslovaške republike bo 27. t. m. Proslave se bodo udeležili tudi delegati posameznih lig iz Ljubljane, Zagreba in Maribora. Slavnost bo otvorila vojaška godba s češkoslovaško državno himno in uverturo Smetanove »Libuše«. Nato bosta govorila narodni poslanec dr. Pivko in predsednik češkega kluba Franjo Bureš. Na dnevnem redu bodo še pevske točke Glasbene Matice in govori odličnih gostov. Vstopnice bodo dobili člani lige s pismenimi vabili. Ostali prijatelji češkoslovaškega naroda pa jih lahko dvignejo pri g. Franju Burešu v Petrinjski ulici.

a— **Trgovski gremij za mariborsko okolico** objavlja najnovejši odlok velikega župana glede spremembe o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic izven mesta Maribora, ki odreja: 1.) Obratovalni čas traja ob delavnikih od 7. do 12. in od 14. do 19. ure, ob nedeljah pa: a) v krajih, kjer ni službe božje, od pol 8. do pol 10. ure; b) v krajih z eno sv. mašo dve uri po isti; c) v krajih, kjer je več maš, določa obratovalni čas župan. 2.) V občinah: Krčevina, Lajtersperg in Kamnica morajo biti trgovine ob nedeljah ves dan zaprte. 3.) V občinah: Kamnica, Krčevina, Lajtersperg, Pobrežje, Radvanje, Studenci in Tezno smejo biti vse trgovine ob sobotah tudi v opoldanskem odmoru odprte.

a— **Ureditev vojaškega pokopališča.** Organizacija vojnih invalidov bo tudi letos uredila in okrasila vojaške grobove na mestnem pokopališču. Do Vseh svetih bodo okrašeni grobovi vseh žrtev svetovne vojne brez razlike narodnosti.

a— **Nezgode pri delu.** Pri nekem lesnem podjetju se je ponesrečil 34-letni strojni delavec Ivan Brglen. Stroj mu je odtrgal desno nogo. — Nesreča se je pripetila tudi na Ruški cesti 28-letnemu delavcu Franu Čukliču, ki ga je stroj težje poškodoval. — V Sp. Poljskavi pa se je ponesrečil pri prevažanju poljskih pridelkov Ivan Ludvik. Splašili so se mu namreč konji in ko je skočil z voza, si je zlomil desno nogo.

a— **Nevarnost nagle vožnje.** Mestno oblastvo je izdalo stroge odredbe proti prenagli vožnji na krajih, kjer se zbira prebivalstvo. Mnogo nesreč povzročajo zlasti kolesarji in motocikllisti, ki prenaglo vozijo mimo šol in drugih javnih zbirališč. Tako je včeraj neki kolesar povozil dve učenki prvega razreda osnovne šole.

a— **Razburljiv poskušen ubeg.** V sredo se je pred mariborskim okrožnim sodiščem vršila razprava zoper 25letnega Vincenca Kokota, znanega postopača in večkrat predkaznovanega tatu iz Križevljan - Cestice v varaždinski okolici. Dobil je dve leti težke ječe. Ker je spreviden, da ga čaka kaznilnica, kjer je bil že dvakrat ne dobro došel gost, je sklenil pobegniti. Ko ga je jetniški paznik Jakob Leskovšek gnal iz razpravne dvorane v jetnišnico, ga je Kokot nenadoma napadel, udaril po glavi in vrgel po stopnicah. Paznik je nezavesten obležal. Kokot pa je pobegnil na ulico, kjer pa so ga kmalu vjeli in privedli nazaj v zapore. Ker je paznik Leskovšek težko poškodovan, čaka Kokota še ena kazen radi nasilnega ubega, preden bo oddan v kaznilnico.

KINO DVOR Tel. 2730

Ker moramo film vrniti, danes nepreklicno zadnji dan:

„QUO VADIS?“

Po znanem romanu H. Sienkiewicza

Emil Jannings, Alfons Fryland.

Oba dela naenkrat! — Dveurne predstave.

Nova izdaja!

Ob 4., 7. in 9. uri.

Iz Novega mesta

n— *Novomeška gasilska župa* je priredila javni nastop v Gotni vasi. Prireditve so se udeležila gasilska društva iz Novega mesta, Kandije, Prečne, Brusnic in Stopič. Mnogobrojno občinstvo je strumne gasilske vrste burno aklamiralo.

n— *Prireditev novomeških akademikov* v Sokolskem domu je najlepše uspela, v prvi vrsti po zaslugi pokrovitelja g. dr. Vašiča in damskega komiteja, ki mu načeluje ga. dr. Vašičeva. Zelo je ugajala Gogoljeva »Ženitev« v režiji g. prof. Potokarja. V Novem mestu so jo že večkrat dali, toda tako kot sed i ni še nikdar ugajala. Igralci in igralke so bili povsem na mestu. Izvrsten je bil g. Šproc, ki je žel po vsem dejanju viharen aplavz. Dekoracije dvorane in ostalih prostorov je prevzel akad. slikar g. Jakac. Okrasil je dvorano v siamskem slogu in vzbudil s svojim umetniškim delom splošno pozornost. Pri prosti zabavi je bila izvoljena za »siamsko« kraljico gdč. Hajderjeva.

Iz Kranja

r— *Program sobotne akademije* v proslavo desetletnice češkoslovaškega osvobojenja bo naslednji: dve točki zaigra čitalnični orkester, pevski zbor ljubljanske »Grafike« bo zapel pesmi: Slava delu (Prelovec), Teče voda, teče..., Podoknica (Schubert), Kam si šla, Zimska (Ravnik), Franica (Adamič), Jutro (Mirk), Jadovanka za teletom (Gotovac), Nova zemlja (Grieg); solopetje pa bo izvajal konservatorist Marjan Rus.

r— *Smrt nadebudnega abiturijenta.* Pretekle dni je umrl v Rimu gospod Beno Bone, kjer je odsluževal kaderski rok v italijanski armadi kot italijanski državljan iz zasedenega ozemlja. Pokojni Bone je maturiral pred dvema letoma na tukajšnji gimnaziji. Bil je agilen član in delavec v naprednih in nacijonalnih organizacijah. V osmi šoli je vodil dijaški odsek tukajšnjega Sokola. Zaradi njegovega zavednega mišljenja je moral od italijanskih oblastev pretrpeti mnogo šikan. V počaščenje njegovega spomina in dela je domači Sokol postavil v veliki dvorani Narodnega doma katafalk, ki je bil včeraj ves dan razpostavljen javnosti. Z Narodnega doma visi črna zastava.

r— *Vse čitatelje «Slov. Naroda» v Kranju* obveščamo, da se bo od sobote 27. t. m. dalje dobil «Slov. Narod» že ob 18.15 zvečer v vsaki trafiki. Obenem vabimo na naročbo našega lista in smo pripravljeni v primeru, da se jih priglasi zadostno število vpeljati dostavo na dom, tako da bi vsi naročniki prejeli list najkasneje do 19. ure zvečer. Omenjamo, da znaša mesečna naročnina 20 Din, za naročnike «Jutra» pa 10 Din mesečno. Prijave novih naročnikov sprejema uprava «Slov. Naroda» v Ljubljani, Knaflova 5.

Iz Tržiča

č— *Na zadnji plenarni seji občinskega zastopa* je župan g. Lončar poročal med drugim tudi o pravdi proti občinskemu odborniku g. Majeršiču. Pri debati o županovem poročilu se je oglasil samo g. župnik. Mestni svet je soglasno sklenil, da se poviša posojilo za popravo vodovoda od 250.000 na 450.000 Din in da se dela takoj razpišejo. V Zdravstvenem domu se bo poleg deškega zavetišča nahajala tudi porodnišnica. V primeru velikih epidemij bodo Zdravstveni dom lahko spremenili v zasilno bolnico. V to svrho je prispevala tvrdka Glanzmann in Gassner 100.000 Din. Proti podražitvi cene za električni tok ni moglo županstvo ničesar ukreniti, ker je gozdarski urad mnenja, da je cene ugotovila in priznala anketa, ki jo je sklicalo podjetje po posredovanju okrajnega glavarja iz Kranja. Pri volitvah v Mestni posredovalni urad so bili izvoljeni gg.: Franc Globočnik, Albin Lajovic in Henrik Snoj. V Preski se je zopet oddalo troje stavbišč. V tajni seji so bile rešene številne prošnje za mesečne redne in izredne podpore ter prošnje na podelitev domovinstva.

č— *Upravna slepota.* V «Jutru» z dne 16. t. m. je bil pod tem naslovom priobčen dopis iz Tržiča, da je tukajšnja pošta dobila drva po železnici od poštne direkcije iz Ljubljane. To pa ne odgovarja dejstvu. Drva so se nabavila tukaj dne 17. t. m. K spremembi nabave seveda prav nič ni pripomogel svoječasni dopis. — *Upravnik.*

č— **Proslava.** Kakor vsako leto, tako priredi tudi letos mladina meščanske šole proslavo obletnice osamosvojitve naših krajev izpod tujega jarma. Ker je letos desetletnica znamenitega dogodka, zato bo proslava toliko slavnejša. V nedeljo popoldne ob treh bo v šolski telovadnici velika slavnostna akademija, pri kateri nastopijo učenci s pevskimi, telovadnimi in recitacijskimi točkami o naših zaslužnih možeh in vzorih. Slavnostni govor bo imel ravnatelj meščanske šole. Vzporedno z akademijo bodo v slavnostnih dneh pobirali učenci prostovoljne prispevke za knjige in hrano revnim učencem, kakor vsako leto od prevrata sem. Prireditelji proslave vljudno vabijo zavedno občinstvo, da se blagovoli udeležiti tako slavnostne akademije, kakor tudi da darujejo učencem po svojih najboljših močeh. S tem, da darujemo za izobrazbo našega naraščaja, tudi najbolje proslavimo desetletnico onih velikih dni, katerih pomena se še danes zadosti ne zavedamo. K obilni udeležbi in darovanju vabi ravnateljstvo.

č— *«Kajn».* V nedeljo se je vršila v Sokolskem domu otvoritvena predstava drame «Kajn». K otvoritvi je imel učitelj brat Janko Štefe lep govor, ki je objasnil igro in naslikal bedo naših zasužnjenih bratov. Igrano je bilo dobro in so p eg priljubljenih starih igralcev nastopile tudi povsem nove moči, ki so se prav dobro obnesle. Režiral je brat Engelsberger Pavel. Med odmori nas je zabaval tamburaški orkester pod vodstvom vnetega brata Ladka

Ziblarja. Dvorana je bila srednje zasedena, čemer je bila najbrže vzrok ploha, ki se je vlila baš ob sedmih. Pripominjamo pa, da bi morali imeti naši naprednjaki malo manj strahu pred vremenom in bi zaradi tega ravno tako lahko posetili predstave, ker izgovor zaradi slabe ceste sedaj, ko imamo lep hodnik, ne velja več!

Iz Celja

e— **Prihod poslancev KDK.** Z zagrebškim brzovlakom se bosta pripeljala v nedeljo ob 13. uri v Celje voditelja KDK Svetozar Pribićević in dr. Vladimir Maček. Vsi somišljeniki se pozivljajo, da se sprejema obeh voditeljev ter drugih gostov gotovo udeleže.

e— **Reditelјem za nedeljsko zborovanje.** Reditelji za nedeljsko zborovanje bodo dobili v mali dvorani Celjskega doma ob 13. znake in podrobna navodila.

e— **1903—1928.** Leta 1903. se je vršil v Celju velik protestni shod proti nasiljem tedanjega avstrijskega režima. Zborovalci so tedaj ostro protestirali proti nasiljem skupno s svojimi brati iz Hrvatske. Po 25 letih prireja KDK protestni shod proti zatiranju s strani bratov. Kakor v Sisku, tako mora tudi celjski shod biti glasna manifestacija proti nasilju.

e— **Kmetijska nadaljevalna šola.** Redni pouk na tej šole se bo pričel 6. novembra, vpis pa bo 4. novembra na deški osnovni šoli.

Iz Kostanjevice

o— *Smrt starega meščana.* V nedeljo, 21. t. m. je v starosti 86 let umrl upokojeni davkar g. Karel Zajc. Kot aktiven uradnik kakor tudi upokojenec je vsekdar pokazal svoje narodno mišljenje, v odločilnih trenutkih pa tudi posvedočil svoje napredno prepričanje. Pred 20 leti je bil član občinskega odbora v eri naprednih županov Globočnika in Bučarja. Njima je pomagal ustanoviti Občinsko hranilnico, ki se je iz skromnih razmer razvila v odličen zavod. Kot prvi hranilnični blagajnik je bil nad vse vesten in marljiv sotrudnik in je delal več let v občo korist. Bodi najstarejšemu meščanu in zastopniku stare grčave generacije zemljica lahka in ohranjen topel spomin! Preostalim izrekamo odkrito sožalje.

o— *Gradbo ceste od Kostanjevice do Oštrca* je izdražila tvrdka «Slograd» iz Ljubljane. Ko pride potrditev gradbenega ministrstva, se bo začelo z delom. Upamo, da se bomo spomladi že vozili po novi cesti.

Iz Trbovelj

t— *Iz obrtnega gibanja.* Bivšo Rücklnovo pekarijo v Hrastniku preureja mesar gospod Ribnikar za svojo obrt, pri Logarju pa se bo nastanil mesar g. Senica.

t— *Sprememba posesti.* G. Rückl iz Hrastnika je prodal svoje posestvo in kamnolom kemični tovarni in se bo baje izselil v Savinjsko dolino.

t— *Nesreča v Hrastniku.* Pri delavskem konzumu je neki voznik povozil rudarjevega sina Janka Bastiča, učenca I. razreda. Voz je šel dečku čez trebuh in prsa in ga je hudo poškodoval. Nesrečnega dečka so odpeljali v ljubljansko bolnico.

t— *Brezplačni tečaj za nego dojenčkov* se bo vršil v Hrastniku v prosterih Posvetovalnice za matere v času od 26. t. m. do 10. novembra. Otvoritveno predavanje o tuberkulozi s predvajanjem filma bo danes ob 4. popoldne v dvorani Delavskega doma.

Iz Murske Sobote

pk— *Nepotrebno razburjenje.* V torek se je raznesla po Soboti vest, da je bil pokopan v Poznanovcih majhen otrok, ki je nosil na sebi vse znake nasilne smrti. Sodna in zdravniška komisija se je odpeljala takoj v Poznanovce in dognala, da je dete umrlo naravne smrti in da so bile one sumljive podplutbe povsem običajne fizijološke spremembe.

pk— *Od mrtvih vstal.* Po 13 letih se je sedaj vrnil iz Rusije domov neki Pintarič. Do zadnjega ni nihče vedel poročati o njem in so ga ljudje imeli splošno za mrtvega. Obljubil je vašemu poročevalcu, da bo obširneje govoril o svoji Odisejadi.

pk— *Sestanki in zborovanja.* V nedeljo, 28. t. m. se bo vršil ob 11. v občinski posvetovalnici ustanovni občni zbor Društva za narodovo zdravje. Njegov namen je podpirati akcijo za ustanovitev zdravstvenega doma v Soboti. Predaval bo šef Higijenskega zavoda v Ljubljani g. dr. Ivo Pirc. Vabljeni so vsi, ki se za stvar zanimajo. Isti dan se bo vršil tečaj za ohranitev sadja in pripravo sadnih sokov, v Horvatovi gostilni ob pol 9. Predaval bo prof. J. Prisol iz Maribora.

Nemško šolstvo ob meji

Guštanj, 22. oktobra

»Jutro« je v zadnjem času probčilo več člankov o nemški akciji za posebno nemško šolo. Oglasila se je graška »Tagespost«, ki pobija naše navedbe in napada tukajšnjega šolskega upravitelja zaradi njegovega baje »nedopustnega« (ungehörig!) postopanja pri zaslišavanju interesentov za nemško šolo. Na posamezne trditve in izvijanja ne bomo odgovarjali, pač pa povdarjamo, da so naši, v »Jutru« objavljeni podatki od prve do zadnje besede resnični in prevzema za njih naš dopisnik popolno odgovornost. K članku še pripominjamo, da je malo ljudi v Guštanju, ki bi bili za tako šolo, ki jo predvidevajo šolski zakoni (seveda **naši**, in ne avstrijski!) za narodne manjšine. Prebivalci so se popolnoma prostovoljno izjavljali za neko pol slovensko in pol nemško šolo. Preprostemu ljudstvu to ni zameriti, ker ne pozna ustroja osnovne šole in misli, da se v šoli poučuje le jezik, ne pa še celo vrsto drugih predmetov. Ljudje tudi ne vedo, da take polovičarske šole ne dosežejo nič. Na Koroškem n. pr. se v takih, jezikovno mešanih, utrakvističnih šolah otroci niso naučili ne slovensko, ne nemško ter je šola povsem zgrešila svoj cilj. Zakaj so pri nas ljudje podpisovali vlogo za »nemško šolo«? V Guštanju so skoro vsa večja podjetja v rokah Nemcev in so vodilni uradniki Nemci — kar je gotovo znak strašnega trpljenja Nemcev v Sloveniji — in zato ni čudno, da ljudje čutijo iz praktičnih razlogov potrebo po nemškem jeziku.

Člankarju »Tagespošte«, ki trdi, da je šolski vodja z zvijačo znižal število nemških otrok pod trideset, pozivamo, da blagovoli samo navesti imena vsaj tistih tridesetih otrok, ki so pravi Nemci, torej nemškega pokolenja. Mislimo pa, da bo to kaj težko izvesti, pa če jih člankar išče s svetiljko pri belem dnevu v spremstvu samega g. Gačnika.

Da bi se pa Nemcem, posebno še v Guštanju slabo godilo, kakor trdi »Tagespost«, morejo verjeti le o razmerah totalno nepoučeni ljudje; saj preprosti ljudje trdijo, da so se, kar smo v Jugoslaviji, le javni napisi izpremenili, drugače pa je ostalo vse pri starem in žena nemškega uradnika inozemca S. je izjavila, da se v Guštanju ravno tako počuti, kakor da bi bila doma tam gor na »Ober«-štajerskem.

Nemcem, pravim Nemcem, kjer so narod na manjšina, ne odrekamo pravice do šole, v kateri bi se poučevalo v njihovem materinskem jeziku, ne odrekamo jim te pravice zlasti zaradi tega ne, ker imamo stalno v mislih naše zasužnjene brate onkraj naših državnih meja in vemo, kaj pomeni šola, v kateri se poučuje v materinskem jeziku. Ponovno svetujemo našim Nemcem, da vplivajo na svoje sonarodnjake na Koroškem, da dajo koroškim Slovencem relativno vsaj toliko slovenskih šol, kolikor jih imajo Nemci v Sloveniji. Na vse to in še na marsikaj, kar smo že zadnjič iznesli, člankar »Tagespošte« ni odgovoril.

LJUBLJANČANI!
V soboto ob 20. uri vsi pred Kazino k proslavi 10-letnice osvobojenja!

Sport

Prva seja JNS

V torek se je vršila prva seja novoizvoljenega odbora JNSa. Najprej so se vršile volitve v kazenski in poslovni odbor. V poslovni odbor so bili izvoljeni Nemec, Pološki, Mlinarič, Zunič in Fritz in Krčelič kot predsednik, v kazenski odbor pa dr. Čačić, Vidatič, Ferek, Dembić in dr. Pajnič kot predsednik. Mesto saveznega kapetana je zopet zavzel dr. Miško Pandaković.

Nato se je razpravljalo o sestavi naše reprezentance, ki bo nastopila v Pragi ob priliki slovanskih iger. Savezni kapetan je orisal težkoče, ki jih je imel pri sestavi reprezentance. Poleg Luburića in Cindrića je odpovedal tudi Giller, ki je pri vojakih. Vendar upa, da bosta vendarle mogla potovati Cindrić in Giller. V tem primeru bo naša reprezentanca nastopila v naslednji postavi: Sifliš-Ivković, Beleslin-Arsenijević, Premrl, Gjorgjević-Marjanović, Jovanović, Perška, Cindrić, Giller. Rezerve: Babič I., Babič II, Mihelčič in Petrovič ter Kornfeld, ako Cindrič ne bi mogel potovati. Od strani saveza potujejo v Prago dr. Riboli, Dubravčić in savezni kapetan dr. Pandaković.

Službene objave LNP. (Iz seje upr. odbora dne 19. X. 1928.) Na znanje se vzame demisija člana upr. odbora g. Bajec Franja. — Z ozirom na dopis JNSa od 10. t. m. se obveščajo klubi LNPa, da morajo za sklepanje tekem z madžarskimi klubi zaprositi potom LNPa za posebno dovoljenje JNSa, in to najmanj 8 dni pred tekmo. — Odobrita se prijateljski tekmi SK Svoboda : Athletik SK in SK Svoboda rez. : SK Elan dne 21. t. m. v Celju odn. v Novem mestu. — SK Panonija, SK Reka, SK Krakovo, SK Natakar, SK Disk, SD Rapid, SK Ptuj in SK Celje se kaznujejo po § 52 kaz. pravilnika z globo 50 Din, ker doslej niso vposlali statističnih seznamov verificiranih nogometašev-dijakov. Navedenim klubom se določi za predložitev seznama odn. v negativnem primeru za predložitev poročila nov rok do 31. t. m. Klub, ki se do tega dne ne bo odzval, zapade kazni po § 53 kaz. pravilnika (globa Din 500 — 2000). — Načelno se sklene, da morajo klubi plačati vsako izrečeno globo odslej v roku 14 dni od dneva objave ozir. pravomočnosti, sicer avtomatično nastopi suspenz. — Tajnik I.

Nadaljevanje prvenstvenega tekmovanja. Za nedeljo 28. t. m. je podsavez določil samo eno prvenstveno tekmo ter se v tem kolu srečata Primorje in Jadran. Gotovo je, da nam ta tekma ne bo prinesla nikakih presenečenj in odkritij, ker ima Primorje v tem srečanju dve točki gotovo v žepu. Upoštevajoč pa, da se je Jadran od pretekle spomladanske sezone dvignil, kar je dokazal v kvalifikacijski tekmi z Reko ter v tekmi s Hermesom, smo prepričani, da nam bo ta tekma kljub veliki razliki v moči obeh moštev, nudila lep užitek. V predtekmi se srečata rezervni moštvi Primorja in Jadrana ter je tudi tu Primorje favorit. Predtekma prične ob 13.45, glavna tekma pa ob 15.30. Tekmi se vršita na igrišču Primorja na Dunajski cesti.

Zaključek srednješolskega lahkoatletskega prvenstva Slovenije. V sredo se je vršila zadnja točka programa za srednješolsko prvenstvo Slovenije skok ob palici, v kateri je nastopilo 7 tekmovalcev. Zmagal je Jug Franc (trg. akademija) z rezultatom 2.60 m, pred Valetom (II. državna realna gimnazija), ki je preskočil višino 2.50 m in Kuharjem (srednja tehn. šola), ki je dosegel višino 2.40. Zmagalo je moštvo učiteljišča z 20 točkami pred II. drž. realno gimnazijo, ki je doseglo 17 točk in realko s 16 točkami. S tem si je priborilo za dobo enega leta prehodno darilo Sportne zveze, srebrn pokal. Ker so dosedanji zmagovalci v tem tekmovanju bili I. drž. gimnazija, realka, srednja tehnična šola in letos učiteljišče, ki so vsi dosegli enkratno zmago, obeta to tekmovanje v naslednjih letih še najlepšo konkurenco, kajti po razpisu postane stalni lastnik prehodnega pokala oni zavod, ki doseže dvakratno zaporedno zmago ali trikratno v presledkih.

Concordija : Ilirija. JHS je razveljavil hazensko tekmo zadnje nedelje Concordija : Ilirija, ki je končala z zmago Concordije 8 : 7 ter določil, da se ta tekma v nedeljo 28. t. m. ponovi. Za sodnika je določen g. Nikolič, namestnik g. Baltesar.

SK Jadran. Danes v petek obvezen sestanek za vsa moštva ob 20. uri v Narodni kavarni. — Načelnik.

SK Slavija. Danes ob 19.30 seja poslovnega odbora pri Podobniku. — Tajnik II.

TKD Atena (hazena odsek). Jutri popoldne ob lepem vremenu trening na igrišču. Pričetek ob 3. uri. Navzočnost za vse igralke obvezna. Istotam se sprejemajo nove članice.

SK Svoboda. Danes v petek ob 19.30 članski sestanek I. in II. garniture v Gradišču. Prosim polnoštevilno in točno.

Plesne matineje SK Ilirija. SK Ilirija priredi ob nedeljah popoldne plesne vaje v obliki matinej, počenši z nedeljo, 28. t. m. Vaje se bodo vršile vsako nedeljo od 15. do 19. ure v areni Nar. doma. Reklamacije vabil pri blagajni kav. Evropa.

ASK Primorje (nogom. sekcija). Danes ob 15. obvezen trening za vse igralce. — Načelnik.

Hazena sekcija SK Ilirija. Danes, v petek trening za vse hazenašice in sicer: prva družina ob 12.30, vse ostale ob 16.30. Igralke, ki imajo doma še kak del klubove opreme (rezervna družina!) naj isto oddajo tekom današnjega dneva oskrbniku na igrišču.

ASK Primorje. Sklicujem sestanek delegatov hazenske, nogometne, lahkoatletske in plavalne sekcije v svrho ureditve plesnih vaj. Vsaka sekcija naj se udeleži sestanka po dveh delegatih, ki naj bi bila po možnosti oni, ki bodo tvorili novi plesni odbor. — Tajnik.

2. V lastnem interesu napravite poskus z »Gamma« sredstvom za lase!

Gospodarstvo

Reorganizacija finančne uprave

O najglavnejših določbah uredbe o reorganizaciji finančne uprave, ki je bila te dni objavljena v «Službenih novinah», smo že pred par dnevi obširneje poročali. Ta uredba je zlasti važna glede kompetenc finančnih oblastnih direkcij, katerih bo v vsej državi 14, med njimi v Ljubljani za ljubljansko in mariborsko oblast, izvzemši sreza Čakovec. Finančnim oblastnim direkcijam bodo podrejene: davčne uprave, za davčno taksno in blagajniško računsko službo; carinarnice in carinski oddelki za carinsko službo; katastarske uprave za katastrsko službo; sreske uprave finančne kontrole in oddelki finančne kontrole za službo finančne kontrole. Sedež in teritorijalno področje teh najnižjih finančnih upravnih oblastev, ki so podrejena finančnim direkcijam, bo naknadno odredil finančni minister.

Posamezni oddelki direkcije bodo imeli naslednji delokrog:

1. **Oddelek za državno računovodstvo** bo vršil računsko blagajniško službo za vse državne ustanove na svojem področju, opravljal bo kontrolo nad računsko blagajniško službo pri davčnih upravah in carinarnicah, pripravljal bo material za državni proračun, izvrševal ta proračun za svoje področje in sploh vršil vse v računsko in blagajniško stroko spadajoče posle.

2. **Oddelek za neposredne davke** bo odmerjal družbeni davek (posebno pridobnino), pregledoval in odobraval odmero vseh vrst neposrednih davkov in davka na poslovni promet, dovoljeval bo odpise zastarelih in neiztirljivih davkov in povračilo predplačil do 500 Din, **reševal bo v drugi instanci vse pritožbe, ki se nanašajo na odmero davka, kolikor niso zato pristojni reklamacijski odbori**, nadzoroval bo poslovanje davčnih uprav, odločal o prošnjah za začasno davčno prostost novih hiš, reševal bo pritožbe proti eksekucijskemu postopanju za iztirjanje državnih dajatev ter končno odločal o prošnjah za odlok plačila neposrednih davkov v največ 5000 Din.

3. **Oddelek za trošarino, takse in finančno kontrolo** bo reševal prošnje za povračilo neutemeljeno plačanih taks in trošarin in za odpis zastaranih in neiztirljivih taks in trošarin do 500 Din; vršil bo taksno revizijo državnih oblastev in uradov samoupravnih edinic in privatnih podjetij; **reševal bo v II. instan. pritožbe proti odlokom in razsodbam davčnih uprav v taksnih zadevah**; izdajal bo pravice za točenje pijač ter odmerjal točilne takse; dovoljeval bo trošarine prosto nabave trošarinskih predmetov za industrijske, obrtne, kmetijske in znanstvene namene v okviru veljavnih zakonov; odločal bo o ustavljanju preiskav, razen onih, ki zadevajo prestopke po členih 42, 44 in 45 zakona o državni trošarini in tihotapske prestopke, ako prikrajšana trošarina ne presega 300 Din; končno bo še nadzoroval poslovanje finančne kontrole.

4. **Oddelek za carine** bo med drugim kontroliral poslovanje in dokumente podrejenih carinarnic in odločal v I. inst. o naslednjih zadevah: da se uvozno in izvozno carinenje selitev izvrši na stanovanju; kdaj naj se pri sporu meri blago pri sprejemu v carinska skladišča; o pravilnosti dokumentov, ki se z deklaracijo vred prelože, ako jih carinarnica odkloni kot nezadostne; o povračilu pomotoma zaračunanih dajatev preko 5000 Din iz tekočega proračunskega leta; o povračilu previsoko plačanih davščin zaradi uporabe napačne tarifne postavke iz pretekle proračunske dobe ne glede na svoto; o povračilu za poštne pakete, ki se vračajo v inozemstvo za vsote preko 10.000 Din iz tekoče proračunske dobe in ne glede na višino vsote iz pretekle proračunske dobe; o umestnosti pripomb, stavljenih pri revizji carinskih dokumentov; o povratku blaga preko druge carinarnice nego preko one, ki je naznačena v deklaraciji; o podaljšanju roka, v katerem se pogojno uvoženo blago mora vrniti v inozemstvo in o podaljšanju roka, v katerem se prevozno blago mora izročiti izhodni carinarnici; o pošiljanju blaga drugi carinarnici na carinjenje; o povračilu carine na izvozno blago, ako se iztovori pri drugi carinarnici nego pri oni, pri kateri je bilo opravljeno izvozno carinjenje; o kontroli porabe blaga, ki je bilo proti kontroli porabe oproščeno plačila vseh ali nekaterih dajatev, za reševanje važnih zadev in vprašanj, ki spadajo v delokrog oddelka za carine, se postavijo posebni kolegiji.

5. V delokrog **oddelka za kataster** bodo spadale administrativne in tehnične zadeve zemljiškega katastra (kontrola tehničnega in davčnega vodenja katastra, odobravanje del civilnih inženjerjev in geometrov glede delitve zemljišč, parcelacij, komasacij in drugih agrarnih operacij, zbiranje statističnih podatkov, tehnične in davčne narave, o katastrskem donosu, kulturah in veličini parcel itd.).

V prvi instanci bodo v bodoče poslovale davčne uprave v davčnih, taksnih in carinskih zadevah. Te davčne uprave bodo nadomestile sedanja davčna okrajna oblastva (v Ljubljani davčno administracijo) in davčne urade. Davčne uprave bodo poleg odmernih poslov vršile tudi blagajniško službo. Carinarnice, katastrske uprave in sreske finančne kontrole bodo poslovale v okvirju sedanjega delokroga. Z novo uredbo se ukinejo v Sloveniji poleg finančne prokurature v Ljubljani finančna okrajna ravnateljstva v Ljubljani in v Mariboru, vsa okrajna davčna oblastva in vsi davčni uradi. Njihov delokrog preide deloma na finančno direkcijo, deloma pa na davčne uprave. Finančne prokurature se v sedanji obliki ukinejo ter bo v njihov delokrog spadajoče zadeve opravljal poseben odsek direkcije, ki se ustanovi za področje ene ali več direkcij.

Prizivna komisija za dohodnino in deželna pridobninska komisija v Ljubljani ostaneta v funkciji, dokler ne bo pričel poslovati reklamacijski odbor po novem davčnem zakonu. Agende davka na poslovni promet, ki jih je doslej vršila finančna delegacija kot druga instanca, prevzame nova finančna direkcija, dokler ne prične poslovati omenjeni reklamacijski odbor.

Reforma finančne uprave, ki jo je izdelal na podlagi svoječasnega načrta pokojnega dr. Šavnika državni podtajnik Dušan Letica, pomeni vsekakor korak naprej v decentralizaciji finančne uprave. Težko napako pa ima ta uredba v tem, da odkazuje odmero posebne pridobnine v delokrog finančne direkcije, pritožbe proti tem odmeram pa v delokrog generalne direkcije davkov. Želeti bi tudi bilo, da bi se delokrog finančnih direkcij razširil v taksnih, trošarinskih in carinskih zadevah in da bi se kompetenca glede odpisov zastarelih davkov in povračila preplačil znatno povečala. Za davkoplačevalce pa je važna zlasti sprememba, da bo v bodoče o pritožbah proti davku na poslovni promet odločal reklamacijski odbor, v katerem bodo zastopani tudi davkoplačevalci.

= **Možnost ponovnih trgovinskih pogajanj z Avstrijo.** V avstrijskih gospodarskih krogih se zatrjuje, da dodatni dogovor k avstrijsko - jugoslovenski trgovinski pogodbi ne bo še kmalu stopil v veljavo. Na eni strani ni pričakovati, da bi se v doglednem času izvršila ratifikacija tega dogovora od strani Jugoslavije, na drugi strani pa se zavlačevanja uveljavljenja tega dogovora pripisuje dejstvu, da imajo avstrijski industrijski krogi pomisleke glede pristanka Avstrije na povišanje nekaterih jugoslovenskih industrijskih carin. Računa se z možnostjo, da se bodo pred uveljavljenjem, odnosno pred ratifikacijo dogovora vršila še ponovna pogajanja med avstrijsko in jugoslovensko delegacijo.

= **Dodatni dogovor k trgovinski pogodbi med Nemčijo in Jugoslavijo** od 6. okt. 1927 je bil 23. t. m. objavljen v uradnem listu nemške republike «Reichsanzeiger». Po tem dogovoru se zniža nemška carina na koruzo za krmo, za produkcijo alkohola in za setev na 2.50 mark na 100 kg, dočim ta nižja carinsko tarifna postavka doslej ni veljala za koruzo, ki se rabi v industrijske svrhe in za setev in je bila koruza za take svrhe podvržena carini od 5 mark. Ta olajšava za izvoz koruze v Nemčijo letos žal še ne bo mogla pospešiti naš izvoz koruze, ker je letina tako slabo izpadla, da bo komaj zadostovala za domačo potrebo. Glede jugoslovenske carinske tarife vsebuje dodatni dogovor nekatere olajšave pri carinjenju baržuna, pliša in podobnih tkanin.

= **Ustanovitev Saveza tekstilne industrije.** Kakor poročajo iz Beograda, je trgovinski minister odobril pravila Saveza tekstilne industrije SHS. Savez bo pristopil k Centrali industrijskih korporacij ter bo na prihodnji seji razpravljal o trgovinskih pogajanjih s Češkoslovaško.

= **Češka Union banka prevzame Češko bančno družbo.** Te dni so bila končana pogajanja glede fuzije med Češko Union banko in Splošno češko bančno družbo. Po doseženem sporazumu bo Češka Union banka s 1. januarjem prevzela vse aktive in pasive Češke bančne družbe, ki je, kakor znano, po vojni nastala iz omrežja podružnic dunajskega Bankvereina. Češka Union banka bo s to fuzijo stopila po obsegu svojih poslov med vsemi češkoslovaškimi bankami na drugo mesto, t. j. za Živnostensko banko.

= **Nabavka ozkotirnih lokomotiv na reparacije iz Madžarske.** Iz Beograda poročajo, da so v principu končana pogajanja med generalno direkcijo državnih železnic in predstavniki madžarskih tvornic za dobavo 44 ozkotirnih lokomotiv, ki bodo naročene na račun reparacij in dobavljene v januarju prih. leta.

= **V trgovinski register so se vpisale naslednje tvrdke:** Ivan Srebotnjak, trgovina z lesom v Št. Petru v Savinjski dolini; B. Radonić, trgovina z vinom in žganjem na debelo v Ribnici na Dolenjskem; Ana Korošec, gostilna v Policah pri Gornji Radgoni; Makso Kovač, trg. z moko, deželnimi pridelki in kolonijalnim blagom na debelo in trgovinska agentura v Ljubljani; Leo Pavlin, parna žaga in lesna trgovina v Gorenji Straži pri Novem mestu.

= **Ustanovitev mednarodne organizacije imetnikov ruskih predvojnih obligacij.** Londonski politični in finančni krogi pripisujejo veliko važnost ustanovitvi mednarodnega odbora, ki bo pod predsedstvom lord Revelstoka zastopal koristi imetnikov predvojnih ruskih vrednostnih papirjev. V tem odboru so zastopane organizacije obligacijonarjev glavnih evropskih dežel. Odbor se bo bavil izključno z zadolžnicami ruske vlade in ruskih občin. Udruženja, zastopana v tem odboru, se morajo obvezati, da ne bodo zaključevala z rusko vlado posebnih dogovorov in da bodo uspeha te akcije deležne vse države v enaki meri. Odbor nima političnih ciljev, niti ne goji sovražnih namenov proti ruski državi, ampak hoče varovati edino interese imetnikov predvojnih ruskih vrednostnih papirjev. Odboru pripadajo v zastopstvu Anglije Rotschild in lord Revelstoke; Francijo zastopajo Societe generale Credit Lyonnais in Comptoir national d'Escompte de Paris. Nizozemska zastopnika sta predsednik in podpredsednik nizozemske efektne borze, Nemčijo pa zastopajo Mendelssohn, Bleichröder in Disconto Gesellschaft. Listi povdarjajo, da je odbor dovolj močan, da zastopa interese imetnikov vrednostnih papirjev napram vsaki ruski vladi.

= **Tudi Avstrija bo povišala železniške tarife.** Komercijalizirane avstrijske železnice so za lani izkazale sicer majhen obratni prebitek, vendar pa bodo morale v kratkem povišati tarife ker ta prebitek ne zadostuje za kritje obresti in amortizacije velikih investicijskih posojil in za potrebne odpise. Blagovne tarife se bodo povišale povprečno za 10 do 12 odstotkov, ker ni predvideno linearno povišanje.

= **»Svea«, družba za gospodarski razvoj Albanije v Rimu,** je izdala poročilo za leto 1927., iz katerega je razvidno, da je ta družba lani izvedla predvsem tehnično in administrativno orgnizacijo za obstoječi investicijski program. Po tem programu bi investicije znašale 50 milijonov zlat. frankov; od te vsote bi odpadlo na ceste 14.8, na mostove 11.27, na ureditev luk 8.8, na poslopja 6.7 in na melijoracije 5 milijonov frankov. Omenjenih 50 milijonov frankov so kakor znano dale na razpolago italijanske banke pod garancijo italijanske države, ki si je od Albanije zasigurala pravico, da v primeru plačila-nesmožnosti prevzame vse albanske finančne uprave. Glede plačila obresti odnosno anuitet je albanska vlada dobila lani popolen moratorij za dobo od l. 1929. in delen moratorij za dobo od l. 1929. do l. 1932. Ker je dosedanji predsednik družbe prevzel mesto italijanskega poslanika v Tokiju, bo italijanska vlada določila novega predsednika. Družba je seveda pod vplivom italijanske vlade

= **Dobave.** Dir. drž. žel. v Mariboru sprejema do 2. novembra ponudbe glede dobave 100 komadov senčnikov in 200 komadov pljuvalnikov. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 5. novembra pri ministrstvu za vojsko in mornarico, oddelek za mornarico v Zemunu glede dobave 1 motornega čolna. (Predmetni oglas je v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na ogled.) 26. t. m. pri komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 100.000 kg sena; 29. t. m. pa glede dobave 430.000 kg ovsa. Pogoji so na vpogled pri omenjeni komandi.

= **Prodaje.** Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 7. novembra ponudbe glede prodaje bukovega lesa. Dne 8. novembra se bo vršila pri direkciji šum Križevačke imovne občine v Bjelovaru ofertalna licitacija glede prodaje hrastovih stebel. (Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Borze

25. oktobra.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet srednji. Večje je bilo povpraševanje le v devizah na Dunaj, Prago in Curih. Malenkostno potrebo v devizah na Trst, Pariz in Newyork je krila privatna ponudba. Tečaji deviz so ostali v glavnem nespremenjeni.

Na zagrebškem efektnem tržišču se je Vojna škoda pri slabem prometu trgovala po včerajšnjih tečajih. Promptna je notirala 432 — 433, trgovala pa se je za december po 442 — 440.5 in za februar po 449. Investicijsko je bilo zaključeno po 85.5. Med bančnimi vrednotami je bilo le nekaj običajnih zaključkov. Med industrijskimi vrednotami so bili zaključki samo v Slavoniji po 5.50 in v Dubrovački po 480 — 390.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 0 — 22.83, Berlin 13.555—13.585 (13.57), Bruselj 0—7.914, Budimpešta 0—9.9286, Curih 1094.1—1097.1 (1095.6), Dunaj 7.9904—8.0204 (8.0054), London 275.83—276.63 (276.23), Newyork 56.85 do 57.05 (56.95), Pariz 221.25—223.25 (222.25), Praga 168.37—169.17 (168.77), Trst 297.1

Zagreb. Dunaj 7.9984 — 8.0204, Berlin 13.555 — 13.585, Milan 297.23—299.23, London 275.83 — 276.63, Newyork 56.827 do 57.027, Pariz 221.41 — 223.41, Praga 168.37 do 169.17, Curih 1094.1 — 1097.1.

Curih. Zagreb 9.1285, Pari 20.295, London 25.2075, Newyork 519.675, Milan 27.217, Praga 15.3975, Dunaj 73.05, Budimpešta 90.595, Berlin 123.22, Bruselj 72.25, Amsterdam 208.35, Varšavav 58.20, Bukarešta 3.147 Sofija 3.75.

Efekti.

Ljubljana. Celjska 158—0, Ljublj. kreditna 128—0, Praštediona 920—0, Kreditni zavod 175—0, Vevče 110—0, Ruše 260—280, Kranjska industrijska 235—0, Stavbna 56—0.

Beograd. Vojna škoda 430 — 431, investicijsko 85 — 85.5, agrarne 55 — 56.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 432 — 433, kasa 432 — 433, za december 440.5 — 442, za februar 449 — 449.5, investicijsko 85.25 — 86, agrarne 55.375—55.875; bančne vrednote: Poljo stara emisija 17 do 18, Poljo nova emisija 0 — 17, Kreditna 85 — 0, Hipo 57.5 — 0, Jugo 88 — 88.5, Ljubljanska kreditna 127 — 0, Narodna 7000 do 7100, Praštediona 920—925, Srpska 151 do 152; industrijske vrednote: Gutmann 200 do 205, Slaveks 100 — 105, Slavonija 6—7, Drava 535 — 555, Sečerana 480 — 490, Vagon 0 — 80, Union 300 — 0, Vevče 110 do 113, Isis 20 — 26, Dubrovačka 480 — 490, Trbovlje 480 — 490.

Blagovna tržišča

Na nürnberškem hmeljskem trgu je tendenca tudi v tekočem tednu dalje mirna pri tlačenih cenah. Tranzitnega blaga je bilo prodano le nekaj majhnih partij po 90—125 mark za 50 kg (24.40—33.90 Din za kg).

Ljubljanska blagovna borza. (25. t. m.). **Les:** Tendenca nespremenjena. Zaključeni so bili 3 vagoni hrastovih frizov. **Deželni pridelki:** Tendenca za žito nespremenjena. Zaključkov ni bilo. Nudi se pšenica (slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni): baška, 80 kg po 302.5 do 305, za november uzančno blago po 307.5 do 310, za december po 312.5—315 in za januar po 315—320; turščica: baška, slovenska postaja, navadna tarifa po 365.5 do 370, ameriška «La Plata», promptna, zacarinjena, fco Ljubljana po 315.5—320; ječmen: baški, 70/71 kg, zdrav, rešetan fco Ljubljana, plač. po prejemu blaga po 315.5—317; rž: baška, 73/74, uzančno blago, mlevska tarifa, slov. postaja po 295 — 297.50; moka: «0g», fco Ljubljana, plač. po prejemu blaga po 430—435; oves: baški ali slav., zdrav rešetan, navadna tarifa po 295.5—300.

Novosadska blagovna borza (25. t. m.) Promet: 20 vagonov pšenice, 17 vag. turščice, 5 vagonov moke in 2 vagona otrobov. Pšenica: baška, baška potijska in sremska 250 — 252.5; banaška 245 — 247.5. Ječmen: baški, sremski in banaški, 65 kg 255 — 260; baški, pomladni, 68/69 kg 285 — 290. Oves: baški in slavonski 250 do 252.5. Turščica: baška, za december-januar 260 — 265; za marc - april 287.5 do 292.5; za april - maj 292.5 — 295. Moka: baška «0» in »0gg» 357.5 — 367.5; «2» 337.5 do 347.5; «5» 317.5 — 327.5; «6» 270 — 280; «7» 250 — 260; «8» 205 — 215. Otrobi: baški v jutastih vrečah 182.5—187.5; banaški 180 — 185.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (24. t. m.) Prijaznejša poročila iz prekomorskih in kontinentalnih borz niso mogla vplivati na tendenco dunajske borze. Promet v pšenici in rži se je razvijal zelo okorno, kar je pripisati slabim kupčijskim razmeram v trgovini z moko. Glede turščice je tendenca na inozem. borzah zadnje dni čvrstejša. Argentinska turščica se je trgovala za oktober po 182 sh 6 d cif Trst. Uradno notirajo vključno prometni davek in carina fco Dunaj: pšenica: domača 36.57 do 37.50, madžarska potijska 40.5 — 41.5, jugoslovenska 38.5 — 39; rž: marchfeldska 37 do 37.25, madžarska 35.75 — 36; turščica: 35.5 — 36; oves: domači 33.5 — 34, madžarski 35 — 35.5. Moka «0g» v trgovini na debelo: domača 60.5 — 62.5, madžarska 60 — 61, jugoslovenska 58 — 60.

Iz življenja in sveta

Obleka iz aluminija

Aluminij se čedalje bolj uveljavlja kot ena najuporabnejših kovin v vseh panogah industrije. V zadnjem času je celo uspelo izdelovati aluminijaste niti, iz katerih se napravljajo zelo trpežne tkanine. Če pojde tako naprej, bomo v nekoliko letih prišli do tega, da bomo nosili aluminijaste obleke, pa še obutev povrhu. Stene po stanovanjih se že sedaj v čedalje večji meri tapecirajo z aluminijem, kar ni samo jako trpežno, marveč so aluminijaste tapete tudi za oko zelo prijetne in baje celo lepše od svilenih. Za tapeciranje se uporablja alumijeva pena, to je v silno tanke plasti zvaljan aluminij, ki je skoro prosojen. Debelina aluminijeve pene, ki se v take namene uporablja, je navadno ena tisočinka milimetra in je kvadratni meter stane približno dinar in pol.

Aluminijevo peno, ki naj služi za tapetno blago, prevlečejo na eni strani s posebne vrste lepilom, ki aluminija ne načne, na drugi strani pa s plastjo celuloida. Tako predelano peno nalepijo na papir in blago je gotovo. Aluminij je pod prevlekama tako dobro zavarovan pred zrakom, da trajno ohrani svoj blesk, ki mu celuloidna plast doda še neki posebno prijeten, svilenim tkaninam lasten sijaj.

Izdelava je preprosta in ni draga. S tem aluminijastim blagom se da prevleči tudi les, posebno furnir, kavčuk in usnje. Sedaj že izdelujejo čevlje, torbice in razno galanterijsko robo iz tega nenavadnega blaga, ki se je nad vse pričakovanje dobro obneslo in ki po barvnih efektih prekaša gotovo vse druge.

Z nadaljnjim požlahtnjenjem se dado iz aluminijaste pene izdelovati tudi najfinejše tkanine za ženske obleke. Kljub temu, da so te tkanine silno lahke, so vendar močne in se ne mečkajo.

Najnovejše pa so gotovo filmi iz aluminija, kar je velikanski napredek, če upoštevamo, da se da pri njih debelina filmskega traku zmanjšati na tisočinko običajnih trakov, ki so iz celuloida. S tem se film poceni, a mimo tega je še bolj odporen, se ne trga in propušča svetlobo v ostrejših mejah nego stari filmi. Preden pa je bil takšen filmski trak sploh mogoč, je bilo treba aluminijevo peno napraviti svetločutno, kar ni veljalo malo truda, a je nazadnje vendar le brezhibno uspelo.

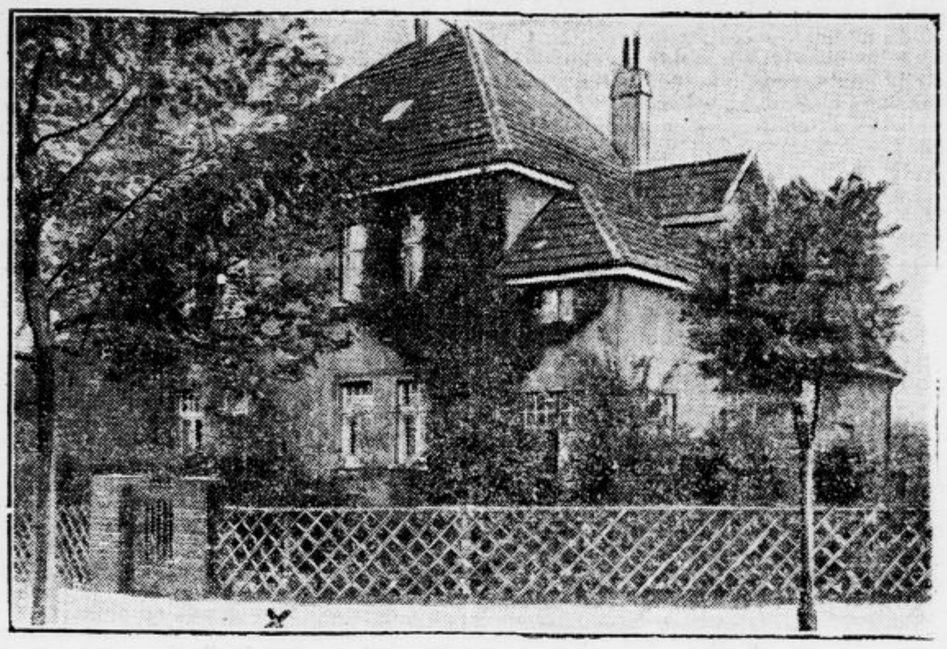

Vila gladbeškega rektorja Viljema Daubeja,

pred katero so našli v marcu t. l. na kraju, ki je označen s križem, na grozen način razmesarjeno truplo njegovega sina Helmuta Daubeja. Umora obtoženi dijak Karel Hussmann bo po vsej priliki oproščen radi pomanjkanja dokazov. Zdi se, da bodo morilca dokazali v osebi gladbeškega mesarskega pomočnika Ostendorfa, ki so ga videli v usodni noči laziti za Daubejem in Hussmannom, ko sta se vračala domov. Ostendorf je bil znan homoseksualec in je imel dosti intimnega opravka z nekimi zavedenimi študenti gladbeške gimnazije. Kratko pred procesom proti Hussmannu je izvršil samomor. Sodišče še ni prepričano, da je bil Ostendorf morilec, a bo uvedlo preiskavo tudi v to smer.

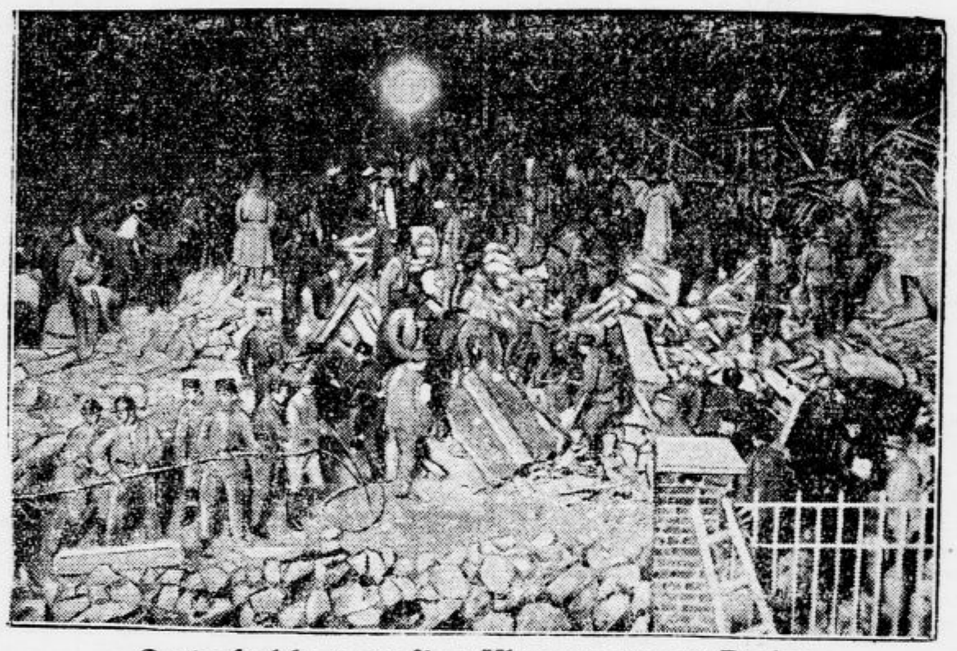

O stavbni katastrofi v Vincennesu pri Parizu

ki je zahtevala 16 mrtvih in 3 ranjence, smo že poročali. Slika nam kaže reševalna dela na ruševinah ponoči.

Sto let šteje, pa še pleše

V Barzyju pri francoskem mestu Laonu živi vdova Leveaujeva, ki bo obhajala v nedeljo svojo stoletnico. Ta dan misli vesela vdova prirediti veliko slavje, na katero je povabila veliko število sorodnikov in znancev. Višek vsega bo plesna zabava, ki se je meni udeležiti lastnonožno.

Double suknje
in double blaga
najceneše pri
DRAGO SCHWAB, Ljubljana

Milijonarjeva hči je umorila svoja otroka

Pred nekoliko dnevi so poročali iz Newyorku o tragičnem primeru obeh malih nečakov znanega milijonarja Guggenheima, ki sta padla ob navzočnosti svoje matere, milijonarjeve hčerke, iz 13. nadstropja nekega nebotičnika in obležala raztreščena na kamenitem tlaku. Vse je obžalovalo nesrečno mater, ki se je po nesreči onesvestila. Sedaj pa poročajo, da je vsa zadeva dobila nepričakovan obrat. Policija je mater zaslišala in ta je dajala tako zmedene in nasprotujoče si odgovore, da so jo osumili zločina. Preiskovalni sodnik je baje izjavil, da nič ne dvomi, da je mati sama zagnala svoja otroka v globino. Motiv za to grozno dejanje ni pojasnjen. Razumljivo, da je ves ameriški tisk pograbil novo senzacijo in da jo razpreda na dolgo in široko.

Človeški rod

Društvo narodov objavlja po vojni podatke o svetovnem prebivalstvu. Od l. 1923 do lani je naraslo od 1808 na 1932 milijonov, t. j. za 7%. Kmalu bo torej štel človeški rod dve milijardi duš. Azija šteje 1026, Evropa 514, Amerika 232, Afrika 146 in Avstralija z Oceanijo vred 9 mil ljudi. Azija kaže največji napredek: 48 mil. Kitaj sam s 450 mil. prebivalcev zaostaja le za 64 mil. v primeru s celokupno Evropo! Vojna oz. nazadovanje porodov sta omejila prirastek prebivalstva v Evropi tekom teh let samo na 3%... Po vojni je dobil svet nove »brezdomovinske narode«: ruske, armenske in nemške begunce, ki nikjer niso doma. Njih število znaša več milijonov, nimajo pravice potovati po svetu in so sploh brez zaščite v pravnem oziru. Društvo narodov ne ve, kako naj uredi njih premoženjske, rodbinskopravne, dedne in druge razmere.

Oranže bodo letos poceni

To zimo, pravijo, bodo prodajali oranže zelo poceni. To pa radi tega, ker se je vnel hud konkurenčni boj med kalifornijskimi in južnoafriškimi pridelovalci oranž. Po vojni se je naselilo mnogo angleških bojevnikov, med njimi mnogo oficirjev, v Južni Afriki, kjer so se vrgli na kultiviranje oranž. V ta namen so poklicali nekoliko strokovnjakov iz Kalifornije, ki stoji danes v tem oziru na prvem mestu. Ti strokovnjaki so jih poučili zlasti v tem, kako je treba pridelovati žlahten sad in kako ga je treba obvarovati pred škodljivci. Vsadili so 5 milijonov oranževcev, ki bodo letos obrodili v polni meri. Da bi pa to nevarno konkurenco ubili, so se odločili kalifornijski producenti, da bodo vrgli svoj pridelek po smešno nizkih cenah na trg. Predvsem hočejo doseči, da bi Afričani ne osvojili evropskih trgov. Če bomo letos dobili torej res cenene oranže, bo to samo radi tega, ker upajo Američani, da bodo uničili afriško konkurenco in diktirali v bodočnosti takšne cene, kakršne bi bile njim prav.

„Rija z briljanti"

Policiji v Lipskem se je posrečilo zgrabiti nevarno zločinko. To je 28-letna bivša natakarica Olga Partenfelderjeva, ki je stanovala neprijavljena pri nekem gostilničarskem paru, ki mu je lagala, da deluje kot kasirka. V resnici pa je delovala okoli tistih blagajn, h katerim je ni nihče klical. Med lipskim zločinskim svetom je bila znana pod imenom «Rija z briljanti» in je bila v svoji temni stroki tako izvežbana, da je posekala v tem pogledu vse moške tovariše. Uživala je med njimi takšen respekt, da so se brezpogojno pokorili vsaki njeni odredbi. S kopico pajdašev je križarila v posebnem stanovanjskem avtomobilu po južni Nemčiji in vlamljala v vse draguljarske trgovine in denarne zavode, ki so vzbudili njeno pozornost. Ko so preiskali nje lipsko stanovanje, so našli v njem cele kupe draguljev, dragocenih doz, prstanov, kravatnih igel, denarja itd. Vse to si je bila nagrabila na svojih poteh. Njena družba je bila opremljena vedno z najboljšim in najnovejšim vlomilskim orodjem. Rija, oziroma Olga je imela ljubčka, ki mu ni bilo treba nič delati, ker ga je sama zalagala z vsem dobrim. Končno so jo prijeli, ko se je vračala z nekega vlomilskega podjetja. V zaporu je poskusila najprvo z gladovno stavko, potem se je pa vdala in priznala vse grehe.

Blaznik in tat – darovit pisatelj

Pred nedavnim časom so poročali italijanski listi o pisatelju Riccardu Testa, ki je s svojimi soneti zbujal splošno pozornost in se je začela javnost zaradi tega močno zanimati za osebo pisatelja. Pri tem so prišle na dan zelo čudne stvari iz življenja tega darovitega pesnika. Riccardo Testa je danes star komaj trideset let, ima pa za seboj burno življenje kokainu vdanega vlomilca in tatu. Testa je izvršil šolo za brzojavne uradnike, pa mu poštna služba ni bila všeč in je raje vstopil v uredništvo «Avantija». Kmalu pa je zapal v družbo pokvarjencev, ki so ga naučili uživati kokain, da se je tej strasti vdal popolnoma. Ko ni imel sredstev za kokain, je kratkomalo okradel dva uredniška tovariša in je bil zato kaznovan z zaporom. Prišedši iz ječe je znova kradel, obenem pa v svetlih trenutkih pisal pesmi in novele, ki jih je objavljal pod psevdonimom «Tristo Curdace». Po neki kraji je izginil iz Turina in se pojavil v Aosti, kjer je okradel cerkev in prišel zopet v ječo. Tu je spesnil celo vrsto izvrstnih sonetov. Nato je nekaj časa živel redno, toda kmalu je zopet podlegel stari strasti, kokainu in tatvini. Zdaj že ni več razločeval resnice od namišljenih stvari, toda prav v tej čudni dobi je njegov talent dosegel višek. Prenočeval je po kanalih in pesnikoval dalje. Spisal je celo izvrstno razpravo o štedljivosti, za kar mu je neka hranilnica dala nagrado 500 lir. Svojim prijateljem, ki so se trudili spraviti genijalnega mladeniča na pravo pot, je odkrito izjavljal, da nima smisla za nič drugega kakor za tatvino in pesnikovanje. Naposled mu je kokain popolnoma pokvaril živce in znašel se je v blaznici. Tu je spisal zopet celo vrsto odličnih del, dram, pesmi in novel, ustvaril pa je tudi komedijo «Couchiglia», ki je pri natečaju dobila prvo nagrado in priznanje. V blaznici je bil do septembra meseca, zdaj pa je zopet prost. Prijatelji, ki pazijo nanj, se boje nove recidive, iz katere se Testa ne bo več povrnil med ljudi.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Klub velikih mož

V Londonu so ustanovili tak klub, toda ne gre za duševno veličino, marveč za telesno visokost. K Six-Foot klubu, kakor se imenuje to najnovejše ustanenadenje, lahko pristopi samo oni, ki ima vsaj 6 angleških čevljev, t. j. okoli 190 cm v višino. «Dolgini» so na prvem občnem zboru izvolili za predsednika najdaljšega člana, ki meri 210 centimetrov. Namen čudne bratovščine je izposlovati v hotelih nabavo daljših postelj in v gledališčih širših razmakov med vrstami sedežev. Predsednik zaradi sedanjih kratkih postelj sploh ne more prenočevati nikjer, ne tudi v kino in gledališče ne more zaradi svoje dolgosti. Posebno pa se bo dolginska bratovščina bojevala proti nastoči industriji malih avtov. Ako prodre to, se ne bo mogel nihče izmed njih več voziti v avtu, ko še sedaj gre kor... za silo. Hude skrbi imajo «velikiki možje».

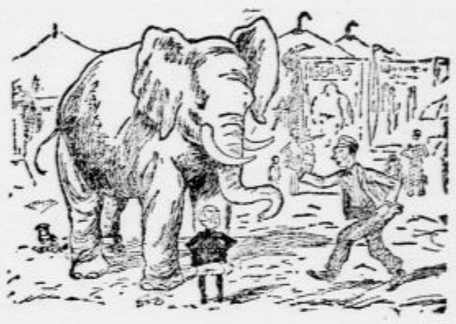

»Mali, pojdi od slona proč!«
»Saj mu nočem nič storiti!«

Vsakdanja stavbna nesreča

V Dječinu na Češkem se je pripetila nova stavbna nesreča. Na novi zgradbi češko-evangelske cerkve se je zrušil zid in potegnil za sabo štiri delavce. Eden je bil smrtnonevarno ranjen, ostali pa lažje.

Pasja zmaga

Vse mednarodne plavalne zmagovalce je posekal te dni policijski pes Lux v Ameriki. Preplaval je 230 km od Albanyja do Kolumbije tekom 44 ur 49 minut z neznatnimi odmori.

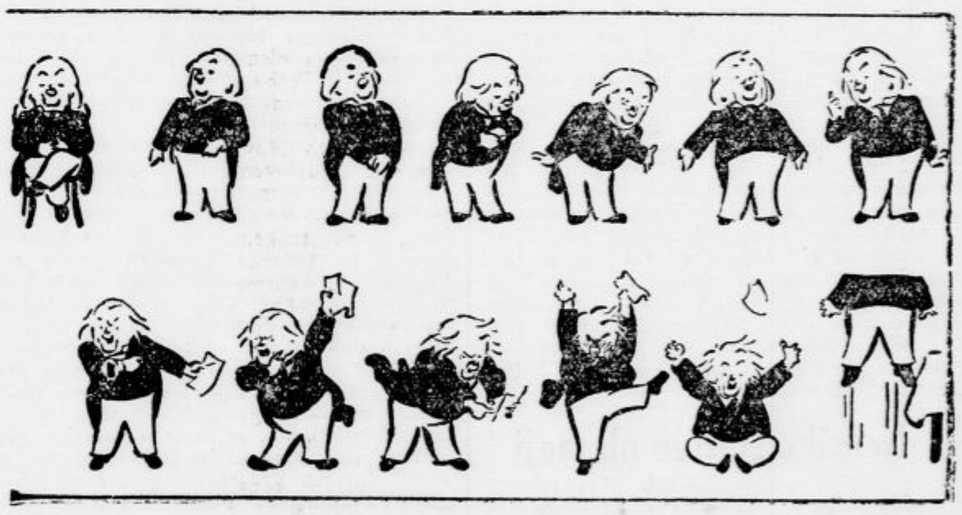

Lloyd George govori . . .

Tristan Bernard:

Kapitan

V kavarni so ga zvali »kapitan«.

Bil je star kakšnih šestdeset let in je nosil rjave brke.

Ni bil kapitan za šalo. Udeležil se je v tej ali oni službi več vojn. Kaj često je zrl smrti v obraz.

Povedali so mi tudi, da so ga v vojaški službi zvali »kapitan Androklo«. Bil je sin nekega Angleža in neke Grkinje, ali narobe: sin neke Angležinje in nekega Grka. On sam je nerad govoril o tem in če je, se je izražal zelo neodločno. Pod očetovim vodstvom — oče mu je bil poveljnik najete vojske — se je boril v Italiji na avstrijski strani.

— In za časa francosko-pruske vojne? — sem ga vprašal.

— Takrat sem potratil celo leto, — je odgovoril kapitan. — Padel sem s konja in si zlomil roko. Udeležil pa sem se rusko-turške vojne.

— Ali ste služili Turkom?

— Kaj pa da. Nu, naj vam povem, kako je bilo. Zbral sem četo, ki je štela 220 mož. Na začetku vojne so mi izplačali 320.000 frankov in sicer 220.000 za vojake in 100.000 za me. Seveda sem ukrenil, da je bil denar naložen v Londonu. S svojimi vojaki sem sklenil pogodbo, da bo dobil vsak po končani vojni 1000 frankov, ali pa jih prejme po njegovi smrti oseba, ki jo določi v oporoki. Fantje, ki niso imeli rodbine ali pa so bili z njo sprti, so lahko zapustili denar prijateljem ali prijateljicam. Poznam neko dekle v Parizu, ki je stanovalo v hiši, kjer biva še dandanes — po 22 letih: dobila je kar 3000 frankov. Poznala je tri moje vojake, ki so padli na bojišču.

— Ali so vas Turki preskrbeli z orožjem, obleko in hrano?

— Seveda so nas preskrbeli! Samo obutev smo si morali nabavljati sami. Rad sem videl, če so se vojaki preskrbljali z obuvalom tako kot jaz. Imam zanesljivo sredstvo.. Sicer pa: razen denarja smo imeli še priložnostni zaslužek — plenili smo, kjer se je dalo. V pogodbi nam niso zasigurali te pravice, a trpeli so jo molče. Z vojsko sem vzel na pot tudi trojico delavcev za imbalažo in strokovnjaka, ki se je spoznal v bižuterijo in porcelan. Zavili so sila skrbno in spretno vse, kar je kazalo prepeljati na Dunaj: ondi sem imel trgovce, s katerimi sem se bil že prej lepo domenil.

— Ali je bila vojna težka?

— Zelo težka. Izgubil sem menda 100 mož. In da nisem pred Trnovim prišel ob roko, gre hvala samo temu, da se mi preklicano trdno drži ramena.

— V Trnovem?

— Da, to je kaj slab spomin. Ta trdnjava je bila nad dolino. Tja so me poslali s četo. General Dolgorubov pa ni hotel, da bi moji fantje poginili tja ven dan. Vedel je, da lahko vzdržim vsaj štiri dni, ker sem bil na glasu kot človek, ki se ne umakne zlahka. Generalu pa je takrat sila prijala misel, da bi takoj osvojil trdnjavo in zasedel vso dolino, spojivši se z vojsko Kratajeva. Tako mi je torej poslal takoj prvo jutro sla, ki me je vprašal, ali bi bil hotel kapitulirati za ceno 50.000 rubljev.

Denarja mi ni takoj naštel. Sploh je nekam nedoločeno govoril o nagradi. Pustil sem ga, da govori dalje in naposled se je vsota zaokrožila v sto tisoč, pa dve sto tisoč rubljev.

Govoril sem mu, da me ne pozna dovolj dobro kot vojaka.

On je odvrnil, da sem storil napako, ko sem se vdinjal Turkom, saj sem lahko vedel, da bodo vojno izgubili; znano mu je tudi, da sem v marsičem nezadovoljen z njimi. Z druge strani pa naj vem, da sem lahko na varnem. Bil sem sam z dve sto možmi proti šestim ruskim polkom. Če bi se hotel predati, bi mi z orožjem izkazali čast. Čast, denar, tobak — tega bi dobil na pretek, kako da ne?!

Odgovoril sem, da je vse to mogoče, vendar pa me pogodba veže s Turki. »In če sklenem s kom pogodbo« — sem dejal — »je ne prelomim.« Mislim celo, da sem rekel slu tako-le: »Povejte svojemu generalu, da ne zapustim onega, s katerim sem sklenil pogodbo.« V takih primerih se zmerom rabijo enfatične oblike razgovora.

Vzdržali smo tri dni in tri noči. Izgubil sem petdeset vojakov in malo ne tudi svojo roko.

Četrtega dne sem se predal. Storil sem to, ko so mi ginevale zadnje sile; nisem zahteval nobenih časti. Moral sem to storiti, ker nisem imel sredstev za kaj drugega. Če smo najeti vojaki, nimamo pravice, zahtevati še denarno odškodnino, kadar se predamo. Obrt je treba spoštovati. Drugače bi utegnili izgubiti ceno ne da bi mogli nadaljevati obrti. Vrhu tega moraš biti in ostati mož beseda. Če kedaj prelomiš besedo, kdo naj ti še veriame?

Vi veste, da so se pred kakimi petnajstimi leti zopet spopadli Rusi in Turki. Spomnil sem se generala Dolgorubova in mu ponudil svoje usluge. Bil sem takrat na vse strani prost. To pot me je bolj mikalo v Rusijo, ker sem sodil, da je silnejša. Pri naši obrti je vedno bolje, če se držiš močnejšega. Ne gre za sam denar, saj smo tako v naprej plačani. Sigurno je le, da z močnejšimi manj tvegaš in manj delaš.

Dolgorubov mi je odgovoril ljubeznivo in laskavo. Čajte, pokažem vam njegovo pismo.

Kapitan je zopet postal nervozen; stresel je glavo in odpel suknjo. Iz stare listnice je bil potegnil šop starega, zmečkanega papirja. Iskal je pismo ruskega generala, a ga ni našel... Pokazal mi je druge spomine; neko orumenelo pismo, ki ga je približal nosu, kjer so se poznale brazgotine, potem neko novejše pismo, ki mu ga je bila poslala »krasna deklica«.

— In vi, kapitan se venomer vojskujete?

—Zdaj ne več tako. Res je, kolonijalnih vojn je še vedno dovolj. Ene sem se bil udeležil. A zamorski kralji so divji in slabo plačujejo... Zdaj sem rad, če se včasi malo ustalim. Bavim se mimogrede z majhnimi publicističnimi spisi.

6. Ogibajte se bolezni las in vporabljajte mesto shampoona izključno »Gamma« milo za pranje las!

Sokol

Sestanek slovenskih sokolskih žup, ki se vrši redno dvakrat na leto, se je to pot vršil v Zilini, kjer so župni odposlanci med drugim obravnavali zelo važno vprašanje, zakaj se Sokolstvo na Slovaškem dosedaj še ni razširilo v zadostni meri tudi med preprostim narodom. Pri tem se je moralo ugotoviti, da delajo v tej smeri velike težkoče baš cerkvene oblasti, bilo katoliške, bilo evangeliške. V veliki meri pa je tudi kriva državna administracija v nieni okornosti (kakor pri nas), ki ovira delovanje društev iz popolnoma birokratičnih vidikov. — V teku desetih let, odkar se je pričelo z sokolskim delom na Slovaškem, se je število sokolskih pripadnikov dvignilo na 23.000 in predstavlja Sokolstvo danes najmočnejšo organizacijo na Slovaškem. — Zastopniki so med drugim sklenili, da prirede v februarju 1929. slavnostno sejo v Zilini v spomin desetletnice Sokolstva na Slovaškem.

Sokoli - smučarji v ČOS se že pripravljajo. Ni še dobro minulo poletje in nastopila je jesen, že se je sestal smučarski odsek ČOS k prvem posvetovanju in je ukrenil v vseh ozirih vse potrebno, da se letos ta krasna panoga vzgoje še boli razširi med sokolstvom. ČOS sama je poskrbela za ceneno nabavo vseh smučarskih potrebščin v svoji nabavljalni in prodajalni ustanovi. Vkljub temu, da si sportni krogi laste smučarstvo kot nekako sportno stroko, lahko danes trdimo, da je ravno med češkoslovaškim Sokolstvom število smučarjev največje, mnogo večje, nego med sportnimi krogi.

Dopisi

ŽABNICA PRI ŠKOFJI LOKI. Dramatični odsek Gasilnega društva v Žabnici bo priredil v soboto, 27 t. m. ob 9. zvečer in v nedeljo ob 4. popoldne Remčevo igro »Zakleti grad«. Igra je zelo zanimiva. Zato se vsi okoličani najvljudneje vabijo k obisku.

PODČETRTEK. (Na naslov poštnega ravnateljstva.) Prebivalci krajev, ki ležijo ob poštni avtomobilni progi Mestinje-Sv. Peter pod Sv. gorami, se obračamo tem potom na naslov s prošnjo, da vendar že enkrat upošteva naše prošnje, ki doslej vse niso še nič zalegle, — da nam čim prej pošlje za promet na tukajšnji progi malo boljši avtomobil, kakor sta sedanja dva, ki že skoraj dve leti obratujeta. Ravnateljstvo opozarjamo posebno na bližajočo zimo. Ljudje, ki se vozijo s temi avtomobili, prihajajo tudi od daleč na postajo (tako iz Buč in Koziega) večkrat mokri in premraženi ter so potem med vožnjo na teh avtomobilih, ki sta obadva odprta, izpostavljeni še hujšemu mrazu in prehladu. Posebno streha manjšega avtomobila je zelo pomanjkljiva, ker kaplja ob deževnem vremenu od nje neka črna tekočina, s katero so si mnogi potniki pokvarili obleko, ne da bi za to prejeli kakršnokoli odškodnino. Splošno znano je, da na vseh drugih poštnih progah vozijo mnogo boljši avtomobili in da je najbolj zapostavljena ravno Sotelska dolina, ki pa glede prometa nikakor ni zadnja. Tudi izgovor na slabo cesto ne more držati, ker druge proge istotako nimajo nič boljših, ponekod še celo slabše! Prosimo torej, da poštno ravnateljstvo naše prošnje in pritožbe končno vendar upošteva. — Prizadeti potniki.

KAMNIK. V soboto in v nedeljo se je igralo v »Čitalnici« v režiji prof. Šesta Molnarjevo komedijo »Vrag«. Igralci so težko snov podali zelo dobro in storili vsekakor vse, kar je bilo v njih moči. Res lepe scene je imel vrag, ki ga je igral g. Kos. Novi moči sta bili igralki vlog Jolante in Elze, obe dami sta se dobro odrezali. Mici prav prikupna. Janko in Alfred sta svoje podala brezhibno. Moške vloge so bile na višku, damske so se jim zelo približevale. V nedeljo je bilo še bolje igrano, dominirala je predvsem dvojica vrag - Jolanta. Janko najboljši v 1. dejanju. Obisk je bil oba dneva povprečen. Nedeljskega slabega poseta je bilo krivo lepo vreme, ki je izvabilo marsikaterega v okolico. —e.

TRŽIŠČE NA DOLENJSKEM. K poročilu o vlomu v trgovino ge. Okornove sporočamo dodatno, da vodi trgovino g. Franc Maluš. Gospa Okornova je z vlomom zelo oškodovana, ker znaša škoda okoli 80.000 Din.

ŠMARTNO OB PAKI. Ker je letos praznik sv. Martina na nedeljo, se bo vršil novodovoljeni živinski in kramarski sejem v ponedeljek, dne 12. novembra. — Županstvo.

ŽEROVNICA. Za pogorelce v Gornjem Jezeru so darovali: Podbrežani 1000 Din; g. Palovec, dentist v Ljubljani, 100 Din; g. Fani Stritar, Ljubljana, 100 Din; g. Ivan Kraker, Ljubljana, 200 Din, uredništvo »Jutra« 570 Din; g. M. Kabaj, Komenda, 20 Din; g. A. Kalokira, Ljubljana, 10 Din; skupaj 2000 Din. Podpisani se v imenu pogorelcev najtopleje zahvaljujem vsem cenjenim darovalcem, kakor tudi uredništvu »Jutra«, ki ni le poskrbelo za zbirko, ampak je tudi iz svojega darovalo. — J. Remžgar, gostilničar in posestnik v Žerovnici.

SVIBNO PRI RADEČAH. Obveščamo javnost, da v našem kraju ne bo odkritja spomenika v vojni padlim vojakom, kakor je bilo nameravano, v nedeljo, dne 28. t. m., ampak se prireditev zaradi nestanovitnega vremena preloži na prihodnjo pomlad.

LOGATEC. Po rešitvi notranjega ministrstva se preselijo uradi sreskega poglavarja v Logatcu iz Gorenjega Logatca h. št. 1 v Dolenji Logatec h. št. 36. Preselitev uradov bo izvršena v soboto 27. t. m. ter se začne od tega dne poslovati v novih prostorih.

VRANSKO. Zadruga oblačilnih strok je priredila 7-tedenski prikrojevalni tečaj, ki se ga je udeležilo 30 krojačev in šivilj. Tečaj je vodil prikrojevalni učitelj g. A. Knafelj. V nedeljo, 14. t. m. je bil tečaj zaključen ter so bili izdelki razstavljeni v osnovni šoli. Razstavo je posetilo nad 300 ljudi. Izdelki pričajo o izredno lepem uspehu, ki ga je dosegel g. Knafelj v razmeroma kratkem času ter o veliki strokovni pridobitvi udeležencev. Po slovesni zaključitvi tečaja so se udeleženci prisrčno poslovili od priljubljenega učitelja. Ob tej priliki se je vršilo tudi zborovanje obrtništva vranskega okraja. Poročal je zadružni nadzornik g. Ignac Založnik iz Maribora o obrtniških organizacijah. Sprejeta je bila resolucija o ustanovitvi oblastne in državne zveze obrtnih zadrug. Gosp. J. Volk iz Šoštanja pa je poročal o odcepljenosti zavarovanja ter obrtniških davščinah, zlasti o davku na poslovni promet. G. J. Virjent, predsednik zadruge na Vranskem, je opozoril na redno prijavljenje in odjavljenje pomožnih delavcev, da se izognemo globam. Zborovanje je pokazalo, da se obrtništvo vranskega okraja zaveda potrebe organizacij ter borbe za dosego svojih pravic in da ima resno voljo, dvigniti ugled svojega stanu.

ŠAH

Šahovski turnir v Berlinu

Pregled dosedanjih rund.

V začetku tega meseca se je začel v Berlinu velik mednarodni šahovski turnir, ki se ga udeležuje sedem šahovskih mojstrov, med njimi tudi bivši svetovni šahovski prvak J. R. Capablanca. Do četrtega kola je sodeloval tudi dr. Tarrasch, ki pa je pozneje odstopil iz zdravstvenih razlogov. Ker so bili rezultati nekaterih kol objavljeni le v enem delu naše naklade, prinašamo v naslednjem kratek pregled vseh do zdaj odigranih desetih rund velikega turnirja, da si bodo lahko tudi oni naši čitatelji, ki do zdaj niso mogli slediti turnirju, ustvarili o njem točno sliko.

Žreb je udeležence razdelil takole: 1. dr. Tartakover, 2. Réti, 3. dr. Tarrasch (ki je kot smo že omenili pri 4. kolu odstopil), 4. Spielmann, 5. Niemcovič, 6. Capablanca, 7. Rubinstein, 8. Marshall. — V prvem kolu je Tartakover zmagal nad Marshallom, Réti nad Rubinsteinom, Spielmann in Niemcovič sta remizirala. Capablanca je zmagal nad Tarraschem, a ker je Tarrasch pozneje odstopil, so se vse njegove igre anulirale. — Stanje: Tartakover, Réti 1, Spielmann, Niemcovič ½, Marshall, Rubinstein 0. V drugem kolu je Capablanca remiziral s Spielmannom, Tartakover z Rétijem, Marshall je izgubil napram Niemcoviču. Rubinstein je zmagal nad Tarraschem. — Stanje: Tartakover, Réti, Niemcovič 1½, Spielmann 1, Capablanca ½, Marshall, Rubinstein 0. — Tretje kolo: Réti—Marshall in Niemcovič—Capablanca remis. Spielmann je zmagal nad Rubinsteinom, Tartakover nad Tarraschem. — Stanje: Réti, Spielmann, Niemcovič 2, Tartakover 1½, Capablanca 1, Marshall ½, Rubinstein 0. — V četrtem kolu je Marshall izgubil napram Capablanci, Tartakover je remiziral s Spielmannom, Rubinstein je porazil Niemcoviča. — Stanje: Spielmann 2½, Tartakover, Réti, Niemcovič, Capablanca 2, Rubinstein 1, Marshall ½. — V petem kolu je Capablanca zmagal nad Rubinsteinom, partiji Spielmann—Réti in Niemcovič—Tartakover sta se končali remis. Marshall je bil prost. — Stanje: Spielmann, Capablanca 3, Tartakover, Réti, Niemcovič 2½, Rubinstein 1, Marshall ½. — V šesti rundi je Tartakover remiziral s Capablanco, Rubinstein je v časovni zadregi izgubil proti Marshallu, Niemcovič pa je porazil Rétija. Spielmann je bil prost. — Stanje: Niemcovič, Capablanca 3½, Spielmann, Tartakover 3, Réti 2½, Marshall 1½, Rubinstein 1. — V sedmem, t. j. poslednjem kolu prvega turnusa, je bila najlepša partija zmaga Rubinsteina nad Tartakovrom, Capablanca je dobil proti Rétiju, ki je že v otvoritvi izgubil kmeta brez ekvivalenta, Spielmann pa je remiziral napram Marshallu. Niemcovič je bil prost. — Stanje ob koncu prvega turnusa: Capablanca 4½, Spielmann, Niemcovič 3½, Tarta 3, Réti 2½, Rubinstein, Marshall 2.

V osmi rundi ali v prvi rundi drugega turnusa sta Marshall in Tartakover po štiriurnem boju remizirala, Rubinstein je porazil Rétija, Niemcovič pa je izgubil proti Spielmannu. Capablanca je bil prost. — Stanje: Spielmann, Capablanca 4½, Tarta, Niemcovič 3½, Rubinstein 3, Réti, Marshall 2½. — V devetem kolu, ki je bilo odigrano v nedeljo, sta Spielmann in Capablanca remizirala že po 23 potezah, remis je ostala tudi partija Niemcovič—Marshall, Tartakover pa je izgubil proti Rétiju. Rubinstein je bil prost. — Stanje: Spielmann, Capablanca 5, Niemcovič 4, Tarta, Réti 3½, Rubinstein, Marshall 3. — V desetem kolu sta Capablanca in Niemcovič remizirala že po 16 potezah, takisto neodločena je ostala partija Marshall—Réti, Rubinstein pa se je moral vdati Spielmannu. Tartakover je bil prost. — Stanje: Spielmann 6, Capablanca 5½, Niemcovič 4½, Réti 4, Tartakover, Marshall 3½, Rubinstein 3. — Capablanca, Rubinstein in Tartakover so v tem turnusu že imeli prost dan. Capa igra v 11. kolu z Marshallom, Spielmann s Tarto, Niemcovič z Rubinsteinom; Réti je prost.

3. »Gamma« milo za pranje las prekaša vse dosedanje shampoone.

Naši onstran granic

p— *V Gorici izpreminjajo priimke takole:* Badalič Badalini, Bayer Bajardi, Belingar Bllingheri, Baumgarten Alberini, Benčič Bencini, Bonnes Bonnesi, Branković Braneolini, Brelih Brelli, Brumat Brumatti, Čebokli Cebocli, Čargo Ciargo, Čopi Coppi, Klavčič Colautti, Kuštrin Custrini, Delneri Del Neri, Devetak Deveglia in Novelli, Doljak Doliani in Dollia, Dominko Dominico, Droč Drossi, Fogar Fogari, Figelj Fellini in Fiorini, Goldberger Golberti, Gorjanc Galliani, Gorjup Gorup-pi, Hart' Cartelli, Hervatin Ervini, Jakončič Jaconi, Janeš Janieri, Jež Rizzo, Ipavec Pavio, Jug Ughi, Jurčič Giorgini, Juretič Giorgi, Kastner Costa, Kavčič Stagno (kositer!), König Del Re, Kerševan Chersovani, Kircher Della Chiesa, Klinec Clinesi, Kočevar Cocevi, Kodelja Codellia, Konavec Canali, Korenjak Gagliardo, Kreiner Craineri, Kurschen Corsini, Lozar Zaroli, Mayer Maggiore.

p— *Javna dela na Sežanščini.* Občinski načelniki »prve kraške cone« so izvedeli v seji, ki jo je sklical Grazioli, da je določeno s strani države in province za javna dela na Sežanščini 325.000 lir, ki se porazdele tako-le: na Sežano 50.000, Tomaj 25 tisoč, Divačo 35 tisoč, Lokev 16 tisoč, Zgonik 20 tisoč, Veliki Repen 12 tisoč, Štjak 10 tisoč, Dutovlje 25 tisoč, Senožeče 20 tisoč, Vremski Britof 12 tisoč. Za sportno igrišče v Sežani 100 000. Popraviti se imajo ceste, vodnjaki, napajališča, šolska poslopja, pokopališča itd. Vodovod bo izveden tako dobro, da bo prihodnje poletje vsa »prva kraška cona« izborno preskrbljena z vodo. V Sežani zbrani načelniki občin in politični tajniki so poslali v Rim bobnečo zahvalo za veliko skrb, ki jo goji fašizem do Krasa.

p— *Ali obstoji «drugorodni» problem?* Orio Vergani pravi v «Corrieru della Sera», da obstoji drugorodni problem le še v prikritem delovanju kake tuje stranke, zavrnjene po dobro čuvanih granicah «V veliki, delavni, zvesti večini ni o problemu nobenega odmeva. Ne gre več za pridobitev slovenskega elementa, ampak za njegovo varstvo! Treba sicer globokega dela, ki bo trajalo morda še dolgo. Pa že se vidijo znaki bližnje italijanske bodočnosti v kraških conah. Nove generacije bodo italijanske in ne slovenske, v senci italijanskih praporov v miru in v vojni, vesele svoje nove domovine in njene usode, skupne vsemu italijanskemu ljudstvu.» Vergani navaja glede Sežanščine, da je bilo tam v petem letu fašizma poleg 800 vpisanih 826 balil, 731 malih Italijank, 155 avangvardistov in 42 fašističnih učiteljev. V šestem letu je bilo balil že 1200, malih Italijank 1000. V postojnski coni je bilo v petem letu balil 190, naslednje leto pa 400. Lansko leto slovenske družine niso hotele poslati svojih otrok v pomorske kolonije fašijev, letos je bila prava tekma za vpis otrok v morska kopališča. Postojnska občina je zgradila na svoje stroške veliko sportno igrišče in krasen dom za balile ima Postojna, ki je stal pol milijona. Postojna dobi tudi še primerno šolo, da ne bodo hodili drugorodci v ljubljanske šole. Vergani meni, da je italijanizacija med Slovenci na najboljšem pohodu . . .

p— *Šolski nadzorniki in didaktični ravnatelji Julijske Krajine* so imeli v Trstu zborovanje. Predsedoval je šolski skrbnik Mondino. Imel je dolg govor. Otroci hodijo redno v šolo. Kliče jih fašistični duh in jih drži z ljubeznijo v šoli. Pohvalil je učitelje, da vršijo dobro svojo težko nalogo. Nekaj pa jih je moral premestiti, ker je tudi par takih, ki pozdravljajo po rimsko pa ne mislijo po rimsko. «Naša dolžnost je sveta, ker zadeva nedotakljivost šole, kar pomeni nedotakljivost domovine». Nekaj jih je, ki jih je treba vedno nadzirati! Verouk v šoli se je vršil doslej različno od starih provinc. Zadnje šolske ureditve ukinjajo vsako razliko. «Mi imamo globoko versko čustvo, pa ne moremo dopustiti, da bi pod plaščem vere drugi delali krivično in škodljivo politiko»! Šolo trba pofašistiti. Učitelji morajo s delovati pri institucijah, ki so po vladni odredbi integralen del šole: balila, male Italijanke, avangvardisti, dopolavoro. Nadzornikom in ravnateljem je naloženo, da vprežejo vse učiteljstvo v fašistično delovanje vseh vrst, tako da bo imel učitelj več opravila zunaj šole kot pa v šoli.

p— *Regnikoli v Gradežu.* Kopališko podjetje je bilo v rokah občine. Sedaj pride v upravo regnikolske družbe pod predsedstvom upravitelja Term v Salsomaggiore Olinto della Lucia. Breg se razširi in naprave se modernizirajo. Dobiček kopališča pojde v regnikolske žepe, domači Italijani bodo opravljali večinoma le težko delo za mal zaslužek.

p— *Goriška «balilska» organizacija:* Balil z obleko je 3415, brez 2973, skupno 6388. Avangvardistov z obleko 1050, brez 905, skupno 1955. Od 8343 organiziranih je italijanskih balil 2910, «drugorodnih» 3478, avangvardistov italijanskih 1523, «drugorodnih» 432. Razni deželni komiteji po italijanskih provincah so sprejeli pokroviteljstvo nad občinskimi komiteji med Slovenci. Sportnih igrišč je doslej 22, telovadnih dvoran 30, pošolska zavetišča so 3, knjižnic je 13. Glede pokroviteljstva razlagajo fašisti Slovencem, kako je velika italijanska ljubezen do drugorodcev! V Beneventu mislijo na slovenske otroke pri Sv. Luciji, Brescia hoče čuvati slovensko deco v Bovcu, Firenze upirajo svoje oči na Vrtojbo, Forli gleda na Vipavo, Imperia skrbi za Trnovo, Livorno za Kobarid, Cremona za Miren, Novara za Črniče itd.

p— *Že petkrat pred sodniki.* V Gorici se je vršila že peta razprava proti skupini moških in deklet iz Ozeljana in Šempasa. Obtoženi so, da so 3. septembra 1927 pri neki prireditvi peli slovenske protidržavne pesmi. Obtožba sloni na ovadbi bivšega orožniškega vodje v Črničah Angela Mazza. Informacije mu je dal domačin Marij Vovk. Obsojeni so: Drašček Miha, Špacapan Venceslav in Remec Josip vsak na mesec dni zapora, Brankovič Miroslav iz Šempasa na 25 dni, Špacapan Pavla, Štefanija in Josipina so obsojene vsaka na mesec dni zapora pogojno, Tribušon Pavla na 25 dni, tudi pogojno. Obsojenci so podali priziv na najvišje sodišče v Rimu.

p— *Poitalijančevanje priimkov v Trstu:* Fischer Pescatori, Bobič Favetti, Čok Zocchi, Eržen Erzi, Hochkofler Caffieri, Hofer Corti, Hönigman Melli, Klun Coloni, Križman Crociati, Lahajnar Lacchini, Lavrenčič Laurini, Mahorčič Macorsi, Marinac Marina, Smrekar Smeraldi, Okroglič Rolli, Perčič Persini, Rebek Rebecchi, Vojska Foschi, Želznik Ferrati, Žnidaršič Sartori.

p— **Lesna industrija na Reki.** Na slovesen način so inavgurirali te dni na Reki lesno tvornico v bližini bivše izseljenške palače. Nettunske konvencije daio življenja lesni industriji na Reki, ki jo bo vodil Madžar baron Szunyog - Roth! V hotelu »Italia« je bila poledina, pri kateri je imel Szunyog dolg govor z naglašanjem madžarskega prijateljstva, v katerem tči procvit Reke! Szunyog je češkoslovaški državljan.

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zavod v Ljubljani 26. oktobra 1928. Višina barometra 308.8 m.

Ura opazovanja	Dan	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v metrih	Oblačno 0—10	Padavine: Vrsta	Padavine: mm do 7. ure
Ljubljana		767.0	13.0	95	mirno	10	dež	1.0
Maribor		767.5	12.0		SW 1	10	dež	2.0
Zagreb	8.	767.3	11.0	95	SWS 1	10		
Beograd		766.7	13.0	75	SES 2	10		
Skoplje		765.4	8.0	90	mirno	3		
Split		765.1	17.0	73	NE 1	1		
Sarajevo	7.							
Dubrovnik								

Solnce vzhaja ob 6.28, zahaja ob 17.0, luna vzhaja ob 15.50, zahaja ob 1.36.
Najvišja temperatura danes v Ljubljani 17.0 C, najnižja 12.0 C.

Dunajska vremenska napoved za petek: Milo, vlažno vreme bo trajalo dalje. Zjutraj megla, v nekaterih krajih tudi podnevi.

Vsak dan sveže namočeno polenovko, kakor tudi različno drugo špecerijsko in kolonijalno blago po najnižji ceni nudi cenj. občinstvu

Rudolf Kovačič

245 **Kongresni trg št. 19**

Gledališke odre

opozarjamo na ljudsko igro

Rokovnjači

spisal Fr. Govekar III. izdaja. Broširana knjiga velja Din 20.—.

Knjigarna Tiskovne zadruge v Ljubljani

234

Ocarinjenje

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, Ljubljana, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice) Revizija pravilnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno 18

Razne poškodbe

Kot prva pomoč v vsaki hiši je potrebna Bartuličeva »Ljekovita (zdravilna) mast«. Če se opečeš, poškoduješ, opraskaš, nabodeš na kateri koli način, takoj se namaži z Bartulovićevo »Ljekovito mastjo«. Z njo izlečiš in desinficiraš vsako vnetje in preprečiš večje zlo. Cena škatljici samo 5 Din. Proizvaja in daje v promet stara, leta 1599 ustanovljena kaptolska lekarna sv. Marije, lekarna Vlatko Bartulić, Zagreb, Jelačičev trg 20. Pravi proizvod nosi varstveni znak sv. Marije Pomočnice. Dobiva se v vsaki lekarni. RN 3479—23

2373

D. M. C.

znamvanec, Perl - prejica, kvačkanec ter Mouliné 185

v raznih barvah in najceneje kupite le pri tvrdki

OSVALD DOBEIC — LJUBLJANA

Pred škofijo 15

Na debelo! Velika zaloga Na drobno!

Vsak petek sveže morske ribe ter prvovrstno namočeno polenovko kakor tudi drugo različno špecerijsko blago po najnižji ceni nudi cenjenemu občinstvu

F. R. Kovačič

Miklošičeva cesta štev. 32 (palača Pokojninskega zavoda)

Pozor! Važno za rekrute - djake

Otvoren vojaški informacijski bureau

privatni, javni v vseh vojaških zadevah daje brezplačno vse vojaške informacije in dela po molbama in žalbama za skrajšanje roka, osloboditev od kadr. službe, odložitev službe v kadru itd. v Ljubljani, Dunajska 17/I. 12375a

Prima suhe

bosanske slive

etuirane v zabojih po 5 kg . . . Din 43.—
10 kg . . . Din 81.—

Suhe hruške in jabolka

po zavoju 4 Din ceneje. — Franko poštnina in ovojnina. — Pošilja po povzetju

Eksport G. DRECHSLER, Tuzla, Bosna. 1.3 5

L. Mikuš

MESTNI TRG ŠTEV. 15

Tvornica dežnikov, zaloga sprehajalnih palic

Teodor Korn, Ljubljana

Poljanska cesta štev. 8

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar, instalacije vodovodov. Naprava strelovodov, kopališke in klosetne naprave. Izdelovanje posod iz pločevine sa firnež, barvo, lak in med vsake velikosti, kakor tudi posod (škatlje za konzerve) ter litografija 29

NAJELEGANTNEJŠA
NAJCENEJŠA IN
NAJBOLJ ZANIMIVA

SLOVENSKA KNJIGA JE

ŽIVLJENJE IN SVET

LETNIK 1928

Ta krasna knjiga, polna najrazličnejše zabavne in poljudno znanstvene vsebine, je kot izobraževalna knjiga potrebna vsaki slovenski hiši

Je pa s svojo krasno originalno vezavo kras sprejemnice, salona in knjižnice. Po tej knjigi bo vedno z veseljem segel vsakdo, ki hoče spoznavati svet, njega skrivnosti, napredek in lepo pripovedovanje.

ŽIVLJENJE IN SVET

se naroča pri upravi

»JUTRA« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 54.

in stane

vez. v barvotisku I., II. in III. polletnik Din 130
vez. v zlatotisku I., II. in III. polletnik Din 140
poštnina Din 14.— povzetje Din 18.—

Onim, ki so zbirali letnik in ga nameravajo dati sami vezati, nudimo originalne platnice po sledečih cenah:

v barvotisku . . . . . Din 20.—
v zlatotisku . . . . . Din 28.—
poštnina Din 4.— povzetje Din 7.—

Na razpolago so tudi kazala za I. polletje letnika 1928 po Din 1.— za izvod proti predplačilu.

Kdor želi imeti originalno vezavo, naj nam vpošlje kompleten letnik ali pa I. polletje letnika 1928. Vrnili mu ih bomo vezane.

Vezava stane posebej v barvotisku Din 40.—
v zlatotisku Din 45.—
poštnina Din 14 povzetje Din 18.—

Naročajte torej to najlepšo in najkoristnejšo slovensko knjigo

Sinclair Gluck:

Zlati panter

34

Larryjeva vest, da je služinčad odslovljena, je bila očividno točna; vedoč, da sva sama, sva brez strahu preiskala ostalo podzemlje. Bilo je povsem zapuščeno.

Pod stopnicami, ki so vodile v vrhnje nadstropje, sva nekaj minut prisluškovala. Toda razen rahlega prasketanja in neopredeljenih šumov, ki jih slišiš ponoči v vseh starih hišah, ni bilo ničesar čuti.

Plazila sva se dalje. Ena izmed stopnic je zaškripala pod nama, toda nikjer se ni nič ganilo; z neskončno opreznostjo sva krenila naprej ter dospela v vežo, ki je bila vsa obložena s preprogami.

Že ko sva odhajala iz podzemlja, je bil Larry utrnil svojo žarnico. Toda v vežo je sevala svetloba cestnih obločnic in nama nejasno kazala očrte predmetov, ki sem jih poznal že izza svojih prejšnjih posetov pri gospe Fawcetteovi.

Čuden mi je bil občutek, da stojim v temni noči kot nepovabljen gost v prostoru, ki sem ga poznal dotlej samo polnega sijaja, smeha in razigranih glasov. Toda namen mojega nočnega poseta in skrb za Natalijo mi nista dala miru; nestrpno sem potegnil Larryja za komolec. Obrnil se je k meni ter mi šepnil na uho:

»Tu menda ni nikogar. A vendar bo dobro, da stoziva še naokoli, gospod. Zlo je imeti za hrbtom sovražnika, ki vam lahko prestriže umik.«

Splazila sva se dalje in dospela po vrsti v sprejemnico, obednico, pušilni salon in knjižnico; vse so bile prazne. Toda vedela sva, da mora biti vzlic temu nekdo v hiši, saj sva s ceste videla razsvetljeno okno.

Pod stopnicami v drugo nadstropje sva spet obstala in prisluhnila. Polnoč je bila minila, ceste so se bile umirile, a vzlic globoki tišini ni segel do naju niti najmanjši šum ali glas.

»Pojdiva, gospod,« je šepnil Larry in me potegnil s seboj. Po debelih preprogah, ki so pokrivale stopnice, sva prišla v drugo nadstropje. Tudi tu so bile sobe tihe in prazne. Vsa nestrpna sva se vzpela še više.

In zdajci sva opazila pod nekimi vrati tenko progo svetlobe. »To je tista luč, ki sva jo preje videla,« je tiho rekel Larry. »Splaziva se k vratom in odpriva jih prav nenadoma. Ste li pripravljeni, gospod?«

Namestu pritrdila sem ga stisnil na komolec; nato me je prešinila misel, da bi bilo bolj razumno, če bi najprvo preiskala ostalo hišo, da se obvarujeva neprijetnih presenečenj. Toda spet se je izkazalo, da je bil Larryjev nagon boljši od moje pameti.

Ko sva brez uspeha pregledala še podstrešje in za njim ostale prostore v tretjem nadstropju, sva dospela v sobo tik zraven one, ki je bila razsvetljena. Zaprta vrata so spajala oba prostora. V tej sobi se je zgodila Larryju nesreča, da je zadel z nogo ob neki stol. Ropot, ki ga je s tem napravil, so morali v sesednji sobi vsekako slišati, če je bil kdo tam. Larry, ki se je komaj premagal, da ni po svoji navadi prav sočno zaklel je neutegoma skočil na noge in oba sva strahoma prisuhnila .

Ničesar ni bilo slišati. A zdajci so vrata v sosednjo sobo odletela. Zagledala sva moža, ki je stal nekoliko prihuljen na pragu- obdan s svetlobo, ki je bila za njim .

Bil je krepak in širokopleč dedec in kaj nevaren videti. Zamrmral je nekaj po italijansko in ostro pogledal v temo. Preden sva se utegnila ganiti, je spet izginil.

Planil sem za njim v sosednjo sobo in Larry za menoj. Začul sem nekakšno brnenje, ki je bilo podobno signalu, ter videl možaka, da drži roko na nasprotni steni, kjer je morala biti nekakšna naprava. Obšlo me je, kakor da drži v roki samokres in meri name, a moja bojaželjnost je bila tako nestrpna, da se nisem zmenil za to. Vsekako ni utegnil sprožiti, zakaj moja pest ga je po bliskovo zadela med oči. Ječe se je zgrudil na tla in samokres mu je pal iz roke. Larry je priskočil kakor maček ter spravil orožje v žep.

Ko sem se ozrl po sobi, sem zagledal v kotu Natalijo. Njene oči so bile široke od strahu, njene roke zvezane na hrbtu. Vsa zbegana je zrla vame, a spoznala me ni.

»Natalija!« sem zavpil. »Natalija! Za Boga, kaj so vam storili?«

Njene mile oči so zmedeno in prepadeno strmele vame; videti je bilo, da me polagoma spoznava. Nato je vzkliknila in se, čeprav je bila zvezana, opotekla proti meni ter mi pala v naročje. »Vedela sem, da pridete!« je zaklicala. »Vedela sem, da me boste rešili!«

Nekaj trenutkov sem jo držal v naročju, nato sem se obrnil k Larryju, ki je bil zvezal onesveščenega Italijana z njegovo lastno ovratnico in mu je pravkar zatikal usta z njegovo neizrekljivo umazano žepno ruto. Bolest me je stisnila za grlo. »Larry,« sem kliknil s hripavim glasom, »brž mi dajte nož!«

Larry je skočil pokoncu. Še trenutek in Natalijine roke so bile svobodne. Ovila mi jih je okoli vratu, pritisnila svoj ljubki obraz na mojo ramo in tiho zaihtela: »Strašno — mi je bilo — ker — sem vas morala — tako dolgo — čakati!«

Larry se je dotaknil mojega komolca. »Gledati moramo,- da izginemo. Lah je dal svojim pajdašem znamenje!«

Pr;i teh njegovih besedah se je Natalija zdrznil, vzravnala se in se boječe odmaknila od mene. Prisluhnili smo. Slišali smo, kako se je neki avtomobil zdajci ustavil pred hišo ali vsaj v njeni neposredni bližini.

Naročila in vse dopise, tičoče se malih oglasov, je poslati na Oglasni oddelek Jutra, Ljubljana, Prešernova 4. Tel. št. 2492

Mali oglasi

Use pristojbine je uposlati obenem z naročilom, ker se oglasi ne vrobčajo. Čekovni račun poštne hranilnice Ljubljana, št. 10842

Mali oglasi, ki služijo v poredovalne in socijalne namene občestva, vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5·—. Pristojbina za šifro Din 5·—

Tekstu, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10·—. Pristojbina za šifro Din 5·—

Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov je plačati posebno pristojbino Din 2.—. Za naslove kličite telef. štev. 3492, 2492 ter ekspozituro v Šiški telef. štev. 3203.

Službo dobi

Učenko
za strojno pletenje sprejmem. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36028

Kroj. pomočnika
dobro izvežbanega v moški konfekciji, za veliko delo sprejmem takoj. Prednost imajo mlajše moči. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 36016

Mizar. pomočnika in vajenca
sprejme takoj Jančar Albin, mizarstvo — Smlednik pri Medvodah. 36010

Pošteno dekle
dobro kuharico, vešča nemščine, sprejme v Zagrebu obitelj 3 oseb. Vešče vseh hišnih del, pranja in likanja, z dobrimi spričevali. Mesečna plača 500 Din. — Pismene ponudbe na naslov Bachrach, Zagreb, Kumičićeva 5/I ali na Jul. Elbert, Ljubljana, Gradišče št. 4/II 36027

Uradnico
(praktikantinjo), ki bi vložila v aktivno, visoko rentabilno podjetje večji kapital proti zelo dobremu obrestovanju, sprejmemo takoj. Eventualno hrana in stanovanje v hiši. — Tudi sprejem kot družabnica mogoč. — Cenjene ponudbe s navedbo višine kapitala na oglasni oddelek «Jutra» pod «Strojepiska». 36026

Strojnika
za Diesel motor, prvovrstnega, sprejmem. Ponudbe pod «Diesel» na oglasni oddelek «Jutra». 36031

Šiviljo za pletenine
iščem. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36030

Sodar. pomočnika
samostojnega delavca, ki bi opravljal tudi druge tovarniške posle, sprejme tovarnar kanditov «Union» v Zagrebu. 27016

Kroj. pomočnika
izurjene za najfinejše veliko kose sprejme Jelovšek, Ljutomer. 35918

Čevljar. pomočnika
večega v izdelavi gojzarjev sprejme Antoniš, Zagreb, Selska cesta 108, vrata 7. 27015

Čevljar. pomočnika
sprejme Slavko Pavliša, Gornji Prečac 18, Hrvatsko 27014

Izurjeno pletiljo
sprejme v stalno službo M. Babšek, Rožna dolina II/13. 36047

Izurjeno šiviljo
za perilo sprejmem takoj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36068

Kroj. pomočnika
takoj sprejme Lorber, Maribor, Lajtersberg št. 250. 36063

2 pletilji
nujno potrebujem proti dobri plači. Nastop takoj. — Stalna služba. — Pojasnila daje M. Grgurević, Ljubljana, Gledališka stolba 3. 36060

Pletilje in učenke
sprejmem takoj pod ugodnimi pogoji. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 36074

Strojnika
dobrega strokovnjaka za parne, žagarske in električne stroje sprejmemo za čimprejšnji nastop. Reflektanti z dokazili o skušnjah in prakseh naj pošljejo svoje ponudbe na Mitrovićku parobrodu, d. d., Sr. Mitrovica. 27019

Sodavičarski pomočnik
s popolnimi spričevali, ki bi lahko sam vodil obrt — dobi takoj mesto pod ugodnimi pogoji. Desimir Došen, sodavičar, Bos. Novi 35967

Trgovec
srednjih let, želi radi razširjenja trgovine neodvisno družabnico in obenem tudi gospodinjo, staro 40—50 let s nekaj kapitala (do Din 10 000). — Neanonimne ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Družabnica 43». 35881

Prodajalko
ki je opravljala tudi kontoarske posle in ki je vešča strojepisja, event. kontoristinjo stanujočo v Celju — sprejmemo takoj. Ponudijo naj se izključno samo take ki se znajo lepo obnašati pred strankami. Ponudbe s spričevali ter eliko in navedbami referenc na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Lepega obnašanja». 35963

Trg. nastavljenec
ki je bil že delj časa nameščen pri kaki večji celjski tvrdki in ki je tudi potoval v celjskem okolišu, dobi stalno vodstveno mesto s fiksno plačo in visoko prometno provizijo. Ponudbe s spričevali in referencami po možnosti s sliko pod šifro «Lepa bodočnost 28» na oglasni oddelek «Jutra». 35962

Trgovski potniki

Potnike
za prav dobro idoč predmet sprejmemo. Kolekcije ni. — Vprašanja na naslov: Albolin, kemikalije, Zagreb — Nikolićeva 9. 27017

Zaslužek

Dober zaslužek
nudimo pridnim zastopnikom, ki obiskujejo privatne stranke na deželi, za predmet, ki se rabi v vsaki hiši. Zaslužek do 100 Din dnevno. Za vzorec 10 Din v znamkah priložiti. — Pismene ponudbe na naslov Rozman, Maribor — poštni predal 2. 36009

Zastopnike (ce)
v vsej kraljevini sprejme za prodajo državnih papirjev na odplačila, združenih z zavarovanjem, proti fiksni plači in proviziji trgovsko podjetje «Feniks», Beograd, Hilandarska št. 12/I 215

Zastopnike
zanesljive in sposobne sprejmemo takoj proti fiksni plači in proviziji. Zumbulović, Ljubljana, Aleksandrova cesta. 36073

Pouk

Metoda Berlitz
Pouk francoščine, nemščine, angleščine, italijanščine itd. po profesorjih dotičnih dežel. Vsak profesor poučuje edinole v svoji materinščini. Prijave samo na Kralja Petra trgu 8/I

Dipl. učiteljica
poučuje klavir, nemščino in francoščino. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 36029

Za dame
pouk za izvrševanje lastne garderobe. Vstop vedno mogoč. Modni atelje H. Šarc, palača Pokojninskega zavoda, Pražakova ulica 15/III. 35680

Gospod išče gdč.
ki ima dobro slovenski in nemški jezik, za konverzacije, in sicer dnevno 2 uri. Navesti je honorar. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Slov. konverzacija». 36041

Hrano
iščem proti inštrukciji. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 36040

Poučujem
violino in predmete za nižjo srednjo šolo. Uspeh zajamčen, honorar skromen. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Učitelj». 36050

Službe išče

Oženjen mlinar
želi stalno službo v valjčnem ali kmetskem mlinu. Vzame mlin tudi v najem. Bratuša, p. Meža ob Dravi. 36013

Maturantinja
meščanske šole, s prav dobrim uspehom, hči uradniške družine, prosi za sprejem kot praktikantinja v pisarno, k fotografu ali kaj sličnega. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Veselje do dela». 35916

Prodajalka
izučena na deželi, v trgovini z mešanim blagom ter vajena tudi drugih del gospodinjstva, išče mesto. — Ponudbe na oglas oddelek «Jutra» pod šifro «Mlajša moč 10». 35888

Pletilja
dobro izurjena, išče delo na dom. Naslov v oglas. oddelku «Jutra» 36036

Služkinja
pridna, ki zna kuhati in opravljati vsa hišna dela, išče službe. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Nastopim takoj». 36057

Šivilja
gre šivat na dom k boljšim rodbinam. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 36049

Uradnik
energičen in vesten, zmožen poleg vseh pisarniških del tudi manipulacije z železnico, carino in drž. oblastmi, želi z januarjem premeniti službo. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Marljiv-zaupen». 36053

Prvovrstna šivilja
se priporoča za na dom po nizki ceni. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 36076

Abiturientka
drž. dvorazredne trg. šole, vešča komercijalnih predmetov, strojepisja in stenografije, išče primerno mesto. Službo lahko nastopi takoj ali s 1. novembrom, event. tudi preje. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Marljiva». 36069

Prodam

Pozor!
Volno in bombaž kupite najceneje pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana, Stari trg št. 12 in Židovska ulica 4 234

Perje
kokošinje, purje, gosje, naravno in s strojem čiščeno dobavlja v vsaki množini E. Vajda, Cakovec, Medjimurje. Telefon 59, 3, 60 229

Puhasto perje
razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg po Din 38 kg — Izkoristite priliko dokler traja zaloga. L. Brozović, Zagreb, Ilica 82, kemična čistilnica perja. 183

Foto
Dve novi, najfinejši kameri 6½ × 9 cm: «Troppen-Adoro» z dvojnim iztegom Zeissa-Tessar 1 : 4.5, «Unoplast», kvadrat s trojnim iztegom Tetraplast 1 : 4.5, zaradi nabave večjega formata naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 35776

Kartonaža
škatlje vseh vrst po najnižjih cenah pri Fotokom samijt Maribor, Gregorčičeva ulica 12 35581

Štedilnik
še dobro ohranjen, poceni naprodaj v lekarni v Šiški. 36043

Železne sode
od avto olja, s pipami, enkrat rabljene, od 50, 100 in 150 kg proda Ivan Lev, Zagreb, Nikolićeva ulica 9. 27013

Potne košare
ročne, nizke in visoke, za potovanje, gostilniške stole in vrtne garniture ima vedno v zalogi Vladimir Senel, Zagreb, Bakačeva I. 27018

Zabojev in sodčkov
več praznih naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 36061

Krizanteme
gojene kot drevesca, za izložbe, verande in grobove naprodaj na Poljanski cesti 12. Prevzemajo se tudi naročila za pozneje. 36086

Izgubljeno najdeno

Avto
trisedežni «Pegeout», dobro ohranjen, po primerni ceni prodam. Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Avto». 36015

Motorno kolo
rabljeno, kupim. Mestni trg št. 3/II. 36044

Kolesa

Prav dobro kolo
naprodaj za 900 Din v Gerbičevi ulici 1/I — mestna hiša. 36078

Vozovi

2 otroška vozička
otroška posteljica, pletena zibeljka in peči za žaganje ugodno naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36070

Pohištvo

Pohištvo
komplet, posteljo, omaro za obleko, 2 stola itd. ugodno proda J. Sedlar, Linhartova ulica 4. 36023

Jedilnico
mizo, 6 stolov, 2 kredenci z marmorjem in zrcalom ter divan vse zelo dobro ohranjeno prodam za Din 7500. Naslov v oglasnem oddelek «Jutra». 36025

Knjige

Aritmetiko
za 4. in 5. gimn. razred, dobro chranjeno, kupim. — Ključavničarska ulica 4/I. 36058

Kupim

10 vinskih sodov
dobro ohranjenih, hrastovih, od 30—35 hl kupim. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Hrastovi sodi». 36014

Ia bukova drva in krompir
kupim v vsaki množini. — Ponudbe z navedbo cene, množine in kvalitete pod «Takojšnje plačilo» na ogl. oddelek «Jutra». 35915

Bukova drva
vsako množino ponudite z navedbo cene družbi «Ilirija», Ljubljana, Vilharjeva cesta (za gl. kolodvorom) 35893

Kapital

Družabnika
za začetek obrata, s kapitalom 100.000 Din išče novi valjčni mlin, na najbolj prometni točki Slovenije. — Mesečni dobiček 10—16.000 Din. Prednost imajo strokovnjaki. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Takojšen začetek». 36032

Stalno službo
v delavnici dobi gospod, ki posodi brezobrestno 5000 Din za razširjenje podjetja. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «S 1. novembrom v Ljubljani». 36077

Posestva

Hišo s trgovino
dobro vpeljano, z manufakturnim, špecerijskim in galanterijskim blagom — pri farni cerkvi na Gorenjskem ugodno prodam za 200.000 Din. Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «100». 36075

Na Vrhniki
kupim enodružinsko hišo, ozir. stavbno parcelo. Ponudbe na: Ivan Grom, veterinarski podpolkovnik — Osijek, štab divizije. 35984

Veliko hišo
z vrtom, trgovino in tobakarno, ki nosi dobre obresti, takoj prodam. Pojasnila daje g. Franjo Kurenta v Mariboru, Smetanova ul. št. 48 35599

Novo hišo z gostilno
prodam. Stanovanje takoj na razpolago. Hiša obstoji iz 5 sob, 2 kleti, kuhinje, hleva za 3 glave živine — 2¼ orala zemlje. Iztoči se 75 hl vina na pol leta. Hiša je oddaljena 7 minut od zelo prometnega kolodvora v večji vasi na Štajerskem blizu Maribora. Hiša je zidana leta 1927., torej davka prosta. Istotam se proda kompleten
žagni obrat
zvani križni jarmenik in
bencin - motor
Naslov pove oglas. oddelek «Jutra». 36055

Lokali

Špecerij. trgovino
z delikateso in vinotočem, na prometni točki v Mariboru takoj oddam. — Ponudbe na podružnico Jutra v Mariboru pod šifro «Redka prilika». 36003

Pripraven lokal
za urarja, v bližini kolodvora, na zelo prometnem kraju oddam takoj v najem samskemu urarskemu mojstru. Opremljena soba je reflektantu tudi na razpolago. Glavni pogoj je, da izuči učenca, ki ima že 2½ leta učne dobe za seboj. Anton Jansekovič, klobučar, p. Prevalje. 36056

V najem

Gostilno ali trgovino
vzamem v najem. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Kavcija 50.000» Din». 35968

Tvorniško poslopje in delavnico
za vsako tovarno ali obrt, **s stanovanjem** oddam, event. pristopim kot **družabnik** z večjim kapitalom. Poštni predal 185. 35902

Stanovanja

Stanovanje
2 sob in pritiklin, pritlično, oddam takoj stranki brez otrok. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36035

Stanovanje
3 sob, kuhinje, kopalnice in pritiklin išče boljša mirna stranka brez otrok — s 1. novembrom ali decembrom. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Blizu centra». 36004

Sobo in kuhinjo
z vsemi pritiklinami oddam. Poizve se pri F. Iglič. Kolodvorska ulica štev. 28. 36051

Stanovanje
2 sob, kuhinje in predsobe, v vili v Savljah oddam za 380 Din mesečno. Poizve se na Poljanski cesti št. 12. 36085

Dijaška stanovanja

Srednješolca
sprejmem v dobro oskrbo v bližini realke. Klavir. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 34197

2 gospoda ali dijaka
sprejmem v popolno oskrbo. Hrana dobra in obilna, soba z elektr. razsvetljavo, v sredini mesta. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36046

Sobe

Sobo
s separiranim vhodom, v sredini mesta takoj oddam solidnemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 36017

Sobo
lepo in čisto oddam s 1. novembrom strogo solidnemu gospodu. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 36033

Dr. jur.
išče s 1. novembrom snažno, opremljeno sobo s posebnim vhodom in elektr. razsvetljavo, v bližini univerze. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Jurist» 36019

Več praznih sob
lepih, s kuhinjo, v sredini mesta. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36021

Sobo
s popolnoma separiranim vhodom, 2 postelji, svetlo in snažno, iščem. Ponudbe pod «Soliden in dober plačnik» na oglasni oddelek «Jutra». 36038

Opremljeno sobo
lepo, v sredini mesta oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36042

Opremljeno sobo
v centru ali v bližini išče boljši zakonski par brez otrok s 1. novembrom. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «27. oktober». 36005

2 sobici
v I. nadstr., parketirani, z električno razsvetljavo oddam dvema solidnima gospodoma za tehniko. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 35998

Prazno sobo
s posebnim vhodom išče boljši gospod. Ponudbe na naslov: Alojz Kos, Zagreb, Maksimirska 36. 35973

Sobo
s separiranim vhodom išče boljša gospa. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Takoj». 36062

Lepo sobo
s posebnim vhodom, s hrano ali brez nje oddam zraven «Evrope» s 1. novembrom gospodu ali dami. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36059

Opremljeno sobo
z 2 posteljama, elektriko in parket, v centru iščem za 8—10 dni. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 36048

2 sobi
opremljeni za društveni lokal ali pisarno, v pritličju oddam na Poljanski cesti št. 12. 36087

Prehrana

Otroka-dojenčka
sprejmem na vso oskrbo. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 35927

Sadje

Kostanj
lep, izbran, jedilni prodam po najnižji ceni tvrdka Peter Šetina Radeče pri Zidanem mostu. 35169

Kostanj
razpošiljam v vsaki količini. Izbrano blago. Interesenti zahtevajte cenik. M. Delać, Karlovac. 27012

Pridelki

Fižol za kuho
nudi najceneje Sever & Komp., Ljubljana. 35863

Denar

«Vendar»
Dvignite pismo v oglasnem oddelku «Jutra». 36045

Pč.
Uspelo! ... Sedaj samo še eno čakam ... Mnogo — Vedno T. 36071

Gradec
Presrečen pozdravljam najsrčnejše! Mogoče nedelja ob 6 pred kino M—. Čez kakih 14 dni pogledam moj novi dom. Obvestim pravočasno. Ali bo mogoče? — Udani nemirnež. 36072

Upanje
Živeti brez Tebe ni življenje. Kdaj bom rešen? Poljube — Ljubček. 36066

V oglasnem oddelku «Jutra»
je dvignite sledeča pisma: Bližina centra, Čista, Dom, Dobra bodočnost 35703, Dobro idoča, Delavnica, Dobra eksistenca, Dobro ohranjena, Dobra stalna služba, Dom 35615, Dve sobi, Ekspozitura, Gospodična 27, Gostilna ali vinotoč, Harmonija 814, J. S. 222, Inteligent, Kuharica November, Korespondent, Kolekcija ročna prtljaga, Klepar 35298, Lep dom 100, Liliana, Lepa lega, Logar G., Mogoče vendar, Majhna vila, Nemščina 978/1, Namizna jabolka, November, Nizka cena 34928, Nujno, 20. november 35164, Osmošolec, Ocean, Prodajalka, Polir, Podjeten, Pouk 978, Poštena 240, P. P. S., Prvovrsten 35609, Pridna in marljiva, Pošten in trezen, Poštena vajenka, Poštena in zanesljiva, Plahte, Pomoč 35425, Pola Mati, Posest 1928, Poštenih staršev, Stalno 64, Skupna harmonija 34984, Sava 11, Simpatičen gospod, Sirota, Stalna služba 99, Sphing, Stalna dobra služba, Studentinja, Trgovina v Ljubljani, Udobno, Ugodna priložnost, Ugoden nakup, Upanje 13, Ugoden prevzem lokala, Ugodna prilika 500, Uradnica, Vestna začetnica, Visoka provizija, Vrtnar 35617, Zimska obleka, 9251, 10968, 6000 m³ leto, 33, 500/3, 357, 27, 46, 12200.

Obrt

Vsa steklarska dela
izvršuje solidno in po zmernih cenah Franjo Zrnec, steklar v Ljubljani. Naročila se sprejemajo začasno Pred škofijo štev 10 36039

Fotografični zavod
Hugon Hibšer, Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 25 se priporoča. 218

Izgubila

Kratek klavir
črne barve, vinske code in omaro za knjige proda Dobraje, Maribor, Frančiškanska 21. 36007

Klavirje
pianine, harmonije, na najmanjše obroke in na posodo — svetovno najboljše Stemway, Hölzel, Bösendorfer, Förster, Stingl original ste dobite le v veliki zalogi in izbiri strokovnjaka in bivšega učitelja Glasbene Matice — Alfonz Breznik, Ljubljana, Mestni trg št. 3, poleg magistrata. 162

Stroji

Čevljarski stroj
ploščnat in cilinderski, poceni proda Sidar, Maribor, Pobreška cesta 9. 36008

Kroj. šivalni stroj
rabljen, vendar dobro ohranjen «Singer» kupi Podhevšek, Ljubljana VII — Jernejeva 13. 33948

Vodno turbino
dobro ohranjeno, proda po polovičnj ceni Ivan Pačnik, Mislinje. 35914

Razno

Neuničljiva ura
ne obstoja, toda zanesljivo odporna prava švicarska žepna ura iz solidnega vira more služiti vrsto let brez popravila. Take ure za zelo ugodno ceno z jamstvom dobite v ilustrovanem katalogu stare strokovne tvrdke Anton Kiffmann, Maribor št. 36/b, ki ga na zahtevo dobite brezplačno. 231

Linoleum
priznanih znamk tovarne D L W Bietigheim imam stalno v zalogi in izvršujem strokovno polaganje.
I. Černe, Ljubljana,
Dunajska cesta 28.
Proračuni in vzorci na razpolago. 27708

Snežne čevlje in - - galoše - -
dajte pravočasno v popravilo tvrdki
M. Zrebar
Sv. Petra cesta 6
12078

Premogokop išče 12358
3 mlaiše paznike
z dovršeno rudarsko šolo; is otako starejšega paznika od 35 do 40 let kot jamskega manipulanta. Ponudbe pod šifro „Srečno 16“ na oglasni oddelek Jutra

Originalno Jugobanat-patent-brašno
nije jeftino
ali je kruh i pecivo iz njega nenadkriljivo!

G. Th. Rotman:

Prigode porednega Bobija

Vesela opičja zgodba

72.

Redarji so z glasnim smehom spet zajahali kolesa in se odpeljali. Izvlekli so svoje daljnogledе ter jeli opreznati na vse strani, kje bi zagledali opico. Nihče izmed njih ni slutil, da je Bobby prezadovoljno sedel na prtljažniku poslednjega kolesa . . .

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del odgovoren Alojzij Novak. Vse v Ljubljani.